

ZAKON

O PLATNIM USLUGAMA

Deo prvi

UVODNE ODREDBE

Predmet zakona

Član 1.

Ovim zakonom uređuju se uslovi i način pružanja platnih usluga, elektronski novac, platni sistemi i nadzor nad primenom odredaba ovog zakona.

Značenje pojedinih pojmova

Član 2.

Pojedini pojmovi u smislu ovog zakona imaju sledeće značenje:

1) platna transakcija označava uplatu, prenos ili isplatu novčanih sredstava koje inicira platilac ili primalac plaćanja, a obavlja se bez obzira na pravni odnos između platioca i primaoca plaćanja;

2) platni nalog označava instrukciju platioca ili primaoca plaćanja svom pružaocu platnih usluga kojom se zahteva izvršenje platne transakcije;

3) platni račun označava račun koji se koristi za izvršavanje platnih transakcija, a koji vodi pružalac platnih usluga za jednog ili više korisnika platnih usluga;

4) platni instrument označava svako personalizovano sredstvo i/ili niz postupaka ugovorenih između korisnika platnih usluga i pružaoca platnih usluga, a koji taj korisnik upotrebljava za izdavanje platnog naloga;

5) platni instrument za plaćanja male novčane vrednosti označava platni instrument koji se, u skladu sa okvirnim ugovorom o platnim uslugama, odnosi isključivo na izvršavanje pojedinačnih platnih transakcija čiji iznos nije veći od 3.000 dinara ili čiji ukupni limit potrošnje ne prelazi 15.000 dinara ili ukupna vrednost novčanih sredstava pohranjenih na tom platnom instrumentu ni u jednom trenutku ne prelazi 15.000 dinara;

6) korisnik platnih usluga označava fizičko ili pravno lice koje koristi ili je koristilo platnu uslugu u svojstvu platioca i/ili primaoca plaćanja ili se pružaocu platnih usluga obratilo radi korišćenja tih usluga;

7) platilac označava fizičko ili pravno lice koje na teret svog platnog računa izdaje platni nalog ili daje saglasnost za izvršenje platne transakcije na osnovu platnog naloga koji izdaje primalac plaćanja, a ako nema platnog računa – fizičko ili pravno lice koje izdaje platni nalog;

8) primalac plaćanja označava fizičko ili pravno lice koje je određeno kao primalac novčanih sredstava koja su predmet platne transakcije;

9) potrošač označava fizičko lice koje zaključuje ugovor o platnim uslugama ili ugovor koji se odnosi na elektronski novac u svrhe koje nisu namenjene njegovoj poslovnoj ili drugoj komercijalnoj delatnosti;

10) preduzetnik označava fizičko lice koje nije potrošač, odnosno poslovno sposobno fizičko lice koje obavlja delatnost radi ostvarivanja prihoda, u skladu sa zakonom kojim se uređuju privredna društva i drugim zakonom;

11) novčana sredstva označavaju gotov novac, sredstva na računu i elektronski novac;

12) gotov novac označava novčanice i kovani novac;

13) elektronski novac označava elektronski (uključujući magnetno) pohranjenu novčanu vrednost koja čini novčano potraživanje prema izdavaocu tog novca, a izdata je nakon prijema novčanih sredstava radi izvršavanja platnih transakcija i prihvata je fizičko i/ili pravno lice koje nije izdavalac tog novca;

14) imalac elektronskog novca označava fizičko ili pravno lice kome se izdaje ili je izdat elektronski novac, odnosno fizičko ili pravno lice koje se obratilo izdavaocu elektronskog novca radi izdavanja tog novca, kao i svako drugo fizičko ili pravno lice koje ima novčano potraživanje iz tačke 13) ovog stava;

15) poslovni dan je dan, odnosno deo dana u kome platiočev ili primaočev pružalac platnih usluga koji učestvuje u izvršavanju platne transakcije posluje tako da omogući izvršenje platne transakcije svom korisniku platnih usluga;

16) datum valute je referentni datum, odnosno referentno vreme koje pružalac platnih usluga koristi kod obračuna kamate na novčana sredstva zadužena ili odobrena na platnom računu;

17) referentni kurs je kurs na osnovu kojeg se vrši računanje pri zameni valuta, a koji je dostupnim učinio pružalac platnih usluga ili koji potiče iz javno dostupnog izvora;

18) referentna kamatna stopa je stopa na osnovu koje se obračunava kamata i koja je javno dostupna, a utvrđuje se nezavisno od jednostrane volje pružaoca i korisnika platnih usluga koji su zaključili ugovor o platnim uslugama;

19) jedinstvena identifikaciona oznaka označava kombinaciju slova, brojeva i/ili simbola koju pružalac platnih usluga utvrđuje korisniku platnih usluga i koja se u platnoj transakciji upotrebljava za nedvosmislenu identifikaciju tog korisnika i/ili njegovog platnog računa;

20) sredstvo za komunikaciju na daljinu je svako sredstvo koje pružalac i korisnik platnih usluga mogu da koriste za zaključenje ugovora o platnim uslugama kada nisu istovremeno fizički prisutni;

21) trajni nosač podataka označava svako sredstvo koje korisniku omogućava da sačuva podatke koji su mu namenjeni, da tim podacima pristupi i da ih reprodukuje u neizmenjenom obliku u periodu koji odgovara svrsi čuvanja;

22) domaća platna transakcija označava platnu transakciju kod koje platiočev pružalac platnih usluga i pružalac platnih usluga primaoca plaćanja tu uslugu pružaju na teritoriji Republike Srbije;

23) međunarodna platna transakcija označava platnu transakciju kod koje jedan pružalac platnih usluga pruža ovu uslugu na teritoriji Republike Srbije, a drugi na teritoriji treće države, kao i platnu transakciju kod koje isti pružalac platnih usluga tu uslugu za jednog korisnika platnih usluga pruža na teritoriji Republike Srbije, a za istog ili drugog korisnika platnih usluga na teritoriji treće države;

24) matična država označava državu u kojoj se nalazi sedište pravnog lica;

25) sedište označava mesto koje je registrovano kao sedište pravnog lica, a ako pravno lice u skladu s propisima njegove države nema registrovano sedište – mesto iz kog se upravlja njegovim poslovanjem;

26) država domaćin označava državu koja nije matična država, a u kojoj pravno lice pruža usluge preko ogranka ili drugog lica ili u kojoj neposredno pruža usluge;

27) kvalifikovano učešće postoji kada jedno lice ima:

(1) direktno ili indirektno pravo ili mogućnost da ostvari najmanje 10% glasačkih prava u pravnom licu, odnosno direktno ili indirektno vlasništvo nad najmanje 10% kapitala tog pravnog lica, ili

(2) mogućnost efektivnog vršenja znatnog uticaja na upravljanje drugim pravnim licem;

28) kontrolno učešće postoji kada jedno lice ima:

(1) direktno ili indirektno pravo ili mogućnost da ostvari najmanje 50% glasačkih prava u pravnom licu, odnosno direktno ili indirektno vlasništvo nad najmanje 50% kapitala tog pravnog lica, ili

(2) mogućnost izbora i/ili razrešenja najmanje polovine članova organa upravljanja ili nadzora tog pravnog lica, ili

(3) mogućnost efektivnog vršenja dominantnog uticaja na upravljanje drugim pravnim licem;

29) matično društvo pravnog lica označava društvo koje ima kontrolno učešće u tom pravnom licu;

30) zavisno društvo pravnog lica označava društvo u kojem to pravno lice ima kontrolno učešće;

31) grupa društava je grupa koju čine matično društvo, njegova zavisna društva i pravna lica u čijem kapitalu to matično društvo i/ili njegova zavisna društva imaju udeo, kao i društva koja su povezana zajedničkim upravljanjem;

32) društva povezana zajedničkim upravljanjem jesu društva koja nisu povezana odnosom matičnog i zavisnog društva, niti udelom u kapitalu u smislu tačke 31) ovog stava, a obuhvataju:

(1) društva kojima se upravlja na jedinstven način u skladu sa ugovorom zaključenim između tih društava ili odredbama statuta ili osnivačkih akata tih društava, ili

(2) društva kod kojih ista lica čine većinu članova organa upravljanja ili nadzora;

33) bliska povezanost označava odnos između dva ili više pravnih i/ili fizičkih lica kada:

(1) jedno od njih, direktno ili indirektno preko učešća u zavisnom društvu, ima pravo ili mogućnost da ostvari najmanje 20% glasačkih prava u pravnom licu, odnosno vlasništvo nad najmanje 20% kapitala u pravnom licu,

(2) jedno od njih ima kontrolno učešće u drugom pravnom licu,

(3) postoji trajna povezanost ovih lica sa istim trećim licem na osnovu kontrolnog učešća;

34) banka označava banku sa sedištem u Republici Srbiji koja ima dozvolu za rad Narodne banke Srbije, u skladu sa zakonom kojim se uređuju banke;

35) institucija elektronskog novca je pravno lice sa sedištem u Republici Srbiji koje ima dozvolu Narodne banke Srbije za izdavanje elektronskog novca, u skladu sa ovim zakonom;

36) platna institucija je pravno lice sa sedištem u Republici Srbiji koje ima dozvolu Narodne banke Srbije za pružanje platnih usluga kao platna institucija, u skladu sa ovim zakonom;

37) platni sistem označava sistem za prenos novčanih sredstava između učesnika u ovom sistemu, s pisanim i standardizovanim procedurama i pravilima za obradu i netiranje i/ili poravnanje naloga za prenos u platnom sistemu koji se primenjuju na sve učesnike u tom sistemu.

Odredbe ovog zakona koje se odnose na korisnike platnih usluga koji su pravna lica primenjuju se i na ogranke stranih pravnih lica koji su upisani u registar kod nadležnog organa u Republici Srbiji.

Isključenja iz oblasti primene

Član 3.

Odredbe ovog zakona ne primenjuju se na:

1) platne transakcije koje se izvršavaju isključivo u gotovom novcu neposredno između platioca i primaoca plaćanja;

2) platne transakcije koje se izvršavaju preko zastupnika ovlašćenog za pregovaranje ili zaključivanje ugovora o kupoprodaji robe ili usluga u ime i za račun platioca ili primaoca plaćanja;

3) transport gotovog novca, kao i njegovo prikupljanje, obradu i isporuku, koji vrše privredni subjekti u skladu sa zakonom;

4) platne transakcije koje se sastoje od prikupljanja i isporuke gotovog novca koje vrše lica koja nisu privredni subjekti u okviru neprofitne ili dobrotvorne delatnosti;

5) usluge kod kojih primalac plaćanja, odmah nakon izvršenja platne transakcije, platiocu daje gotov novac kao deo platne transakcije koja se odnosi na plaćanje robe ili usluge, a na izričit zahtev platioca dat neposredno pre izvršenja te platne transakcije;

6) menjačke poslove koji obuhvataju poslove kupovine i prodaje stranog gotovog novca za gotov novac;

7) platne transakcije zasnovane na nekoj od sledećih isprava u pismenoj formi na papiru:

(1) čeku u smislu zakona kojim se uređuje ček,

(2) čeku koji je uređen stranim propisima, a po sadržini i dejstvu je sličan čeku iz podtačke (1) ove tačke,

(3) vaučeru ili drugoj potvrdi koja njenom imaocu omogućava plaćanje robe ili usluga kod izdavaoca tog vaučera ili te potvrde, odnosno plaćanje kod drugog lica s kojim je ovaj izdavalac ugovorio prijem tog vaučera ili te potvrde kao način plaćanja robe ili usluga (npr. poklon-vaučeri, vaučeri za hranu i druge slične potvrde),

(4) putničkom čeku,

(5) poštanskoj uputnici u skladu s propisima kojima se uređuje pružanje poštanskih usluga;

8) platne transakcije koje se obavljaju između učesnika u platnom sistemu ili sistemu za poravnanje finansijskih instrumenata, a koje su u vezi sa učestvovanjem u tim sistemima, kao i platne transakcije koje se obavljaju između učesnika u platnom sistemu i pružaoca platnih usluga koji nije učesnik u tom sistemu;

9) platne transakcije u vezi sa ostvarivanjem prava i ispunjavanjem obaveza po osnovu finansijskih instrumenata, uključujući isplatu dividende i druga plaćanja, otkup ili prodaju hartija od vrednosti – ako takve transakcije obavljaju učesnici u sistemu za poravnanje finansijskih instrumenata ili druga lica koja, u skladu s propisima, pružaju investicione usluge, odnosno kastodi usluge u vezi s finansijskim instrumentima klijenata;

10) tehničke usluge kojima se podržava pružanje platnih usluga, uključujući obradu, čuvanje i zaštitu podataka, proveru autentičnosti podataka i subjekata, pružanje usluga vezanih za informacionu tehnologiju i komunikacionu mrežu, obezbeđivanje i održavanje terminala i uređaja koji se koriste za platne i druge slične usluge – ako pružalac navedenih usluga ni u jednom trenutku ne poseduje novčana sredstva koja se prenose niti njima raspolaže;

11) platne transakcije koje se vrše na osnovu instrumenata kojima se plaća kupovina robe i usluga isključivo u prostorijama izdavaoca ovog instrumenta ili, u skladu sa ugovorom koji je zaključen s tim izdavaocem, kod ograničene mreže prodavaca robe i usluga ili za ograničen izbor robe i usluga;

12) platne transakcije koje se vrše putem telekomunikacionih, digitalnih ili informaciono-tehnoloških uređaja, pri čemu se kupljeni proizvodi ili usluge isporučuju i koriste putem tih uređaja, pod uslovom da telekomunikacioni, digitalni ili informaciono-tehnološki operator ne deluje isključivo kao posrednik između korisnika platnih usluga i prodavca tog proizvoda ili pružaoca te usluge;

13) platne transakcije između pružalaca platnih usluga, kao i platne transakcije između pružalaca platnih usluga i njihovih zastupnika ili ogranaka, ako se obavljaju za njihov račun;

14) platne transakcije između matičnog društva i njegovog zavisnog društva ili između zavisnih društava istog matičnog društva, ako se izvršavaju isključivo posredstvom pružaoca platnih usluga koji je član iste grupe društava;

15) usluge isplata gotovog novca na bankomatima čiji pružaoci deluju u ime i za račun jednog ili više izdavalaca platnih kartica, pod uslovom da ti pružaoci nisu zaključili okvirni ugovor o platnim uslugama s klijentom koji podiže gotov novac s platnog računa i da ne pružaju drugu platnu uslugu utvrđenu ovim zakonom;

16) elektronski novac pohranjen na instrumentima iz tačke 11) ovog člana, odnosno koji se koristi za izvršavanje platnih transakcija iz tačke 12) ovog člana.

Vrste platnih usluga

Član 4.

Platne usluge obuhvataju:

1) usluge koje omogućavaju uplatu gotovog novca na platni račun, kao i sve usluge koje su potrebne za otvaranje, vođenje i gašenje tog računa;

2) usluge koje omogućavaju isplatu gotovog novca s platnog računa, kao i sve usluge koje su potrebne za otvaranje, vođenje i gašenje tog računa;

3) usluge prenosa novčanih sredstava s platnog računa, odnosno na platni račun, i to:

(1) transferom odobrenja,

(2) direktnim zaduženjem, uključujući jednokratno direktno zaduženje,

(3) korišćenjem platne kartice ili sličnog sredstva;

4) usluge izvršavanja platnih transakcija kod kojih su novčana sredstva obezbeđena kreditom odobrenim korisniku platnih usluga, i to:

- (1) transferom odobrenja,
- (2) direktnim zaduženjem, uključujući jednokratno direktno zaduženje,
- (3) korišćenjem platne kartice ili sličnog sredstva;

5) usluge izdavanja platnih instrumenata i/ili prihvatanja ovih instrumenata na osnovu kojeg pružalac platnih usluga primaocu plaćanja omogućava izvršavanje platnih transakcija koje inicira platilac upotrebom određenog platnog instrumenta;

6) usluge izvršavanja novčane doznake kod koje pružalac platnih usluga prima platiočeva novčana sredstva bez otvaranja platnog računa za platioca ili primaoca plaćanja, isključivo radi stavljanja tih sredstava na raspolaganje primaocu plaćanja ili radi prenosa tih sredstava primaočevom pružaocu platnih usluga, koji ih stavlja na raspolaganje primaocu plaćanja;

7) usluge izvršavanja platne transakcije za koju platilac daje saglasnost upotrebom telekomunikacionog, digitalnog ili informaciono-tehnološkog uređaja i plaćanje se vrši operatoru telekomunikacione, digitalne ili informaciono-tehnološke mreže, koji deluje samo kao posrednik između korisnika platnih usluga i prodavca proizvoda ili pružaoca usluga.

Transfer odobrenja je platna usluga kod koje platilac kod svog pružaoca platnih usluga inicira izvršenje jedne ili više platnih transakcija, uključujući i izdavanje trajnog naloga.

Direktno zaduženje je platna usluga kod koje primalac plaćanja na osnovu platiočeve saglasnosti inicira platnu transakciju za zaduženje platiočevog platnog računa. Platilac može ovu saglasnost dati primaocu plaćanja, svom pružaocu platnih usluga ili pružaocu platnih usluga primaoca plaćanja.

Odnos prema propisima kojima se uređuje devizno poslovanje

Član 5.

Odredbe ovog zakona primenjuju se i na platne transakcije između rezidenata i nerezidenata u dinarima i valuti trećih država, platne transakcije između rezidenata u valuti trećih država i platne račune rezidenata i nerezidenata u Republici Srbiji, u skladu sa ograničenjima utvrđenim propisima o deviznom poslovanju.

Zaštita prava i interesa korisnika platnih usluga i imalaca elektronskog novca

Član 6.

Ako se pružalac platnih usluga ili izdavalac elektronskog novca ne pridržava odredaba ovog zakona, drugih propisa ili opštih uslova poslovanja kojima se uređuju platne usluge ili elektronski novac, dobrih poslovnih običaja koji se odnose na te usluge ili obaveza iz ugovora o platnim uslugama, odnosno ugovora koji se odnosi na elektronski novac – korisnik platnih usluga, odnosno imalac elektronskog novca imaju pravo na zaštitu svojih prava i interesa.

Na postupak ostvarivanja zaštite prava i interesa korisnika platnih usluga i imalaca elektronskog novca primenjuju se odredbe zakona kojim se uređuje zaštita korisnika finansijskih usluga, a koje se odnose na ostvarivanje zaštite prava i interesa korisnika finansijskih usluga.

Na nepravilne ugovorne odredbe i nepoštenu poslovnu praksu u oblasti pružanja platnih usluga i izdavanja elektronskog novca, kao i na postupak njihove zabrane, shodno se primenjuju odredbe zakona kojim se uređuje zaštita korisnika finansijskih usluga.

Ako je pružanje platnih usluga ili izdavanje elektronskog novca povezano s kreditom ili dozvoljenim prekoračenjem računa koje pružalac platnih usluga ili izdavalac elektronskog novca koji nije banka može u skladu sa odredbama ovog zakona davati korisniku platnih usluga – potrošaču, na ugovor o kreditu i ugovor o dozvoljenom prekoračenju računa, kao i na druga prava i obaveze pružaoca platnih usluga i tog korisnika u vezi s kreditom, odnosno dozvoljenim prekoračenjem računa i zaštitu korisnika ovih kredita, odnosno dozvoljenog prekoračenja računa primenjuju se odredbe zakona kojim se uređuje zaštita korisnika finansijskih usluga.

Na zaštitu korisnika kreditne kartice koji je potrošač, pored odredaba ovog zakona kojima se uređuju prava i obaveze korisnika platnih usluga, primenjuju se i odredbe zakona kojim se uređuje zaštita korisnika finansijskih usluga, a koje se odnose na prava i obaveze banke kao izdavaoca kreditnih kartica, ugovor o izdavanju i korišćenju kreditnih kartica i zaštitu korisnika kreditne kartice.

Upravni postupak

Član 7.

Na osnovu nadležnosti utvrđenih ovim zakonom, Narodna banka Srbije rešava o pravima, obavezama i pravnim interesima lica u postupku utvrđenom ovim zakonom.

Na postupak iz stava 1. ovog člana shodno se primenjuju odredbe zakona kojim se uređuje opšti upravni postupak, ako ovim zakonom nije drukčije uređeno.

Narodna banka Srbije može u postupku iz stava 1. ovog člana preduzeti dodatne aktivnosti radi provere tačnosti podataka i dokumentacije koje su dostavila lica iz tog stava.

Narodna banka Srbije donosi rešenje o upravnoj stvari koja je predmet postupka iz stava 1. ovog člana.

Rešenje iz stava 4. ovog člana je konačno.

Protiv rešenja iz stava 4. ovog člana može se voditi upravni spor, ali tužba protiv ovog rešenja ne može sprečiti ni odložiti njegovo izvršenje.

U upravnom sporu protiv rešenja iz stava 4. ovog člana sud ne može rešiti upravnu stvar za čije je rešavanje ovim zakonom utvrđena nadležnost Narodne banke Srbije.

Deo drugi

USLOVI I NAČIN PRUŽANJA PLATNIH USLUGA

Glava I

OPŠTI USLOVI PRUŽANJA PLATNIH USLUGA

Platne transakcije koje su predmet pružanja platnih usluga

Član 8.

Platne usluge koje se pružaju u skladu sa odredbama ovog zakona odnose se na domaće platne transakcije koje se izvršavaju u dinarima.

Platne usluge koje se pružaju u skladu sa odredbama ovog zakona odnose se i na domaće platne transakcije u valuti trećih država, kao i međunarodne platne transakcije bez obzira na valutu plaćanja, uzimajući u obzir čl. 30. i 64. ovog zakona.

Odstupanje od utvrđenih uslova za pružanje platnih usluga

Član 9.

Pružaoци platnih usluga mogu pružati platne usluge korisnicima ovih usluga pod uslovima koji su za korisnika povoljniji od uslova utvrđenih odredbama ovog zakona.

Ako je korisnik platnih usluga pravno lice, ugovorom o platnim uslugama može se isključiti ili ograničiti primena odredaba iz glave II ovog dela zakona, osim odredaba čl. 14. i 15, člana 16. st. 3. i 4. i člana 32. ovog zakona.

Ako je korisnik platnih usluga pravno lice, ugovorom o platnim uslugama može se isključiti ili ograničiti i primena odredaba čl. 37, 38, 51, 53, 54, 58, 60. i 63. ovog zakona.

Pružaoци platnih usluga

Član 10.

Platne usluge u Republici Srbiji mogu pružati:

- 1) banka;
- 2) institucija elektronskog novca;
- 3) platna institucija;
- 4) Narodna banka Srbije;
- 5) Uprava za trezor ili drugi organi javne vlasti u Republici Srbiji, u skladu sa svojim nadležnostima utvrđenim zakonom;
- 6) javni poštanski operator sa sedištem u Republici Srbiji, osnovan u skladu sa zakonom kojim se uređuju poštanske usluge (u daljem tekstu: javni poštanski operator).

Niko osim pružalaca platnih usluga iz stava 1. ovog člana ne može pružati platne usluge u Republici Srbiji.

Kada Narodna banka Srbije, Uprava za trezor ili drugi organi javne vlasti u Republici Srbiji pružaju platne usluge u okviru nadležnosti utvrđenih zakonom, ne primenjuju se odredbe ovog zakona kojima se uređuju prava i obaveze pružalaca i

korisnika platnih usluga, ugovor o platnim uslugama, izvršavanje platnih transakcija i ostvarivanje zaštite prava i interesa korisnika platnih usluga, osim ako je to utvrđeno posebnim propisom ili ugovorom o tim uslugama.

Platne usluge koje pruža javni poštanski operator

Član 11.

Javni poštanski operator može u svoje ime i za svoj račun pružati sve platne usluge iz člana 4. ovog zakona ili neke od njih.

Pored platnih usluga iz stava 1. ovog člana, javni poštanski operator može pružati i sledeće usluge:

- 1) isplatu gotovog novca potrošačima na teret računa koji se vode kod banke;
- 2) prijem i naplatu čekova po tekućim računima potrošača.

Javni poštanski operator platne usluge iz stava 1. ovog člana može pružati i u ime i za račun banaka, a može pružati i usluge posredovanja između banaka i korisnika platnih usluga u vezi s tim platnim uslugama, u skladu s propisima kojima se uređuju banke.

Javni poštanski operator dužan je da, najkasnije mesec dana pre početka, odnosno prestanka pružanja usluga iz st. 1. i 2. ovog člana, Narodnu banku Srbije obavesti o nameri početka ili prestanka pružanja tih usluga.

Obaveštenje iz stava 4. ovog člana sadrži podatke o svakoj usluzi koju javni poštanski operator namerava da počne, odnosno da prestane da pruža, kao i planirani dan početka, odnosno prestanka pružanja te usluge.

Na poslovanje javnog poštanskog operatora kao pružaoca platnih usluga shodno se primenjuju odredbe člana 89, čl. 92. do 97. i čl. 101. do 103. ovog zakona.

Naknade pružaoca platnih usluga

Član 12.

Pružalac platnih usluga ima pravo da za pružanje tih usluga korisniku platnih usluga naplati naknadu.

Pružalac platnih usluga ne može korisnicima platnih usluga naplaćivati naknadu za pružanje informacija koje je dužan da pruži u skladu s glavom II ovog dela zakona, odnosno za ispunjavanje svojih obaveza prema korisnicima platnih usluga utvrđenih u glavi III ovog dela zakona, osim ako ovim zakonom nije drukčije uređeno.

Pružalac platnih usluga i korisnik platnih usluga mogu da ugovore naplaćivanje naknade za dodatne informacije, za pružanje informacija češće nego što je utvrđeno u glavi II ovog dela zakona i/ili za dostavljanje informacija putem sredstava za komunikaciju koja nisu utvrđena okvirnim ugovorom o pružanju platnih usluga, ako to zahteva ovaj korisnik.

Visina naknade koju pružalac platnih usluga naplaćuje u skladu sa st. 2. i 3. ovog člana mora biti odgovarajuća i u skladu s njegovim stvarnim troškovima koji nastaju ispunjavanjem obaveza iz tih stavova.

Izuzetno od stava 2. ovog člana, pružalac platnih usluga može s korisnikom platnih usluga koji nije potrošač ugovoriti da tom korisniku naplaćuje naknade iz tog stava.

Oglašavanje i pružanje informacija

Član 13.

Platne usluge moraju se oglašavati na jasan i lako razumljiv način, a oglašavanje ne može sadržavati netačne informacije, niti informacije koje kod korisnika platnih usluga mogu stvoriti pogrešnu predstavu o uslovima korišćenja tih usluga.

Pružalac platnih usluga dužan je da informacije i obaveštenja iz ovog zakona korisniku platnih usluga pruži na jasan i lako razumljiv način, na srpskom ili drugom jeziku koji je predložio korisnik platnih usluga, a o kojem su se strane dogovorile.

Kada je ovim zakonom utvrđena obaveza pružaoca platnih usluga da korisniku platnih usluga pruži određene informacije njihovim dostavljanjem, pružalac platnih usluga dužan je da ih dostavi na način koji ne zahteva dodatne aktivnosti korisnika platnih usluga (npr. poštom ili i-mejlom).

Kada je ovim zakonom utvrđena obaveza pružaoca platnih usluga da korisniku platnih usluga pruži određene informacije tako da mu ih učini dostupnim, pružalac platnih usluga to čini na unapred utvrđeni, odnosno ugovoreni način koji može zahtevati dodatne aktivnosti korisnika platnih usluga (npr. dostupnost na oglasnim tablama ili šalterskim mestima u prostorijama pružaoca platnih usluga).

U slučaju spora po osnovu pružanja informacija, teret dokazivanja ispunjenosti obaveza pružaoca platnih usluga utvrđenih odredbama ovog zakona kojima se uređuju ugovor o platnim uslugama i informisanje korisnika platnih usluga – na strani je pružaoca platnih usluga.

Pružalac platnih usluga dužan je da pre angažovanja lica na poslovima pružanja informacija korisnicima platnih usluga obezbedi obuku tih lica, kao i odgovarajući dokaz o tome (sertifikat o obavljenoj internoj obuci, učešću na seminaru ili kursu i sl.).

Pružalac platnih usluga dužan je da obezbedi da lica koja je angažovao na poslovima pružanja informacija korisnicima platnih usluga poseduju odgovarajuće kvalifikacije, znanje i iskustvo, profesionalne i lične kvalitete, da postupaju u skladu s dobrim poslovnim običajima i poslovnom etikom, kao i da poštuju ličnost i integritet korisnika platnih usluga.

Glava II

UGOVOR O PLATNIM USLUGAMA I INFORMISANJE KORISNIKA PLATNIH USLUGA

1. Predmet i vrste ugovora o platnim uslugama

Predmet ugovora o platnim uslugama

Član 14.

Ugovorom o platnim uslugama pružalac platnih usluga obavezuje se da će korisniku platnih usluga, u skladu sa ovim zakonom, pružati određene platne usluge, odnosno platnu uslugu, a korisnik platnih usluga obavezuje se da mu, ako je tako ugovoreno, za to plati određenu naknadu.

Na sva pitanja iz ugovora o platnim uslugama koja nisu uređena ovim zakonom primenjuju se odredbe zakona kojim se uređuju obligacioni odnosi.

Vrste ugovora o platnim uslugama

Član 15.

Ugovor o platnim uslugama zaključuje se kao okvirni ugovor o platnim uslugama (u daljem tekstu: okvirni ugovor) ili kao ugovor o jednokratnoj platnoj transakciji.

Okvirnim ugovorom uređuje se izvršavanje budućih pojedinačnih platnih transakcija.

Ako korisnik platnih usluga otvara platni račun kod pružaoca platnih usluga, okvirnim ugovorom uređuju se i uslovi za otvaranje, vođenje i gašenje tog računa.

Ugovorom o jednokratnoj platnoj transakciji uređuje se izvršenje jedne određene platne transakcije koja nije obuhvaćena okvirnim ugovorom.

2. Okvirni ugovor

Sadržina i forma okvirnog ugovora

Član 16.

Okvirni ugovor sadrži sledeće obavezne elemente, odnosno informacije:

1) informacije o pružaocu i korisniku platnih usluga:

(1) poslovno ime i sedište pružaoca platnih usluga, kao i poslovno ime i sedište, odnosno adresu zastupnika ili ogranka u Republici Srbiji preko koga pruža platne usluge i bilo koju drugu adresu na kojoj se korisnik platnih usluga može obratiti pružaocu platnih usluga, uključujući i i-meji adresu,

(2) naziv i adresu sedišta organa nadležnog za nadzor nad pružaocem platnih usluga, njegovim zastupnikom ili ogrankom, a u vezi s pružanjem platnih usluga u Republici Srbiji,

(3) podatke o registru platnih institucija ili registru institucija elektronskog novca, odnosno o drugom odgovarajućem javnom registru izdatih dozvola za rad pružalaca platnih usluga i registracionom broju ili odgovarajućoj identifikacionoj oznaci pružaoca platnih usluga u tom registru,

(4) ime, prezime i prebivalište, odnosno boravište korisnika platnih usluga – potrošača ili poslovno ime i sedište korisnika platnih usluga – preduzetnika ili pravnog lica;

2) uslove za korišćenje platnih usluga:

(1) vrstu i opis osnovnih karakteristika platne usluge koja se pruža,

(2) jedinstvenu identifikacionu oznaku ili druge podatke koje je korisnik platnih usluga dužan da navede radi pravilnog izvršenja platnog naloga,

(3) formu i način davanja i povlačenja saglasnosti za izvršenje platne transakcije, u skladu s čl. 33, 37. i 38. ovog zakona,

(4) vreme kada se smatra da je pružalac platnih usluga primio platni nalog u smislu člana 35. ovog zakona, kao i eventualni momenat za prijem platnih naloga u određenom poslovnom danu nakon kojeg se primljeni nalozi smatraju primljenim narednog poslovnog dana u skladu sa stavom 4. tog člana,

(5) rok za izvršenje platne transakcije,

(6) naznaku o limitu potrošnje pri korišćenju platnog instrumenta u skladu s članom 49. ovog zakona, ako je taj limit ugovoren;

3) informacije i podatke o naknadama, kamatnim stopama i kursu zamene valuta:

(1) vrstu i visinu svih naknada koje pružalac platnih usluga naplaćuje korisniku platnih usluga, a ako ih naplaćuje zbirno – i vrstu i visinu svake pojedinačne naknade koja čini zbirnu naknadu,

(2) ako se na usluge pružaoca platnih usluga primenjuju kamatna stopa i/ili kurs zamene valuta – visinu kamatne stope i kurs zamene valuta, odnosno ako se koriste referentna kamatna stopa i/ili referentni kurs – relevantni datum i indeks ili drugi osnov za utvrđivanje referentne kamatne stope i kursa, kao i metod izračunavanja stvare kamate,

(3) naznaku da se promene kamatnih stopa ili kursa zamene valuta koje se zasnivaju na izmenama referentne kamatne stope ili referentnog kursa mogu primeniti odmah i bez prethodnog obaveštavanja korisnika platnih usluga o tim izmenama u skladu s članom 19. ovog zakona, u kom slučaju je pružalac platnih usluga dužan da obavesti korisnika platnih usluga na način utvrđen u tom članu – ako je ova mogućnost ugovorena;

4) informacije o načinu i sredstvima komunikacije između korisnika i pružaoca platnih usluga, i to:

(1) o sredstvima komunikacije za razmenu informacija i obaveštenja u skladu sa ovim zakonom, uključujući i tehničke zahteve koji se odnose na opremu korisnika platnih usluga,

(2) o načinu i učestalosti pružanja informacija koje se korisniku platnih usluga dostavljaju ili čine dostupnim u skladu sa ovim zakonom,

(3) o jeziku na kojem se zaključuje okvirni ugovor i na kojem će se obavljati komunikacija tokom trajanja ugovornog odnosa, ako je korisnik platnih usluga zahtevao zaključenje okvirnog ugovora i obavljanje te komunikacije na jeziku koji nije srpski,

(4) o pravu korisnika platnih usluga da mu se tokom trajanja ugovornog odnosa, na njegov zahtev, dostave kopija okvirnog ugovora i informacije iz ovog člana, i to na papiru ili drugom trajnom nosaču podataka;

5) informacije o zaštitnim i drugim merama u vezi sa izvršavanjem platnih transakcija, i to:

(1) o merama koje je korisnik platnih usluga dužan da preduzme radi zaštite platnog instrumenta, kao i načinu obaveštavanja pružaoca platnih usluga o gubitku, krađi ili zloupotrebi platnog instrumenta, u skladu s članom 47. ovog zakona,

(2) o uslovima pod kojima pružalac platnih usluga ima pravo da blokira korišćenje platnog instrumenta u skladu s članom 49. ovog zakona, ako se to utvrdi okvirnim ugovorom,

(3) o odgovornosti platioca za neodobrene platne transakcije, uključujući i iznos gubitka koji pokriva platilac, u skladu s članom 51. ovog zakona,

(4) o načinu i rokovima u kojima je korisnik platnih usluga dužan da obavesti pružaoca platnih usluga o neodobrenoj, neizvršenoj ili nepravilno izvršenoj platnoj transakciji, odnosno da zahteva pravilno izvršenje platne transakcije, u skladu s članom 61. ovog zakona,

(5) o odgovornosti pružaoca platnih usluga za neodobrene, neizvršene i nepravilno izvršene platne transakcije, u skladu s čl. 50. do 59. i članom 62. ovog zakona,

(6) o uslovima za povraćaj iznosa odobrene i pravilno izvršene platne transakcije platiocu, u skladu s članom 63. ovog zakona;

6) uslove za izmene i dopune, kao i prestanak okvirnog ugovora, i to:

(1) naznaku da korisnik platnih usluga prihvata izmene i dopune okvirnog ugovora i bez davanja izričite saglasnosti, kao i obaveštenje o pravu tog korisnika da u tom slučaju raskine ovaj ugovor, u skladu s članom 18. ovog zakona – ako je ta mogućnost ugovorena,

(2) trajanje okvirnog ugovora,

(3) uslove za jednostrani raskid okvirnog ugovora, odnosno ništavost odredaba tog ugovora, u skladu s čl. 18, 20. i 21. ovog zakona;

7) informacije o zaštiti korisnika platnih usluga, i to:

(1) o ugovornim odredbama kojima se utvrđuje koji se propisi primenjuju na okvirni ugovor i/ili nadležnost suda,

(2) o pravu na prigovor i pritužbu korisnika platnih usluga i mogućnosti vansudskog rešavanja spornog odnosa u vezi s pružanjem platnih usluga, u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita korisnika finansijskih usluga.

Ako je predmet okvirnog ugovora izdavanje i korišćenje kreditne kartice, ovaj ugovor, pored elemenata iz stava 1. ovog člana, sadrži i obavezne elemente ugovora o izdavanju i korišćenju kreditne kartice utvrđene zakonom kojim se uređuje zaštita korisnika finansijskih usluga.

Okvirni ugovor zaključuje se u pismenoj formi.

Pružalac platnih usluga dužan je da obezbedi da korisnik platnih usluga dobije najmanje jedan primerak okvirnog ugovora.

Korisnik platnih usluga ima pravo da mu se tokom trajanja ugovornog odnosa, na njegov zahtev, dostave kopija okvirnog ugovora, odnosno informacije iz člana 17. stav 1. ovog zakona dostavljene u predugovornoj fazi, i to na papiru ili drugom trajnom nosaču podataka.

Dostavljanje informacija u predugovornoj fazi

Član 17.

Pružalac platnih usluga dužan je da korisniku platnih usluga, u primerenom roku, pre zaključenja okvirnog ugovora, dostavi informacije koje su utvrđene kao obavezni elementi tog ugovora u skladu s članom 16. ovog zakona, i to na način koji će tom korisniku omogućiti da se upozna sa uslovima koji se odnose na pružanje platnih usluga, kao i da uporedi ponude različitih pružalaca platnih usluga i proceni da li ovi uslovi i usluge odgovaraju njegovim potrebama.

Pružalac platnih usluga dužan je i da korisniku platnih usluga informacije iz stava 1. ovog člana dostavi na način koji ga ni u jednom trenutku neće dovesti u zabludu u vezi sa uslovima koji se odnose na pružanje platnih usluga.

Pružalac platnih usluga dužan je da korisniku platnih usluga informacije iz stava 1. ovog člana dostavi na papiru ili drugom trajnom nosaču podataka.

Pružalac platnih usluga može korisniku platnih usluga dostaviti informacije iz stava 1. ovog člana dostavljanjem nacrtu okvirnog ugovora koji sadrži ove informacije.

Izmene i dopune okvirnog ugovora na predlog pružaoca platnih usluga

Član 18.

Ako pružalac platnih usluga predlaže izmene i dopune odredaba okvirnog ugovora, dužan je da korisniku platnih usluga dostavi predlog tih izmena i dopuna najkasnije dva meseca pre predloženog dana početka njihove primene.

Nakon prijema predloga iz stava 1. ovog člana, korisnik platnih usluga može se saglasiti da predložene izmene i dopune proizvedu pravno dejstvo pre predloženog dana početka njihove primene.

Okvirnim ugovorom može se utvrditi da će se smatrati da se korisnik platnih usluga saglasio s predlogom iz stava 1. ovog člana ako pre dana početka primene predloženih izmena i dopuna nije obavestio pružaoca platnih usluga da se s tim predlogom nije saglasio, o čemu je pružalac platnih usluga dužan da obavesti korisnika platnih usluga istovremeno s dostavljanjem tog predloga.

U slučaju iz stava 3. ovog člana, pružalac platnih usluga dužan je da korisnika platnih usluga, istovremeno s dostavljanjem predloga iz tog stava, obavesti o njegovom pravu da pre dana početka primene predloženih izmena i dopuna raskine okvirni ugovor bez plaćanja naknade i drugih troškova, ako ne prihvati taj predlog.

Pružalac platnih usluga dužan je da korisniku platnih usluga predlog iz stava 1. ovog člana dostavi u pismenoj formi.

Promene kamatne stope i kursa zamene valuta

Član 19.

Okvirnim ugovorom može se utvrditi da se promene kamatne stope i kursa zamene valuta mogu primenjivati odmah i bez prethodnog obaveštenja korisnika platnih usluga, ako se zasnivaju na izmenama ugovorene referentne kamatne stope ili referentnog kursa.

Ako se kamatna stopa ili kurs zamene valuta promene u korist korisnika platnih usluga, te promene mogu se primenjivati odmah i bez prethodnog obaveštenja korisnika platnih usluga.

Pružalac platnih usluga dužan je da o promenama kamatne stope iz st. 1. i 2. ovog člana pismeno obavesti korisnika platnih usluga bez odlaganja na papiru ili na drugom trajnom nosaču podataka, osim ako okvirnim ugovorom nisu utvrđeni drukčiji rokovi i način ovog obaveštavanja.

Pružalac platnih usluga dužan je da obezbedi jednak tretman korisnika platnih usluga kod obračunavanja i primene promena kamatne stope i kursa zamene valuta iz st. 1. i 2. ovog člana.

Raskid, odnosno ništavost okvirnog ugovora koje zahteva korisnik platnih usluga

Član 20.

Korisnik platnih usluga ima pravo da u bilo kom trenutku raskine okvirni ugovor bez otkaznog roka, osim ako je okvirnim ugovorom utvrđen otkazni rok, koji ne može biti duži od mesec dana.

Korisnik platnih usluga ima pravo da raskine okvirni ugovor i u drugim slučajevima utvrđenim zakonom kojim se uređuju obligacioni odnosi ili drugim zakonom.

Ako korisnik platnih usluga raskine okvirni ugovor, dužan je da plati naknadu samo za platne usluge pružene do dana tog raskida, a ako je takva naknada plaćena unapred, pružalac platnih usluga dužan je da korisniku platnih usluga vrati srazmerni deo plaćene naknade.

Pružalac platnih usluga ne može korisniku platnih usluga naplatiti naknadu za raskid okvirnog ugovora.

Korisnik platnih usluga može zahtevati da se odredbe okvirnog ugovora koje su u suprotnosti sa informacijama pruženim u predugovornoj fazi u skladu s članom 17. stav 1. ovog zakona, odnosno odredbe koje se odnose na informacije iz člana 16. ovog zakona koje nisu prethodno dostavljene korisniku platnih usluga – utvrde ništavim.

Pravo pružaoca platnih usluga na raskid okvirnog ugovora

Član 21.

Ako je tako utvrđeno okvirnim ugovorom, pružalac platnih usluga ima pravo da raskine okvirni ugovor zaključen na neodređeno vreme, uz otkazni rok koji ne može biti kraći od dva meseca.

Pružalac platnih usluga može raskinuti okvirni ugovor i u drugim slučajevima utvrđenim zakonom kojim se uređuju obligacioni odnosi ili drugim zakonom.

Pružalac platnih usluga dužan je da obaveštenje o raskidu okvirnog ugovora dostavi korisniku platnih usluga u pismenoj formi.

Ako pružalac platnih usluga raskine okvirni ugovor, na obavezu korisnika platnih usluga da plati naknadu shodno se primenjuju odredbe člana 20. st. 3. i 4. ovog zakona.

Informacije za platioca pre i nakon izvršenja pojedinačne platne transakcije

Član 22.

Platiočev pružalac platnih usluga dužan je da, pre izvršenja pojedinačne platne transakcije koju platilac inicira na osnovu okvirnog ugovora, dostavi platiocu, na njegov zahtev, precizne informacije o roku za izvršenje te platne transakcije i naknadama koje će mu biti naplaćene, a ako pružalac platnih usluga zborno naplaćuje te naknade – i o vrsti i visini svake pojedinačne naknade koja čini zbirnu naknadu.

Platiočev pružalac platnih usluga koji na osnovu okvirnog ugovora izvršava pojedinačnu platnu transakciju dužan je da, odmah nakon zaduženja platiočevog platnog računa ili nakon prijema platnog naloga ako platilac ne koristi platni račun, platiocu dostavi sledeće informacije:

1) referentnu oznaku ili druge podatke koji platiocu omogućavaju identifikaciju pojedinačne platne transakcije i informacije koje se odnose na primaoca plaćanja;

2) iznos platne transakcije u valuti u kojoj je platiočev platni račun zadužen ili u valuti koju je platilac naveo u platnom nalogu;

3) iznos bilo koje naknade koja se platiocu naplaćuje za izvršenje pojedinačne platne transakcije, a ako pružalac platnih usluga zbirno naplaćuje ove naknade – i vrstu i visinu svake pojedinačne naknade koja čini zbirnu naknadu;

4) iznos kamate koju plaća platilac, ako se ta kamata plaća;

5) ako se vrši zamena valute – kurs zamene valuta koji je pri izvršavanju platne transakcije koristio platiočev pružalac platnih usluga, kao i iznos platne transakcije nakon zamene valute;

6) datum valute zaduženja platnog računa, odnosno datum prijema platnog naloga.

Platiočev pružalac platnih usluga dužan je da platiocu dostavi informacije iz stava 2. ovog člana na papiru ili na drugom trajnom nosaču podataka.

Okvimim ugovorom može se utvrditi da pružalac platnih usluga informacije iz stava 2. ovog člana platiocu pruža periodično, i to najmanje jednom mesečno, na ugovoreni način koji tom platiocu omogućava da ove informacije sačuva i reprodukuje u nepromenjenom obliku.

Pružalac platnih usluga dužan je da platiocu – potrošaču na njegov zahtev, bez naknade, jednom mesečno na papiru dostavlja informacije iz stava 2. ovog člana o pojedinačnim izvršenim platnim transakcijama.

Informacije za primaoca plaćanja nakon izvršenja pojedinačne platne transakcije

Član 23.

Pružalac platnih usluga primaoca plaćanja koji na osnovu okvimog ugovora izvršava pojedinačnu platnu transakciju dužan je da odmah nakon izvršenja ove transakcije primaocu plaćanja dostavi sledeće informacije:

1) referentnu oznaku ili druge podatke koji primaocu plaćanja omogućavaju identifikaciju pojedinačne platne transakcije, kao i informacije o platiocu i druge podatke koji su preneti uz tu platnu transakciju u skladu sa zakonom;

2) iznos platne transakcije u valuti u kojoj je odobren platni račun primaoca plaćanja ili u valuti u kojoj su novčana sredstva stavljena na raspolaganje primaocu plaćanja;

3) iznos bilo koje naknade koja se naplaćuje primaocu plaćanja za izvršavanje pojedinačne platne transakcije, a ako pružalac platnih usluga zbirno naplaćuje ove naknade – i vrstu i visinu svake pojedinačne naknade koja čini zbirnu naknadu;

4) iznos kamate koju plaća primalac plaćanja, ako se ta kamata plaća;

5) ako se vrši zamena valute – kurs zamene valuta koji je pri izvršavanju platne transakcije koristio pružalac platnih usluga primaoca plaćanja, kao i iznos platne transakcije pre zamene valute;

6) datum valute odobrenja platnog računa primaoca plaćanja, odnosno datum kada su sredstva stavljena na raspolaganje primaocu plaćanja.

Na obaveze pružaoca platnih usluga primaoca plaćanja da pruži primaocu plaćanja informacije iz stava 1. ovog člana shodno se primenjuju odredbe člana 22. st. 3. do 5. ovog zakona.

Predugovorne informacije i okvirni ugovor o platnom instrumentu za plaćanja male novčane vrednosti

Član 24.

Izuzetno od člana 17. stav 1. ovog zakona, pružalac platnih usluga dužan je da, pre zaključenja okvirnog ugovora o platnom instrumentu za plaćanja male novčane vrednosti, korisniku platnih usluga dostavi sledeće informacije:

- 1) informacije o bitnim karakteristikama i mogućim načinima korišćenja ovog platnog instrumenta;
- 2) informacije o odgovornosti pružaoca platnih usluga i korisnika platnih usluga za neodobrenu, neizvršenu ili nepravilno izvršenu platnu transakciju;
- 3) informacije o naknadama koje pružalac platnih usluga naplaćuje korisniku platnih usluga;
- 4) informacije o drugim bitnim okolnostima koje su korisniku platnih usluga neophodne za donošenje odluke o zaključenju okvirnog ugovora o ovom platnom instrumentu;
- 5) informacije o tome gde su korisniku platnih usluga dostupne druge informacije iz člana 17. stav 1. ovog zakona.

Izuzetno od člana 16. st. 1. i 3. ovog zakona, okvirni ugovor o platnom instrumentu za plaćanja male novčane vrednosti obavezno sadrži elemente, odnosno informacije iz stava 1. ovog člana, a ne mora se zaključiti u pismenoj formi.

Izuzetno od člana 18. ovog zakona, okvirnim ugovorom o platnom instrumentu za plaćanja male novčane vrednosti može se utvrditi da pružalac platnih usluga nije dužan da izmene i dopune okvirnog ugovora predloži u pismenoj formi.

Informacije pre i nakon izvršenja pojedinačne platne transakcije kod platnog instrumenta za plaćanja male novčane vrednosti

Član 25.

Okvirnim ugovorom o platnom instrumentu za plaćanja male novčane vrednosti može se utvrditi da pružalac platnih usluga pre izvršenja platne transakcije nije dužan da platiocu dostavlja informacije iz člana 22. stav 1. ovog zakona.

Izuzetno od odredaba čl. 22. i 23. ovog zakona, okvirnim ugovorom o platnom instrumentu za plaćanja male novčane vrednosti može se utvrditi da je pružalac platnih usluga dužan da nakon izvršenja pojedinačne platne transakcije korisniku platnih usluga pruži sledeće informacije:

- 1) referentnu oznaku ili druge podatke koji korisniku platnih usluga omogućavaju identifikaciju pojedinačne platne transakcije;
- 2) iznos pojedinačne platne transakcije ili ukupan iznos svih platnih transakcija iste vrste koje su izvršene u korist istog primaoca plaćanja;
- 3) iznos svake naknade koju pružalac platnih usluga naplaćuje za pojedinačnu platnu transakciju ili ukupan iznos naknada koje ovaj pružalac naplaćuje za sve platne transakcije iste vrste koje su izvršene u korist istog primaoca plaćanja.

Okvirnim ugovorom o platnom instrumentu za plaćanja male novčane vrednosti može se utvrditi da pružalac platnih usluga nije dužan da korisniku platnih usluga pruži ni informacije iz stava 2. ovog člana, ako se ovaj instrument upotrebljava

anonimno ili ako nema tehničkih mogućnosti da se pruže ove informacije za određenu vrstu tog instrumenta.

U slučaju iz stava 3. ovog člana, pružalac platnih usluga dužan je da platiocu omogući proveru stanja raspoloživih novčanih sredstava na platnom instrumentu.

3. Ugovor o jednokratnoj platnoj transakciji

Prethodne informacije o jednokratnoj platnoj transakciji

Član 26.

Pružalac platnih usluga dužan je da, pre zaključenja ugovora o jednokratnoj platnoj transakciji, korisniku platnih usluga učini lako dostupnim sledeće informacije:

- 1) podatke o jedinstvenoj identifikacionoj oznaci ili druge podatke koje je korisnik platnih usluga dužan da navede radi pravilnog izvršenja platnog naloga;
- 2) rok za izvršenje platne transakcije;
- 3) vrstu i visinu svih naknada koje pružalac platnih usluga naplaćuje korisniku platnih usluga, a ako pružalac platnih usluga zbirno naplaćuje ove naknade – i vrstu i visinu svake pojedinačne naknade koja čini zbirnu naknadu;
- 4) ako se vrši zamena valute – kurs zamene valuta, odnosno referentni kurs koji pružalac platnih usluga koristi za platnu transakciju.

Na zahtev korisnika platnih usluga, pružalac platnih usluga dužan je da informacije iz stava 1. ovog člana tom korisniku dostavi na papiru ili drugom trajnom nosaču podataka.

Pružalac platnih usluga može korisniku platnih usluga pružiti informacije iz stava 1. ovog člana u obliku nacrtu ugovora o jednokratnoj platnoj transakciji ili platnog naloga koji sadrži ove informacije.

Ako je ugovor o jednokratnoj platnoj transakciji, na zahtev korisnika platnih usluga, zaključen korišćenjem sredstva za komunikaciju na daljinu koje pružaocu platnih usluga ne omogućava da ispuni obaveze iz st. 1. i 2. ovog člana, ovaj pružalac dužan je da ove obaveze ispuni odmah nakon izvršenja platne transakcije.

Pružalac platnih usluga dužan je da korisniku platnih usluga učini lako dostupnim i druge informacije iz člana 17. stav 1. ovog zakona koje su bitne za izvršenje jednokratne platne transakcije.

Informacije za platioca nakon prijema platnog naloga za izvršenje jednokratne platne transakcije

Član 27.

Platiočev pružalac platnih usluga dužan je da, odmah nakon prijema platnog naloga za izvršenje jednokratne platne transakcije, platiocu dostavi ili učini lako dostupnim sledeće informacije:

- 1) referentnu oznaku ili druge podatke koji platiocu omogućavaju identifikaciju platne transakcije i informacije koje se odnose na primaoca plaćanja;
- 2) iznos platne transakcije u valuti navedenoj u platnom nalogu;
- 3) iznos bilo koje naknade koja se naplaćuje platiocu za izvršenje platne transakcije, a ako pružalac platnih usluga zbirno naplaćuje ove naknade – i vrstu i visinu svake pojedinačne naknade koja čini zbirnu naknadu;

4) ako se vrši zamena valute – kurs zamene valuta, odnosno referentni kurs koji pri izvršavanju platne transakcije koristi platiočev pružalac platnih usluga, kao i iznos platne transakcije nakon zamene valute;

5) datum prijema platnog naloga.

Platiočev pružalac platnih usluga dužan je da, na zahtev platioca, informacije iz stava 1. ovog člana dostavi platiocu na papiru ili drugom trajnom nosaču podataka.

Informacije za primaoca plaćanja nakon izvršenja jednokratne platne transakcije

Član 28.

Pružalac platnih usluga primaoca plaćanja dužan je da primaocu plaćanja, odmah nakon izvršenja jednokratne platne transakcije, dostavi ili učini lako dostupnim sledeće informacije:

1) referentnu oznaku ili druge podatke koji primaocu plaćanja omogućavaju identifikaciju platne transakcije, kao i informacije o platiocu i druge podatke koji su preneti uz tu platnu transakciju u skladu sa zakonom;

2) iznos platne transakcije u valuti u kojoj su mu novčana sredstva stavljena na raspolaganje;

3) iznos bilo koje naknade koja se naplaćuje primaocu plaćanja za izvršenje platne transakcije, a ako pružalac platnih usluga zbirno naplaćuje ove naknade – i vrstu i visinu svake pojedinačne naknade koja čini zbirnu naknadu;

4) ako se vrši zamena valute – kurs zamene valuta koji je pri izvršenju platne transakcije koristio pružalac platnih usluga primaoca plaćanja, kao i iznos platne transakcije pre zamene valute;

5) datum kada su sredstva stavljena na raspolaganje primaocu plaćanja.

Pružalac platnih usluga primaoca plaćanja dužan je da, na zahtev primaoca plaćanja, informacije iz stava 1. ovog člana tom primaocu dostavi na papiru ili drugom trajnom nosaču podataka.

Izuzeće od obaveze pružanja informacija kod jednokratne platne transakcije

Član 29.

Ako korisnik platnih usluga pružaocu platnih usluga izda platni nalog za izvršenje jednokratne platne transakcije upotrebom platnog instrumenta koji mu je, na osnovu okvirnog ugovora koji se odnosi na izdavanje tog platnog instrumenta, izdao drugi pružalac platnih usluga – pružalac platnih usluga koji je primio platni nalog nije dužan da ovom korisniku platnih usluga pruži informacije koje su pružene ili će biti pružene na osnovu tog okvirnog ugovora.

4. Izuzeci u vezi sa okvirnim ugovorom i informisanjem korisnika platnih usluga kod međunarodnih platnih transakcija i platnih transakcija u valuti trećih država

Član 30.

Izuzetno od člana 17. stav 1. i člana 26. stav 1. ovog zakona, u slučaju međunarodnih platnih transakcija ili platnih transakcija u valuti trećih država, pružalac platnih usluga nije dužan da korisniku platnih usluga pre zaključenja ugovora o

platnim uslugama dostavi, odnosno učini lako dostupnim informacije u vezi s rokom za izvršenje platne transakcije pružaoca platnih usluga primaoca plaćanja u trećoj državi, ako u trenutku zaključenja ovog ugovora ne raspolaže tim informacijama.

U slučaju iz stava 1. ovog člana, okvirni ugovor koji se odnosi na transakcije iz tog stava ne mora da sadrži informacije iz tog stava, a pružalac platnih usluga dužan je da korisniku platnih usluga pruži informacije o očekivanom vremenu izvršenja platne transakcije.

Ako je ugovorom o platnim uslugama utvrđeno da pružalac platnih usluga svom korisniku platnih usluga naplaćuje naknadu koju za izvršenje međunarodne platne transakcije ili platne transakcije u valuti trećih država naplaćuje drugi pružalac platnih usluga ili posrednik koji učestvuje u izvršavanju ovih platnih transakcija – pružalac platnih usluga dužan je da korisnika platnih usluga pre iniciranja platne transakcije obavesti o visini te naknade.

Ako u trenutku iniciranja platne transakcije ne raspolaže informacijama o tačnoj visini naknade iz stava 3. ovog člana, pružalac platnih usluga dužan je da korisniku platnih usluga pruži informacije o očekivanoj visini ove naknade.

Pružalac i korisnik platnih usluga mogu okvirnim ugovorom kojim se uređuje izvršavanje međunarodnih platnih transakcija ili platnih transakcija u valuti trećih država isključivo upotrebom platnih instrumenata za plaćanja male novčane vrednosti utvrditi da se odredbe čl. 24. i 25. ovog zakona ne primenjuju.

5. Druge informacije koje se pružaju korisniku platnih usluga

Informacije o popustima i posebnim naknadama

Član 31.

Ako primalac plaćanja platiocu nudi popust u slučaju plaćanja korišćenjem platne kartice ili drugog platnog instrumenta, dužan je da ga o tome obavesti pre iniciranja platne transakcije.

Ako pružalac platnih usluga ili treće lice od korisnika platnih usluga zahtevaju plaćanje posebne naknade za upotrebu određenog platnog instrumenta, dužni su da ga o tome obaveste pre iniciranja platne transakcije.

Informacije utvrđene drugim propisima

Član 32.

Odredbe ovog zakona ne isključuju obavezu pružaoca platnih usluga da pre zaključenja ugovora o platnim uslugama, pored informacija utvrđenih u ovom zakonu, korisniku platnih usluga pruži i sve druge informacije koje je dužan da mu pruža kao korisniku usluga u skladu sa odredbama posebnih propisa.

Glava III

IZVRŠAVANJE PLATNIH TRANSAKCIJA

1. Uslovi i način izvršenja platne transakcije

Saglasnost platioca za izvršenje platne transakcije

Član 33.

Pružalac platnih usluga izvršava platnu transakciju samo ako je platilac dao saglasnost za njeno izvršenje.

Platilac daje saglasnost za izvršenje platne transakcije pre njenog izvršenja, osim ako ugovorom o platnim uslugama nije utvrđeno da platilac može dati saglasnost nakon tog izvršenja.

Platilac daje saglasnost za izvršenje platne transakcije ili niza platnih transakcija u formi i na način koji su utvrđeni ugovorom o platnim uslugama.

Ako platilac ne da saglasnost za izvršenje platne transakcije u skladu sa stavom 3. ovog člana – smatra se da platna transakcija nije odobrena.

Oblik i sadržina platnog naloga

Član 34.

Narodna banka Srbije propisuje oblik, sadržinu i način korišćenja obrazaca platnih naloga za izvršenje platnih transakcija u dinarima.

Prijem platnog naloga

Član 35.

Smatra se da je pružalac platnih usluga primio platni nalog kada mu je taj nalog dostavljen na način utvrđen ugovorom o platnim uslugama, bez obzira na moguće prethodno učešće pružaoca platnih usluga u procesu izrade i izdavanja tog platnog naloga.

Vreme prijema platnog naloga označava momenat kada je platiočev pružalac platnih usluga primio platni nalog koji je izdao platilac, primalac plaćanja ili platilac preko primaoca plaćanja.

Ako platni nalog nije primljen u toku poslovnog dana pružaoca platnih usluga – smatra se da je primljen narednog poslovnog dana.

Pružalac platnih usluga može utvrditi momenat pred kraj poslovnog dana tako da se za sve platne naloge koje primi nakon tog momenta smatra da su primljeni narednog poslovnog dana tog pružaoca.

Ako korisnik platnih usluga i njegov pružalac platnih usluga utvrde da izvršenje platnog naloga počne na određeni dan ili na dan na kraju određenog perioda ili na dan kada platilac stavi na raspolaganje novčana sredstva svom pružaocu platnih usluga – smatra se da je platni nalog primljen na taj utvrđeni dan. Ako taj dan nije poslovni dan pružaoca platnih usluga, smatra se da je platni nalog primljen narednog poslovnog dana tog pružaoca.

Odbijanje izvršenja platnog naloga

Član 36.

Pružalac platnih usluga ne može odbiti izvršenje platnog naloga kada su ispunjeni svi uslovi utvrđeni u ugovoru o platnim uslugama, osim ako je drukčije utvrđeno propisom.

Pružalac platnih usluga obaveštava korisnika platnih usluga o odbijanju izvršenja platnog naloga i, ako je moguće, o razlozima tog odbijanja i postupku za ispravku grešaka koje su uzrok odbijanja, osim ako to obaveštavanje nije zabranjeno propisom.

Pružalac platnih usluga dužan je da obaveštenje iz stava 2. ovog člana pruži na način utvrđen ugovorom o platnim uslugama, i to bez odlaganja, a najkasnije u roku koji je utvrđen za izvršenje platne transakcije iz člana 42. ovog zakona.

Okvirnim ugovorom može se utvrditi da pružalac platnih usluga naplaćuje naknadu korisniku platnih usluga za obaveštenje o odbijanju izvršenja platnog naloga – ako je odbijanje zasnovano na objektivnim razlozima.

Ako pružalac platnih usluga odbije izvršenje platnog naloga u skladu sa ovim članom – smatra se da platni nalog nije ni primljen.

Opoziv platnog naloga

Član 37.

Platilac može opozvati platni nalog u bilo kom trenutku pre nastupanja neopozivosti tog naloga.

Platilac opoziva platni nalog povlačenjem saglasnosti za izvršenje platne transakcije ili niza platnih transakcija. Saglasnost za izvršenje niza platnih transakcija može se povući tako da se bilo koja buduća platna transakcija u nizu smatra neodobrenom.

Platilac povlači saglasnost iz stava 2. ovog člana u formi i na način koji su utvrđeni ugovorom o platnim uslugama.

Neopozivost platnog naloga

Član 38.

Korisnik platnih usluga ne može opozvati platni nalog nakon što ga je primio platiočev pružalac platnih usluga, osim u slučajevima utvrđenim ovim članom.

Kada je platnu transakciju inicirao primalac plaćanja ili platilac preko primaoca plaćanja – platilac ne može opozvati platni nalog nakon izdavanja platnog naloga ili davanja saglasnosti za izvršenje platne transakcije primaocu plaćanja.

Izuzetno od stava 2. ovog člana, ako platnu transakciju inicira primalac plaćanja direktnim zaduženjem, platilac može opozvati platni nalog primaoca plaćanja do kraja poslovnog dana koji prethodi danu utvrđenom za zaduženje platiočevog platnog računa.

Izuzetno od stava 2. ovog člana, u slučaju iz člana 35. stav 5. ovog zakona, korisnik platnih usluga može opozvati platni nalog do kraja poslovnog dana koji prethodi danu utvrđenom za početak izvršavanja platnog naloga.

Po isteku rokova iz st. 1. do 4. ovog člana, korisnik platnih usluga platni nalog može opozvati samo na osnovu dogovora sa svojim pružaocem platnih usluga. Ako

platnu transakciju inicira primalac plaćanja ili platilac preko primaoca plaćanja, opoziv platnog naloga po isteku rokova iz st. 2. i 3. ovog člana ne može se izvršiti bez saglasnosti primaoca plaćanja.

Okvirnim ugovorom može se utvrditi da pružalac platnih usluga može korisniku platnih usluga naplatiti naknadu za opoziv platnog naloga po isteku rokova iz st. 1. do 4. ovog člana.

Valuta platne transakcije

Član 39.

Platna transakcija izvršava se u valuti o kojoj se dogovore korisnik platnih usluga i njegov pružalac platnih usluga, u skladu s propisima kojima se uređuje devizno poslovanje.

Naknade pružaoca platnih usluga u vezi sa izvršenjem platne transakcije

Član 40.

Pružalac platnih usluga može korisniku platnih usluga naplatiti samo one naknade u vezi sa izvršenjem platne transakcije o kojima ga je prethodno obavestio u skladu s čl. 17, 22, 24, 26. i 31. ovog zakona.

Korisnik platnih usluga plaća naknade iz stava 1. ovog člana pružaocu platnih usluga s kojim je zaključio ugovor o platnim uslugama, tj. platilac i primalac plaćanja te naknade plaćaju svako svom pružaocu platnih usluga.

Ako platna transakcija uključuje zamenu valute koju vrši platiočev pružalac platnih usluga – pružalac i korisnik platnih usluga mogu ugovoriti plaćanje naknada iz stava 1. ovog člana na način drukčiji u odnosu na stav 2. ovog člana.

Platiočev pružalac platnih usluga, pružalac platnih usluga primaoca plaćanja i posrednik koji za račun pružaoca platnih usluga učestvuje u izvršavanju platne transakcije – dužni su da pri izvršavanju platne transakcije od platioca do primaoca plaćanja prenesu ukupan iznos platne transakcije utvrđen u platnom nalogu.

Izuzetno od stava 4. ovog člana, primalac plaćanja i njegov pružalac platnih usluga mogu ugovoriti da taj pružalac svoje naknade naplati iz iznosa platne transakcije koji se prenosi – pre odobravanja novčanih sredstava na račun primaoca plaćanja ili stavljanja tih sredstava na raspolaganje pružaocu plaćanja. U tom slučaju, pružalac platnih usluga dužan je da, nakon izvršenja platne transakcije, u informacijama iz čl. 23. i 28. ovog zakona odvojeno prikaže ukupan iznos platne transakcije i naplaćene naknade.

Odredbe ovog člana ne dovode u pitanje odredbe sporazuma zaključenih između pružalaca platnih usluga kojima se uređuje međusobna naplata naknada i drugih troškova u vezi sa izvršavanjem platnih transakcija.

Popusti i naknade primaoca plaćanja

Član 41.

Primalac plaćanja može platiocu da ponudi popust za korišćenje platne kartice ili drugog platnog instrumenta, a pružalac platnih usluga ne može da spreči ni na bilo koji način da ograniči primaoca plaćanja da ponudi taj popust.

Primalac plaćanja ne može od platioca zahtevati posebnu naknadu za korišćenje platne kartice ili drugog platnog instrumenta.

Rok za izvršenje platne transakcije za platiočevog pružaoca platnih usluga

Član 42.

Kod domaće platne transakcije koja se izvršava u dinarima, platiočev pružalac platnih usluga dužan je da obezbedi da iznos ove transakcije bude odobren na računu pružaoca platnih usluga primaoca plaćanja istog poslovnog dana kada je platiočev pružalac platnih usluga primio platni nalog.

Kod platnih transakcija koje nisu obuhvaćene stavom 1. ovog člana primenjuju se rokovi za izvršenje platne transakcije utvrđeni ovim zakonom, odnosno drugim propisima.

Dostavljanje platnog naloga preko pružaoca platnih usluga primaoca plaćanja

Član 43.

Pružalac platnih usluga primaoca plaćanja dužan je da platiočevom pružaocu platnih usluga dostavi platni nalog koji je izdao primalac plaćanja ili platilac preko primaoca plaćanja, u roku utvrđenom između primaoca plaćanja i njegovog pružaoca platnih usluga.

U slučaju direktnog zaduženja, pružalac platnih usluga primaoca plaćanja dužan je da platni nalog iz stava 1. ovog člana dostavi u roku koji platiočevom pružaocu platnih usluga omogućava da na ugovoreni datum dospeća (utvrđeni dan) odobri račun pružaoca platnih usluga primaoca plaćanja za iznos platne transakcije.

Izvršenje platne transakcije primaocu plaćanja

Član 44.

Pružalac platnih usluga primaoca plaćanja dužan je da bez odlaganja primaocu plaćanja odobri sredstva na njegovom platnom računu ili, ako primalac plaćanja nema platni račun kod tog pružaoca platnih usluga, da mu ta sredstva stavi na raspolaganje:

1) ako je pružaocu platnih usluga primaoca plaćanja na računu odobren iznos platne transakcije za primaoca plaćanja ili ako je ovaj pružalac za primaoca plaćanja primio taj iznos na drugi način;

2) ako je taj pružalac primio sve informacije neophodne za odobrenje platnog računa primaoca plaćanja ili stavljanje sredstava na raspolaganje primaocu plaćanja.

Pružalac platnih usluga primaoca plaćanja dužan je da primaocu plaćanja omogući raspolaganje sredstvima odmah nakon odobravanja tih sredstava na platnom računu ovog primaoca.

Ako korisnik platnih usluga – potrošač zahteva isplatu gotovog novca s platnog računa, pružalac platnih usluga dužan je da mu taj novac isplati odmah, bez naknade, s tim da ako je reč o isplati gotovog novca u iznosu većem od 600.000 dinara ili efektivnog stranog novca u iznosu čija je dinarska protivvrednost po zvaničnom srednjem kursu veća od 600.000 dinara – pružalac platnih usluga mu ta sredstva može isplatiti najkasnije narednog poslovnog dana.

Ako su sredstva na računu pružaoca platnih usluga primaoca plaćanja odobrena na dan koji nije poslovni dan tog pružaoca, smatra se da je taj pružalac novčana sredstva za primaoca plaćanja primio narednog poslovnog dana.

Datum valute zaduženja i datum valute odobrenja

Član 45.

Platiočev pružalac platnih usluga dužan je da obezbedi da je datum valute zaduženja platiočevog platnog računa u vezi sa izvršenjem platne transakcije isti ili kasniji od datuma kada se taj platni račun zaduži za iznos platne transakcije.

Pružalac platnih usluga primaoca plaćanja dužan je da obezbedi da je datum valute odobrenja platnog računa primaoca plaćanja u vezi sa izvršenjem platne transakcije najkasnije poslovni dan kada su novčana sredstva platne transakcije odobrena na računu tog pružaoca.

Datum valute i raspolaganje novčanim sredstvima u slučaju uplate gotovog novca na platni račun

Član 46.

U slučaju domaće platne transakcije, ako korisnik platnih usluga na platni račun kod pružaoca platnih usluga koji vodi taj račun uplati gotov novac u valuti tog platnog računa – pružalac platnih usluga dužan je da obezbedi da datum valute odobrenja tog platnog računa bude datum kada je primio gotov novac.

Pružalac platnih usluga dužan je da obezbedi da primalac plaćanja može raspolagati novčanim sredstvima odmah po prijemu gotovog novca, u skladu sa ograničenjima iz člana 44. stav 3. ovog zakona.

Na vreme prijema gotovog novca iz stava 1. ovog člana shodno se primenjuju odredbe člana 35. ovog zakona.

2. Upotreba platnih instrumenata

Obaveze korisnika platnih usluga u vezi s platnim instrumentom

Član 47.

Korisnik platnih usluga dužan je da koristi platni instrument u skladu s propisanim, odnosno ugovorenim uslovima kojima se uređuju izdavanje i korišćenje tog instrumenta.

Korisnik platnih usluga dužan je naročito da odmah po prijemu platnog instrumenta preduzme sve razumne i odgovarajuće mere radi zaštite personalizovanih sigurnosnih elemenata tog instrumenta (npr. lični identifikacioni broj).

Korisnik platnih usluga dužan je da odmah nakon saznanja o gubitku, krađi ili zloupotrebi platnog instrumenta o tome obavesti pružaoca platnih usluga ili lice koje je ovaj pružalac odredio.

Obaveze pružaoca platnih usluga u vezi s platnim instrumentom

Član 48.

Pružalac platnih usluga koji izdaje platni instrument dužan je da obezbedi sledeće:

1) da su personalizovani sigurnosni elementi platnog instrumenta dostupni isključivo korisniku platnih usluga kome je taj instrument izdat, ne dovodeći u pitanje obavezu korisnika platnih usluga iz člana 47. stav 2. ovog zakona;

2) da ga korisnik platnih usluga u svakom trenutku može na odgovarajući način obavestiti u skladu s članom 47. stav 3. ovog zakona ili zahtevati da mu se ponovo omogući korišćenje platnog instrumenta u skladu s članom 49. stav 5. ovog zakona;

3) da se spreči svako dalje korišćenje platnog instrumenta nakon što je korisnik platnih usluga obavestio pružaoca platnih usluga u skladu s članom 47. stav 3. ovog zakona.

Pružalac platnih usluga ne može korisniku platnih usluga izdati platni instrument koji on nije zahtevao, osim ako je već izdati platni instrument potrebno zameniti.

Pružalac platnih usluga snosi rizik dostavljanja platnog instrumenta i personalizovanih sigurnosnih elemenata tog instrumenta korisniku platnih usluga.

Pružalac platnih usluga dužan je da korisniku platnih usluga dostavi dokaz o tome da ga je taj korisnik obavestio u skladu s članom 47. stav 3. ovog zakona, ako je korisnik platnih usluga podneo zahtev za dostavljanje tog dokaza u roku od 18 meseci od dana ovog obaveštavanja.

Ograničenje korišćenja platnog instrumenta

Član 49.

Platilac i pružalac platnih usluga mogu ugovoriti limit potrošnje za pojedinačnu platnu transakciju ili više platnih transakcija u određenom periodu, ako se ove transakcije izvršavaju na osnovu platnog instrumenta koji se koristi radi davanja saglasnosti za izvršenje tih transakcija.

Platilac i pružalac platnih usluga mogu okvirnim ugovorom utvrditi da pružalac platnih usluga može onemogućiti korišćenje platnog instrumenta iz stava 1. ovog člana (blokada platnog instrumenta), ako postoje opravdani razlozi koji se odnose na sigurnost platnog instrumenta, ako postoji sumnja o neodobrenom korišćenju platnog instrumenta ili njegovom korišćenju radi prevare ili ako postoji povećanje rizika da platilac neće biti u mogućnosti da ispunji svoju obavezu plaćanja kada je korišćenje platnog instrumenta povezano sa odobrenjem kredita, odnosno dozvoljenog prekoračenja računa platiocu.

Pružalac platnih usluga dužan je da obavesti platioca o nameri blokade platnog instrumenta i o razlozima te blokade. Ako nije u mogućnosti da ga o tome obavesti pre blokade platnog instrumenta, pružalac platnih usluga dužan je da to učini odmah nakon ove blokade. Obaveštenje o nameri blokade, odnosno o blokadi platnog instrumenta pružalac platnih usluga dužan je da platiocu dostavi na način utvrđen okvirnim ugovorom.

Izuzetno od stava 3. ovog člana, pružalac platnih usluga neće obavestiti platioca u skladu s tim stavom ako je davanje takvog obaveštenja propisima zabranjeno ili ako za to postoje opravdani bezbednosni razlozi.

Pružalac platnih usluga ponovo će omogućiti korišćenje platnog instrumenta ili će ga zameniti novim – kada prestanu da postoje razlozi za njegovu blokadu.

3. Odgovornost u vezi sa izvršenjem platnih transakcija i povraćaj iznosa platne transakcije

Odgovornost platiočevog pružaoca platnih usluga za neodobrenu platnu transakciju

Član 50.

Platiočev pružalac platnih usluga odgovaran je za izvršenje platne transakcije za koju ne postoji saglasnost platioca data u skladu s članom 33. ovog zakona (u daljem tekstu: neodobrena platna transakcija).

Platiočev pružalac platnih usluga odgovoran za izvršenje neodobrene platne transakcije dužan je da odmah po saznanju izvrši povraćaj iznosa te transakcije platiocu, odnosno da platiočev platni račun vrati u stanje u kojem bi bio da neodobrena platna transakcija nije izvršena.

Pružalac platnih usluga iz stava 2. ovog člana dužan je i da izvrši povraćaj iznosa svih naknada koje je naplatio platiocu, kao i da izvrši povraćaj, odnosno plati iznos svih kamata na koje bi platilac imao pravo da neodobrena platna transakcija nije izvršena.

Odgovornost platioca za neodobrenu platnu transakciju

Član 51.

Izuzetno od člana 50. ovog zakona, platilac snosi gubitke koji proističu iz izvršenja neodobrenih platnih transakcija do iznosa 15.000 dinara, ako su te transakcije izvršene usled korišćenja:

- 1) izgubljenog ili ukradenog platnog instrumenta, ili
- 2) platnog instrumenta koji je bio zloupotrebljen jer platilac nije uspeo da zaštiti njegove personalizovane sigurnosne elemente.

Platilac snosi sve gubitke koji proističu iz izvršenja neodobrenih platnih transakcija, ako su te transakcije izvršene zbog prevarnih radnji platioca ili neispunjenja njegove obaveze iz člana 47. ovog zakona usled njegove namere ili krajnje nepažnje.

Platilac neće snositi gubitke iz ovog člana ako mu pružalac platnih usluga nije obezbedio odgovarajući način obaveštavanja o izgubljenom, ukradenom ili zloupotrebljenom platnom instrumentu u skladu s članom 48. stav 1. tačka 2) ovog zakona, osim ako su ti gubici nastali usled prevarnih radnji platioca.

Platilac neće snositi gubitke nastale zbog neodobrenih platnih transakcija koje su izvršene nakon što je obavestio pružaoca platnih usluga da je platni instrument izgubljen, ukraden ili zloupotrebljen, osim ako su ti gubici nastali usled prevarnih radnji platioca.

Isključenje odgovornosti za neodobrene platne transakcije u elektronskom novcu

Član 52.

Izuzetno od odredaba čl. 50. i 51. ovog zakona, platiočev pružalac platnih usluga ne odgovara za izvršenje neodobrene platne transakcije u elektronskom novcu ako ne može da blokira platiočev platni račun na kojem se vodi elektronski novac ili platiočev platni instrument za korišćenje elektronskog novca, a ukupna vrednost tog elektronskog novca ni u jednom trenutku ne može preći 15.000 dinara.

Odgovornost za neizvršenu ili nepravilno izvršenu platnu transakciju koju je inicirao platilac

Član 53.

Ako je platnu transakciju inicirao platilac, platiočev pružalac platnih usluga odgovara platiocu za njeno pravilno izvršenje do pružaoca platnih usluga primaoca plaćanja u skladu s članom 42. ovog zakona.

Ako je platiočev pružalac platnih usluga odgovoran za neizvršenu ili nepravilno izvršenu platnu transakciju, dužan je da odmah po saznanju izvrši povraćaj iznosa neizvršene ili nepravilno izvršene platne transakcije platiocu, odnosno da platiočev platni račun vrati u stanje u kojem bi bio da do nepravilno izvršene platne transakcije nije ni došlo, osim ako je korisnik platnih usluga zahtevao pravilno izvršenje platne transakcije.

Ako platiočev pružalac platnih usluga platiocu, a po potrebi i pružaocu platnih usluga primaoca plaćanja, pruži dokaz da je račun pružaoca platnih usluga primaoca plaćanja odobren za iznos platne transakcije u skladu s članom 42. ovog zakona – pružalac platnih usluga primaoca plaćanja odgovara primaocu plaćanja za neizvršenu, odnosno nepravilno izvršenu platnu transakciju u skladu s čl. 44. i 45. ovog zakona.

Pružalac platnih usluga odgovoran za neizvršenu ili nepravilno izvršenu platnu transakciju dužan je da svom korisniku platnih usluga izvrši povraćaj iznosa svih naknada koje mu je naplatio, kao i da izvrši povraćaj, odnosno plati iznos svih kamata na koje taj korisnik ima pravo u vezi s neizvršenom ili nepravilno izvršenom platnom transakcijom.

Odgovornost za neizvršenu ili nepravilno izvršenu platnu transakciju koju je inicirao primalac plaćanja ili platilac preko primaoca plaćanja

Član 54.

Ako je platnu transakciju inicirao primalac plaćanja ili platilac preko primaoca plaćanja, pružalac platnih usluga primaoca plaćanja odgovara primaocu plaćanja za pravilno dostavljanje platnog naloga platiočevom pružaocu platnih usluga u skladu s članom 43. ovog zakona.

Ako nije dostavio, odnosno nije pravilno dostavio platni nalog u slučaju iz stava 1. ovog člana, pružalac platnih usluga primaoca plaćanja dužan je da odmah po saznanju dostavi, odnosno ponovo dostavi taj nalog platiočevom pružaocu platnih usluga.

Ako je iznos platne transakcije koju je inicirao primalac plaćanja ili platilac preko primaoca plaćanja odobren na računu pružaoca platnih usluga primaoca plaćanja, ovaj pružalac odgovara primaocu plaćanja za pravilno izvršenje platne transakcije u skladu s čl. 44. i 45. ovog zakona.

Ako pružalac platnih usluga primaoca plaćanja pruži dokaz primaocu plaćanja, a po potrebi i platiočevom pružaocu platnih usluga, da nije odgovoran primaocu plaćanja u skladu sa st. 1. do 3. ovog člana – platiočev pružalac platnih usluga odgovoran je platiocu za neizvršenu ili nepravilno izvršenu platnu transakciju.

Na postupanje platiočevog pružaoca platnih usluga odgovornog u skladu sa stavom 4. ovog člana primenjuju se odredbe člana 53. stav 2. ovog zakona.

Pružalac platnih usluga odgovoran u skladu sa ovim članom dužan je da svom korisniku platnih usluga izvrši povraćaj iznosa svih naknada koje mu je

naplatio, kao i da izvrši povraćaj, odnosno plati iznos svih kamata na koje taj korisnik ima pravo u vezi s neizvršenom ili nepravilno izvršenom platnom transakcijom.

Odgovornost za korišćenje jedinstvene identifikacione oznake

Član 55.

Ako je platni nalog izvršen u skladu s jedinstvenom identifikacionom oznakom primaoca plaćanja iz tog naloga, smatra se da je ovaj nalog pravilno izvršen u delu koji se odnosi na određenje primaoca plaćanja, bez obzira na druge podatke dostavljene pružaocu platnih usluga.

Ako je jedinstvena identifikaciona oznaka koju je korisnik platnih usluga dostavio pružaocu platnih usluga netačna, pružalac platnih usluga nije odgovoran za neizvršenu ili nepravilno izvršenu platnu transakciju.

U slučaju iz stava 2. ovog člana, korisnik platnih usluga ima pravo da od svog pružaoca platnih usluga zahteva da preduzme sve razumne mere, tj. da mu pruži informacije o toku novčanih sredstava platne transakcije (npr. o primaočevom pružaocu platnih usluga i/ili o primaocu plaćanja).

Ako je tako utvrđeno u okvirnom ugovoru, pružalac platnih usluga može korisniku platnih usluga naplatiti posebnu naknadu za preduzimanje mera iz stava 3. ovog člana.

U slučaju neizvršene platne transakcije zbog netačne jedinstvene identifikacione oznake iz stava 2. ovog člana, pružalac platnih usluga dužan je da odmah po saznanju izvrši povraćaj iznosa neizvršene platne transakcije korisniku platnih usluga.

Prava i obaveze pružalaca platnih usluga kod pojedinih slučajeva nepravilnog izvršenja platne transakcije

Član 56.

Pružaoци platnih usluga imaju sledeća prava i obaveze kod pojedinih slučajeva nepravilnog izvršenja domaće platne transakcije:

1) ako platiočev pružalac platnih usluga pružaocu platnih usluga primaoca plaćanja prenese iznos platne transakcije koji prelazi iznos utvrđen u platnom nalogu ili ako greškom više puta izvrši platni nalog – pružalac platnih usluga primaoca plaćanja, na osnovu dokaza platiočevog pružaoca platnih usluga koji je ovu grešku učinio, dužan je da mu takva sredstva bez odlaganja vrati;

2) ako je pružaocu platnih usluga primaoca plaćanja prenet iznos manji od iznosa platne transakcije utvrđenog u platnom nalogu, platiočev pružalac platnih usluga može, u roku iz člana 42. ovog zakona, pružaocu platnih usluga primaoca plaćanja preneti razliku i bez zahteva korisnika platnih usluga za pravilnim izvršenjem platne transakcije;

3) ako su sredstva preneti nekom drugom primaocu plaćanja, a ne onom koji je naznačen u platnom nalogu, platiočev pružalac platnih usluga može, u roku iz člana 42. ovog zakona, pravilno izvršiti platnu transakciju i bez zahteva korisnika platnih usluga za pravilnim izvršenjem te transakcije, a pružalac platnih usluga primaoca plaćanja kome su pogrešno preneti novčana sredstva u svakom slučaju je dužan da, na osnovu dokaza platiočevog pružaoca platnih usluga koji je učinio grešku, primljena sredstva bez odlaganja vrati (prenese kao povraćaj) platiočevom pružaocu platnih usluga.

Povraćaj sredstava iz stava 1. tač. 1) i 3) ovog člana ima prioritet u odnosu na izvršavanje svih drugih platnih transakcija s platnog računa na koji su preneti ta sredstva.

Odgovornost posrednika za neizvršenu ili nepravilno izvršenu platnu transakciju

Član 57.

Pružalac platnih usluga odgovara korisniku platnih usluga za neizvršenu ili nepravilno izvršenu platnu transakciju i ako je za ovu transakciju odgovoran posrednik koji učestvuje u izvršenju platne transakcije između pružalaca platnih usluga.

U slučaju iz stava 1. ovog člana, pružalac platnih usluga ima pravo regresa prema posredniku u iznosu koji je isplatio korisniku platnih usluga u skladu s čl. 53. i 54. ovog zakona.

Pravo regresa iz stava 2. ovog člana ne isključuje pravo pružaoca platnih usluga da od posrednika zahteva naknadu štete koja je nastala neizvršenjem ili nepravilnim izvršenjem platne transakcije, u skladu sa zakonom, odnosno ugovorom zaključenim između pružaoca platnih usluga i posrednika.

Obaveza utvrđivanja toka novčanih sredstava u slučaju neizvršene ili nepravilno izvršene platne transakcije

Član 58.

U slučaju neizvršene ili nepravilno izvršene platne transakcije, pružalac platnih usluga dužan je da, bez obzira na odgovornost za pravilno izvršenje platne transakcije, po zahtevu svog korisnika platnih usluga odmah preduzme odgovarajuće mere radi utvrđivanja toka novčanih sredstava platne transakcije i ovom korisniku bez odlaganja pruži informacije o ishodu preduzetih mera.

Odgovornost za štetu nastalu zbog neodobrene, neizvršene ili nepravilno izvršene platne transakcije

Član 59.

Odredbe čl. 50, 53. i 54. ovog zakona ne isključuju pravo korisnika platnih usluga da od svog pružaoca platnih usluga, u skladu sa zakonom, zahteva naknadu štete nastale izvršenjem neodobrene platne transakcije ili neizvršenjem ili nepravilnim izvršenjem platne transakcije za koju je odgovoran taj pružalac.

Teret dokazivanja izvršenja platne transakcije

Član 60.

Ako korisnik platnih usluga tvrdi da nije odobrio izvršenu platnu transakciju ili da platna transakcija nije izvršena ili da nije pravilno izvršena, njegov pružalac platnih usluga, ako tvrdi suprotno, dužan je da dokaže da je platna transakcija bila autentifikovana, pravilno evidentirana i knjižena i da na njeno izvršenje nije uticao nikakav tehnički kvar ili drugi nedostatak.

Platna transakcija je autentifikovana, u smislu stava 1. ovog člana, ako je pružalac platnih usluga primenom odgovarajućih procedura proverio i potvrdio upotrebu određenog platnog instrumenta, uključujući i njegove personalizovane sigurnosne elemente.

Ako platilac tvrdi da nije odobrio platnu transakciju izvršenu upotrebom platnog instrumenta, evidencija pružaoca platnih usluga o upotrebi tog instrumenta nije nužno i dovoljan dokaz da je platilac odobrio platnu transakciju, da je delovao prevarno ili da namerno ili iz krajnje nepažnje nije ispunio obaveze iz člana 47. ovog zakona.

Obaveštenje, odnosno zahtev kao uslov za povraćaj iznosa ili pravilno izvršenje platne transakcije

Član 61.

Pružalac platnih usluga dužan je da korisniku platnih usluga obezbedi povraćaj iznosa u skladu s čl. 50, 51, 53, 54. i 57. ovog zakona ili pravilno izvršenje platne transakcije u skladu s čl. 53. i 54. ovog zakona, ako ga ovaj korisnik obavesti o neodobrenoj, neizvršenoj ili nepravilno izvršenoj platnoj transakciji, odnosno ako zahteva pravilno izvršenje platne transakcije, i to odmah nakon saznanja o toj platnoj transakciji, pod uslovom da su to obaveštenje, odnosno taj zahtev dostavljeni najkasnije u roku od 13 meseci od dana zaduženja.

Ako korisniku platnih usluga nije obezbedio informacije o platnoj transakciji u skladu s glavom II ovog dela zakona – pružalac platnih usluga odgovoran za neodobrenu, neizvršenu ili nepravilno izvršenu platnu transakciju dužan je da ovom korisniku obezbedi povraćaj iznosa iz stava 1. ovog člana i nakon isteka roka od 13 meseci, ako ga korisnik platnih usluga obavesti o neodobrenoj, neizvršenoj ili nepravilno izvršenoj platnoj transakciji odmah nakon saznanja o toj transakciji.

Pružalac platnih usluga i korisnik platnih usluga koji nije potrošač mogu ugovoriti primenu drukčijih rokova od onih utvrđenih ovim članom.

Isključenje odgovornosti usled više sile ili zakona

Član 62.

Određbe ove glave ne primenjuju se na odgovornost pružaoca i korisnika platnih usluga u vezi sa izvršenjem platne transakcije u slučaju više sile koja je sprečila ispunjenje obaveza koje proističu iz ovog zakona ili ako je to utvrđeno drugim zakonom.

Povraćaj iznosa odobrene i pravilno izvršene platne transakcije

Član 63.

Platiočev pružalac platnih usluga dužan je da platiocu na njegov zahtev izvrši povraćaj celokupnog iznosa odobrene i pravilno izvršene platne transakcije, koju je inicirao primalac plaćanja ili platilac preko primaoca plaćanja, ako su ispunjeni sledeći uslovi:

- 1) da je platilac dao saglasnost za izvršenje platne transakcije bez utvrđenog tačnog iznosa platne transakcije;
- 2) da je iznos platne transakcije viši od iznosa koji bi platilac razumno mogao očekivati uzimajući u obzir iznose njegovih prethodnih platnih transakcija, uslove utvrđene okvirnim ugovorom i okolnosti konkretnog slučaja.

Platiočev pružalac platnih usluga može zahtevati da platilac obezbedi dokaze o činjenicama koje se odnose na ispunjenost uslova iz stava 1. ovog člana. Platilac se ne može pozivati na uslov iz stava 1. tačka 2) ovog člana ako je viši iznos platne transakcije posledica zamene valuta po ugovorenom referentnom kursu.

Platilac može podneti zahtev iz stava 1. ovog člana u roku od 56 dana od datuma zaduženja.

Platiočev pružalac platnih usluga dužan je da platiocu izvrši povraćaj celokupnog iznosa platne transakcije ili da ga obavesti o razlozima za odbijanje zahteva iz stava 1. ovog člana, u roku od deset poslovnih dana od dana prijema ovog zahteva.

Ako odbije zahtev iz stava 1. ovog člana, pružalac platnih usluga dužan je da u obaveštenju o razlozima za to odbijanje platioca obavesti i o postupku ostvarivanja zaštite prava i interesa korisnika platnih usluga, uključujući i vansudsko rešavanje spornog odnosa, kao i o postupcima koji se mogu pokrenuti zbog povrede odredaba ovog zakona i o organu nadležnom za vođenje tih postupaka.

Platilac i njegov pružalac platnih usluga odredbama okvirnog ugovora kojima se uređuje izvršavanje direktnih zaduženja mogu utvrditi da platilac može zahtevati povraćaj iznosa odobrene platne transakcije izvršene putem direktnog zaduženja i kada uslovi iz stava 1. ovog člana nisu ispunjeni.

U slučaju iz stava 6. ovog člana, platiočev pružalac platnih usluga ne može odbiti platiočev zahtev za povraćaj iznosa platne transakcije.

Platilac i njegov pružalac platnih usluga okvirnim ugovorom mogu utvrditi da platilac nema pravo na povraćaj iznosa platne transakcije iz stava 1. ovog člana ako su ispunjeni sledeći uslovi:

- 1) da je platilac neposredno svom pružaocu platnih usluga dao saglasnost za izvršenje platne transakcije;
- 2) da je pružalac platnih usluga ili primalac plaćanja najmanje 28 dana pre dana dospeća na ugovoreni način pružio platiocu informacije o budućoj platnoj transakciji.

4. Posebna pravila za izvršavanje pojedinih platnih transakcija

Izvršenje međunarodnih platnih transakcija i platnih transakcija u valuti trećih država

Član 64.

Na izvršenje međunarodnih platnih transakcija i platnih transakcija u valuti trećih država primenjuju se odredbe propisa kojima se uređuje devizno poslovanje.

Na sve što u vezi sa izvršenjem platnih transakcija iz stava 1. ovog člana nije uređeno propisima kojima se uređuje devizno poslovanje – primenjuju se odredbe ove glave.

Pružalac i korisnik platnih usluga mogu ugovoriti da se pojedine odredbe ove glave koje se primenjuju na platne transakcije iz stava 1. ovog člana, izuzev čl. 44. i 45. ovog zakona, ne primenjuju u celini ili delimično na te platne transakcije.

Izvršenje platnih transakcija po osnovu platnih instrumenata za plaćanja male novčane vrednosti

Član 65.

Pružalac platnih usluga i korisnik platnih usluga mogu okvirnim ugovorom o platnom instrumentu za plaćanja male novčane vrednosti utvrditi sledeće:

1) da pružalac platnih usluga nije dužan da obavesti korisnika platnih usluga o odbijanju izvršenja platnog naloga u skladu s članom 36. ovog zakona, ako je neizvršenje platnog naloga očigledno iz okolnosti slučaja;

2) da, izuzetno od člana 38. ovog zakona, platilac ni u kom slučaju ne može opozvati platni nalog nakon njegovog izdavanja ili davanja saglasnosti za izvršenje platne transakcije primaocu plaćanja;

3) da se primenjuju drukčiji rokovi od rokova utvrđenih u čl. 42. do 44. ovog zakona;

4) da se odredbe člana 47. stav 3, člana 48. stav 1. tač. 2) i 3) i stav 4, kao i člana 51. st. 3. i 4. ovog zakona ne primenjuju ako se platni instrument ne može blokirati ili se ne može sprečiti njegovo dalje korišćenje;

5) da se odredbe čl. 50. i 60. ovog zakona ne primenjuju ako se platni instrument koristi anonimno ili ako pružalac platnih usluga iz drugih razloga koji proističu iz prirode platnog instrumenta ne može dokazati da je platna transakcija bila odobrena.

Izvršenje platnih transakcija po osnovu menica

Član 66.

Platna transakcija po osnovu menice je platna transakcija kod koje primalac plaćanja inicira transakciju za zaduženje platiočevog platnog računa na osnovu menice i platnog naloga kojim zahteva prenos sredstava s platiočevog računa na svoj račun.

Menica iz stava 1. ovog člana izdaje se u skladu sa zakonom kojim se uređuje menica i predstavlja neopozivu saglasnost izdavaoca menice datu njegovom pružaocu platnih usluga da izvrši platnu transakciju koju je imalac menice inicirao u skladu s tim stavom.

Odredbe člana 63. ovog zakona ne primenjuju se na platne transakcije po osnovu menica.

Odredbe st. 1. do 3. ovog člana ne isključuju niti umanjuju prava koja izdavalac menice, imalac menice ili druga lica koja drže menice imaju na osnovu zakona kojim se uređuje menica.

Zaduženje platnog računa bez platnog naloga

Član 67.

Pružalac platnih usluga zadužiće platni račun korisnika platnih usluga bez platnog naloga u sledećim slučajevima:

1) u postupku izvršenja, odnosno prinudne naplate koji se vodi nad tim korisnikom, u skladu sa zakonom;

2) radi naplate dospelih naknada za usluge koje ovaj pružalac pruža u skladu sa odredbama ovog zakona, dospelih potraživanja po osnovu kredita koji je taj pružalac odobrio korisniku platnih usluga ili drugih dospelih potraživanja pružaoca platnih usluga prema korisniku platnih usluga, ako je takav način naplate ugovoren;

3) u drugim slučajevima propisanim zakonom.

Izvršena platna transakcija iz stava 1. ovog člana ne smatra se neodobrenom platnom transakcijom.

Glava IV

PLATNI RAČUNI

Vrste platnih računa

Član 68.

Platni račun može biti tekući račun ili drugi platni račun.

Narodna banka Srbije propisuje bliže uslove i način otvaranja, vođenja i gašenja tekućih računa, kao i njihovu jedinstvenu strukturu, a može propisati i bliže uslove i način otvaranja, vođenja i gašenja drugih platnih računa, kao i njihovu jedinstvenu strukturu.

Izuzetno od stava 2. ovog člana, bliži uslovi i način otvaranja, vođenja i gašenja deviznih računa rezidenata kod banaka i računa nerezidenata kod banaka, kao i njihova jedinstvena struktura, uređuju se u skladu s propisima o deviznom poslovanju.

Zajednički platni račun

Član 69.

Zajednički platni račun je platni račun koji pružalac platnih usluga vodi za dva ili više korisnika platnih usluga, u skladu sa okvirnim ugovorom o otvaranju, vođenju i gašenju zajedničkog platnog računa.

Svaki korisnik platnih usluga koji je pojedinačni imalac zajedničkog platnog računa može da raspolaže celokupnim sredstvima na tom računu, osim ako su ugovorom iz stava 1. ovog člana utvrđena ograničenja za raspolaganje sredstvima na ovom računu.

Sredstva na zajedničkom platnom računu mogu se u celosti koristiti za plaćanje obaveza pojedinačanog imaoца ovog računa prema trećim licima.

Ugovorom iz stava 1. ovog člana ne može se ograničiti pravo trećeg lica da, u postupku stečaja ili likvidacije, postupku izvršenja ili prinudne naplate koji se vodi nad pojedinačnim imaoцем zajedničkog platnog računa, svoja potraživanja prema tom imaoću naplati na teret celokupnih sredstava na zajedničkom platnom računu, osim ako zakonom nije drukčije utvrđeno.

Tekući račun

Član 70.

Tekući račun je platni račun koji se vodi kod banke, a koristi se za izvršavanje platnih transakcija i za druge namene u vezi sa uslugama koje banke pružaju korisnicima platnih usluga.

Računi koji se vode u Upravi za trezor, u skladu s propisima kojima se uređuje budžetski sistem, smatraju se tekućim računima.

Javni poštanski operator, platne institucije i institucije elektronskog novca ne mogu otvarati, voditi ni gasiti tekuće račune.

Računi koje vodi Narodna banka Srbije

Član 71.

Narodna banka Srbije vodi tekuće i druge račune banaka i Narodne banke Srbije, kao i druge račune u skladu s propisima.

Narodna banka Srbije vodi sistem konsolidovanog računa trezora, u skladu sa zakonom.

Narodna banka Srbije propisuje bliže uslove i način otvaranja, vođenja i gašenja računa iz stava 1. ovog člana, kao i njihovu jedinstvenu strukturu.

Usklađivanje podataka u vezi s tekućim računima

Član 72.

Banka je dužna da podatke o statusnim i drugim promenama pravnih lica i preduzetnika, a koji se registruju kod organizacije nadležne za vođenje registra privrednih subjekata svakog radnog dana preuzima od te organizacije u elektronskoj formi – na način i pod uslovima koje ta organizacija propiše.

Banka usklađuje podatke u vezi s tekućim računima pravnih lica i preduzetnika u roku od tri radna dana od dana preuzimanja podataka iz stava 1. ovog člana.

Pravna lica i preduzetnici dužni su da banku kod koje imaju otvoren tekući račun obaveste o statusnoj i drugoj promeni koja se registruje kod drugih organa i organizacija, kao i da preduzmu pravne radnje potrebne za usklađivanje podataka u vezi sa svojim tekućim računima sa ovom promenom – u roku od tri dana od dana prijema rešenja o upisu te promene.

Jedinstveni registar računa

Član 73.

Narodna banka Srbije u elektronskom obliku vodi jedinstveni registar tekućih i drugih računa pravnih i fizičkih lica (u daljem tekstu: Jedinstveni registar računa).

Jedinstveni registar računa sadrži sledeće podatke o pravnim licima i preduzetnicima koji imaju otvorene tekuće i druge račune:

- 1) oznaku računa pravnog lica ili preduzetnika;
- 2) status računa pravnog lica ili preduzetnika;
- 3) datum otvaranja i gašenja računa pravnog lica ili preduzetnika, kao i datum druge promene u vezi s tim računom;
- 4) poslovno ime ili skraćeno poslovno ime pravnog lica ili preduzetnika;
- 5) adresu sedišta pravnog lica ili preduzetnika i jedinicu lokalne samouprave na čijoj se teritoriji nalazi ovo sedište, a za strana pravna lica i naziv matične države;
- 6) matični broj pravnog lica ili preduzetnika;
- 7) poreski identifikacioni broj pravnog lica ili preduzetnika;
- 8) delatnost pravnog lica ili preduzetnika;
- 9) druge podatke koje propiše Narodna banka Srbije.

Jedinstveni registar računa sadrži sledeće podatke o potrošačima koji imaju otvorene tekuće i druge račune:

- 1) oznaku računa potrošača;
- 2) datum otvaranja i gašenja računa potrošača, kao i datum druge promene u vezi s tim računom;
- 3) ime i prezime potrošača;
- 4) jedinstveni matični broj građana za potrošača, odnosno druga odgovarajuća identifikaciona oznaka za potrošače koji nemaju državljanstvo Republike Srbije (npr. broj pasoša ili evidencioni broj koji određuje nadležni državni organ);
- 5) adresu prebivališta potrošača, odnosno adresu boravišta za potrošače koji nemaju prebivalište;
- 6) podatke iz tač. 3) do 5) ovog stava o licima koja su ovlašćena da raspoložu sredstvima na računu potrošača.

U Jedinstvenom registru računa ne vode se podaci o stanju i promenama na računu.

Banke i druga lica koja, u skladu sa zakonom, vode tekuće i druge račune pravnih i fizičkih lica dužni su da Narodnoj banci Srbije redovno dostavljaju podatke o tim računima i odgovaraju za tačnost tih podataka.

Narodna banka Srbije odgovara za istovetnost podataka iz stava 5. ovog člana s podacima u Jedinstvenom registru računa.

Podaci iz Jedinstvenog registra računa koji se odnose na pravna lica i preduzetnike javni su i dostupni na Internet prezentaciji Narodne banke Srbije.

Podaci iz Jedinstvenog registra računa koji se odnose na potrošače nisu javno dostupni i na njih se primenjuju odredbe člana 74. ovog zakona i propisi kojima se uređuje zaštita podataka o ličnosti.

Narodna banka Srbije propisuje bliže uslove i način vođenja Jedinstvenog registra računa, način dostavljanja podataka koji se vode u tom registru, kao i način ostvarivanja uvida u te podatke.

Glava V

TAJNOST I ZAŠTITA PODATAKA O PLATNIM USLUGAMA

Tajnost podataka o platnim uslugama

Član 74.

Poslovnom tajnom smatraju se podaci do kojih je u toku poslovanja došao pružalac platnih usluga, a odnose se na korisnika platnih usluga, uključujući i podatke o njegovoj ličnosti, kao i podaci o platnoj transakciji i stanju i promenama na platnom računu korisnika platnih usluga.

Pružalac platnih usluga, članovi njegovih organa i lica zaposlena ili angažovana kod njega, kao i druga lica koja zbog prirode svog posla imaju pristup podacima iz stava 1. ovog člana (u daljem tekstu: obveznik čuvanja poslovne tajne) – ne mogu trećim licima saopštiti ili dostaviti ove podatke, niti im mogu omogućiti pristup tim podacima.

Obaveza čuvanja poslovne tajne iz stava 1. ovog člana za obveznike čuvanja te tajne ne prestaje ni posle prestanka statusa na osnovu kog su ostvarili pristup podacima koji su predmet ove tajne.

Izuzetno od stava 2. ovog člana, obveznik čuvanja poslovne tajne može trećim licima saopštiti ili dostaviti podatke iz stava 1. ovog člana, odnosno omogućiti pristup tim podacima:

- 1) ako je lice na koje se ovi podaci odnose prethodno dalo pismeni pristanak;
- 2) ako, radi vršenja nadzora, to zahteva organ koji vrši nadzor nad pružaocem platnih usluga;
- 3) na osnovu odluke ili zahteva nadležnog suda;
- 4) za potrebe ministarstva nadležnog za unutrašnje poslove, organa nadležnog za borbu protiv organizovanog kriminala i organa nadležnog za sprečavanje pranja novca, u skladu s propisima;
- 5) za potrebe poreske uprave ili organa nadležnog za kontrolu deviznog poslovanja, u skladu s propisima kojima se uređuju poslovi iz njihove nadležnosti;
- 6) u vezi sa imovinskim postupkom, na osnovu zahteva staraoca imovine ili konzularnih predstavništava stranih država, posle podnošenja pismenih dokumenata kojima se dokazuje opravdani interes tih lica;
- 7) u vezi s postupkom izvršenja ili obezbeđenja na imovini korisnika platnih usluga, na osnovu zahteva suda, izvršitelja ili drugog nadležnog organa u tom postupku;
- 8) ako je to u drugim slučajevima propisano ovim ili drugim zakonom.

Pružalac platnih usluga ima pravo da podatke iz stava 1. ovog člana saopšti, odnosno dostavi istražnom sudiji, javnom tužiocu i sudovima, odnosno drugim organima koji vrše javnopravna ovlašćenja – isključivo radi zaštite svojih prava, u skladu sa zakonom.

Lica kojima su podaci iz stava 1. ovog člana učinjeni dostupnim u skladu sa st. 4. i 5. ovog člana te podatke mogu koristiti isključivo u svrhu za koju su pribavljeni i ne mogu ih dalje saopštavati ili dostavljati trećim licima niti tim licima omogućiti pristup tim podacima, osim u slučajevima utvrđenim zakonom.

Odredbe stava 6. ovog člana primenjuju se i na lica koja su zaposlena ili angažovana, odnosno koja su bila zaposlena ili angažovana kod lica kojima su podaci iz stava 1. ovog člana učinjeni dostupnim u skladu sa st. 4. i 5. ovog člana, kao i druga lica kojima su zbog prirode njihovog posla ti podaci učinjeni dostupnim.

Zaštita podataka o ličnosti u vezi s platnim uslugama

Član 75.

Pružaoци platnih usluga, učesnici u platnom sistemu i agent za poravnanje dužni su da pri prikupljanju i obradi podataka o ličnosti iz člana 74. stav 1. ovog zakona postupaju u skladu s propisima kojima se uređuje zaštita podataka o ličnosti.

Pružaoци platnih usluga i učesnici u platnom sistemu mogu prikupljati i obrađivati podatke iz stava 1. ovog člana radi sprečavanja, ispitivanja ili otkrivanja prevarnih radnji ili zloupotreba u vezi s platnim uslugama.

Glava VI

PLATNE INSTITUCIJE

1. Statusne odredbe

Pravna forma

Član 76.

Platna institucija može biti isključivo privredno društvo, u skladu sa zakonom kojim se uređuju privredna društva.

Primena zakona kojim se uređuju privredna društva

Član 77.

Odredbe zakona kojim se uređuju privredna društva primenjuju se na platne institucije ako nisu u suprotnosti sa ovim zakonom.

Poslovi platne institucije

Član 78.

Platna institucija ovlašćena je da pruža platne usluge po dobijanju dozvole Narodne banke Srbije za pružanje tih usluga kao platna institucija (u daljem tekstu: dozvola za pružanje platnih usluga).

Platna institucija može voditi samo one platne račune koji se koriste isključivo za izvršavanje platnih transakcija.

Pored platnih usluga, platna institucija može, u skladu sa ovim i drugim zakonom, obavljati i sledeće poslove:

- 1) operativne i pomoćne poslove neposredno povezane s pružanjem platnih usluga, kao što su obezbeđivanje izvršenja platne transakcije, čuvanje i obrada podataka, zamena valuta i davanje kredita iz člana 95. ovog zakona;
- 2) upravljanje platnim sistemom;
- 3) druge poslovne aktivnosti koje nisu povezane s pružanjem platnih usluga.

Hibridna platna institucija

Član 79.

Platna institucija koja obavlja poslove iz člana 78. stav 3. tač. 2) i/ili 3) ovog zakona jeste hibridna platna institucija.

Hibridna platna institucije dužna je da poslove iz stava 1. ovog člana obavlja na način koji ne ugrožava stabilnost i sigurnost dela njenog poslovanja koji se odnosi na pružanje platnih usluga, niti otežava vršenje nadzora nad platnom institucijom u skladu sa ovim zakonom.

Odredbe ovog zakona koje se odnose na platne institucije primenjuju se na platne institucije koje pružaju platne usluge kao jedinu delatnost i na hibridne platne institucije, osim ako pojedinim odredbama ovog zakona nije drukčije propisano.

Članovi organa upravljanja i lica koja neposredno rukovode poslovima pružanja platnih usluga u platnoj instituciji

Član 80.

Član organa upravljanja platne institucije mora imati dobru poslovnu reputaciju za upravljanje platnom institucijom.

Član organa upravljanja platne institucije ne može biti:

1) lice pravnosnažno osuđeno za krivično delo na bezuslovnu kaznu zatvora ili lice pravnosnažno osuđeno za kazneno delo koje ga čini nepodobnim za obavljanje ove funkcije;

2) lice kome je pravnosnažno izrečena zaštitna mera zabrane obavljanja delatnosti koja ga čini nepodobnim za obavljanje ove funkcije;

3) lice koje je na dan oduzimanja dozvole za rad pravnom licu, odnosno na dan uvođenja prinudne uprave ili pokretanja postupka stečaja ili prinudne likvidacije nad pravnim licem bilo ovlašćeno za zastupanje i predstavljanje tog pravnog lica ili je bilo član njegovog organa upravljanja, osim prinudnog upravnika.

Pored uslova iz stava 2. ovog člana, Narodna banka Srbije može propisati i druge uslove koje član organa upravljanja platne institucije mora ispuniti.

Lice koje neposredno rukovodi poslovima pružanja platnih usluga u platnoj instituciji (u daljem tekstu: rukovodilac platne institucije), pored ispunjavanja uslova iz st. 1. do 3. ovog člana, mora imati i odgovarajuće stručne kvalifikacije i iskustvo za rukovođenje tim poslovima. Smatra se, ako se ne dokaže suprotno, da lice ima odgovarajuće stručne kvalifikacije i iskustvo za rukovođenje poslovima pružanja platnih usluga ako ima najmanje prvi stepen visokog obrazovanja na akademskim studijama u trajanju najmanje četiri godine i najmanje tri godine iskustva na rukovodećem položaju u licu u finansijskom sektoru ili u privrednom društvu čija je delatnost slična poslovima platne institucije.

Platna institucija dužna je da obavesti Narodnu banku Srbije o imenovanju i razrešenju, odnosno ostavci člana organa upravljanja ili rukovodioca platne institucije najkasnije narednog dana od dana tog imenovanja, odnosno razrešenja ili ostavke.

Uz obaveštenje iz stava 5. ovog člana, platna institucija dužna je da za imenovanog člana organa upravljanja, odnosno rukovodioca platne institucije dostavi i dokaze o ispunjenosti uslova iz ovog člana.

Član organa upravljanja i rukovodilac platne institucije ne mogu biti članovi nadzornog odbora te institucije.

Član organa upravljanja platne institucije iz ovog člana označava direktora, odnosno izvršnog direktora u smislu zakona kojim se uređuju privredna društva.

Lice u finansijskom sektoru ima značenje utvrđeno u zakonu kojim se uređuju banke.

Narodna banka Srbije propisuje bliže uslove koje moraju ispuniti član organa upravljanja i rukovodilac platne institucije, kao i dokaze koji joj se dostavljaju uz obaveštenje iz stava 5. ovog člana.

Lice s kvalifikovanim učešćem u platnoj instituciji

Član 81.

Lice s kvalifikovanim učešćem u platnoj instituciji u svakom trenutku mora da ispunjava sledeće uslove podobnosti radi obezbeđivanja stabilnog i sigurnog upravljanja platnom institucijom:

- 1) da ima dobru poslovnu reputaciju;
- 2) da članovi organa upravljanja pravnog lica s kvalifikovanim učešćem u platnoj instituciji i lica koja su s tim pravnim licem blisko povezana imaju dobru poslovnu reputaciju;
- 3) da je finansijsko stanje lica s kvalifikovanim učešćem u platnoj instituciji odgovarajuće, posebno u odnosu na vrste platnih usluga koje ova institucija pruža i druge poslove koje obavlja;
- 4) da vršenje nadzora nad platnom institucijom u skladu sa ovim zakonom nije onemogućeno ili znatno otežano zbog bliske povezanosti lica s kvalifikovanim učešćem s drugim licima;
- 5) da je grupa društava kojoj pripada pravno lice s kvalifikovanim učešćem transparentna i da se u potpunosti može utvrditi vlasništvo svih lica koja imaju direktno ili indirektno vlasništvo u tom pravnom licu, kao i svako direktno ili indirektno vlasništvo tog pravnog lica u drugim pravnim licima;
- 6) da poslovne i druge aktivnosti lica s kvalifikovanim učešćem nisu povezane s pranjem novca ili finansiranjem terorizma, da ne ugrožavaju stabilnost i sigurnost poslovanja platne institucije, kao i da ne onemogućavaju niti znatno otežavaju vršenje nadzora nad platnom institucijom;
- 7) da je moguće utvrditi izvor sredstava za sticanje kvalifikovanog učešća.

Pored uslova iz stava 1. ovog člana, Narodna banka Srbije može propisati i druge uslove podobnosti koje, radi obezbeđivanja stabilnog i sigurnog upravljanja platnom institucijom, mora da ispunjava lice s kvalifikovanim učešćem u platnoj instituciji.

Platna institucija, odnosno lice iz stava 1. ovog člana dužni su da Narodnu banku Srbije obaveste o sticanju kvalifikovanog učešća u platnoj instituciji i dostave joj dokaze o ispunjenosti uslova iz tog člana – najkasnije narednog dana od dana tog sticanja.

Na zajedničko nastupanje kod sticanja shodno se primenjuju odredbe člana 120. ovog zakona.

Narodna banka Srbije propisuje bliže uslove podobnosti koje lica s kvalifikovanim učešćem u platnoj instituciji moraju da ispune radi obezbeđivanja stabilnog i sigurnog upravljanja platnom institucijom, kao i dokaze, odnosno dokumentaciju i podatke koje su platna institucija, odnosno lice iz stava 1. ovog člana dužni da dostave uz obaveštenje iz stava 3. tog člana.

2. Dozvola za pružanje platnih usluga

Davanje dozvole za pružanje platnih usluga

Član 82.

Privredno društvo koje namerava da pruža platne usluge kao platna institucija podnosi Narodnoj banci Srbije zahtev za davanje dozvole za pružanje platnih usluga, uz koji dostavlja:

- 1) rešenje o upisu u registar privrednih subjekata;
- 2) osnivački akt, odnosno statut;
- 3) spisak platnih usluga i drugih poslova iz člana 78. stav 3. ovog zakona koje platna institucija namerava da pruža, odnosno obavlja, kao i procenu rizika kojima će biti izložena kao platna institucija;
- 4) program aktivnosti platne institucije kojim se bliže uređuju način i uslovi pružanja platnih usluga iz tačke 3) ovog stava;
- 5) poslovni plan platne institucije s projekcijom prihoda i rashoda za period od prve tri godine poslovanja na osnovu kojeg se može zaključiti da će podnosilac zahteva biti u stanju da obezbedi ispunjenost odgovarajućih organizacionih, kadrovskih, tehničkih i drugih uslova za stabilno i sigurno poslovanje platne institucije;
- 6) dokaz da podnosilac zahteva raspolaže propisanim iznosom početnog kapitala iz člana 83. ovog zakona;
- 7) projekciju iznosa kapitalnih zahteva u prvoj godini poslovanja izračunatih prema metodi iz člana 90. ovog zakona;
- 8) opis planiranih mera za zaštitu novčanih sredstava korisnika platnih usluga u skladu s čl. 93. i 94. ovog zakona;
- 9) opis sistema upravljanja i sistema unutrašnjih kontrola u skladu s članom 89. ovog zakona;
- 10) opis mera unutrašnje kontrole koje se uspostavljaju radi ispunjavanja obaveza utvrđenih propisima kojima se uređuju sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma;
- 11) opis organizacione strukture, uključujući i podatke o planiranom pružanju platnih usluga preko ogranaka i/ili zastupnika, odnosno poveravanju pojedinih operativnih poslova u vezi s pružanjem platnih usluga;
- 12) opis uspostavljenih procedura i mehanizama unutrašnjih kontrola i interne revizije radi zaštite interesa korisnika platnih usluga i obezbeđenja kontinuiranog, stabilnog i sigurnog pružanja platnih usluga, a u vezi s tač. 8) do 11) ovog stava;
- 13) opis učešća u platnim sistemima, ako platna institucija namerava da učestvuje u tim sistemima;
- 14) podatke o licima koja su članovi organa upravljanja podnosioca zahteva i budućim rukovodiocima platne institucije, s podacima i dokazima o tome da ova lica imaju dobru poslovnu reputaciju i odgovarajuće stručne kvalifikacije i iskustvo u skladu s članom 80. ovog zakona;
- 15) podatke o licima s kvalifikovanim učešćem u podnosiocu zahteva, visini njihovog učešća, kao i dokaze o podobnosti tih lica da obezbede stabilno i sigurno upravljanje platnom institucijom i druge podatke u skladu s članom 81. ovog zakona;

16) podatke o spoljnom revizoru koji obavlja reviziju finansijskih izveštaja podnosioca zahteva u godini u kojoj se podnosi zahtev, ako je za podnosioca zahteva obavezna revizija finansijskih izveštaja u skladu sa zakonom;

17) podatke o licima blisko povezanim s podnosiocem zahteva i opis te povezanosti;

18) adresu sedišta podnosioca zahteva.

O zahtevu iz stava 1. ovog člana Narodna banka Srbije odlučuje u roku od tri meseca od dana prijema urednog zahteva.

U rešenju o davanju dozvole za pružanje platnih usluga Narodna banka Srbije utvrđuje platne usluge koje platna institucija može pružati.

Rešenje o davanju dozvole za pružanje platnih usluga objavljuje se u „Službenom glasniku Republike Srbije” i na Internet prezentaciji Narodne banke Srbije.

Narodna banka Srbije propisuje bliže uslove i način davanja dozvole za pružanje platnih usluga.

Početni kapital platne institucije

Član 83.

Privredno društvo koje podnosi zahtev za davanje dozvole za pružanje platnih usluga dužno je da, u toku postupka davanja ove dozvole, kao i na dan prijema rešenja Narodne banke Srbije o davanju te dozvole, ima početni kapital koji ne može biti manji od:

1) 20.000 evra u dinarskoj protivvrednosti prema zvaničnom srednjem kursu – ako namerava da pruža platnu uslugu iz člana 4. stav 1. tačka 6) ovog zakona;

2) 50.000 evra u dinarskoj protivvrednosti prema zvaničnom srednjem kursu – ako namerava da pruža platnu uslugu iz člana 4. stav 1. tačka 7) ovog zakona;

3) 125.000 evra u dinarskoj protivvrednosti prema zvaničnom srednjem kursu – ako namerava da pruža platne usluge iz člana 4. stav 1. tač. 1) do 5) ovog zakona.

Ako podnosi zahtev za davanje dozvole za pružanje platnih usluga za koje su propisani različiti iznosi početnog kapitala iz stava 1. ovog člana, privredno društvo dužno je da obezbedi početni kapital u iznosu propisanom samo za platnu uslugu, odnosno platne usluge za koje se zahteva najviši iznos tog kapitala.

Narodna banka Srbije bliže uređuje elemente i način izračunavanja početnog kapitala platne institucije.

Odbijanje zahteva za davanje dozvole za pružanje platnih usluga

Član 84.

Narodna banka Srbije odbiće, u celini ili delimično, zahtev za davanje dozvole za pružanje platnih usluga, ako utvrdi da podnosilac tog zahteva ne ispunjava uslove iz člana 82. ovog zakona.

Narodna banka Srbije odbiće zahtev za davanje dozvole za pružanje platnih usluga i ako oceni:

1) da bi zbog bliske povezanosti podnosioca zahteva s drugim licima vršenje nadzora nad platnom institucijom u skladu sa ovim zakonom bilo onemogućeno ili znatno otežano, ili

2) da bi, uzimajući u obzir propise treće države koji se primenjuju na lica s kojima je podnosilac zahteva blisko povezan i način primene tih propisa, vršenje nadzora nad platnom institucijom u skladu sa ovim zakonom bilo onemogućeno ili znatno otežano, ili

3) da bi zbog poslovnih aktivnosti podnosioca zahteva koje nisu povezane s pružanjem platnih usluga stabilnost i sigurnost poslovanja platne institucije bile ugrožene ili da bi, zbog tih aktivnosti, vršenje nadzora nad platnom institucijom u skladu sa ovim zakonom bilo znatno otežano.

U slučaju odbijanja zahteva za davanje dozvole za pružanje platnih usluga iz razloga utvrđenih u stavu 2. tačka 3) ovog člana, Narodna banka Srbije može, u obrazloženju rešenja o odbijanju ovog zahteva, ukazati njegovom podnosiocu na mogućnost da osnuje posebno privredno društvo i podnese novi zahtev za izdavanje dozvole za pružanje platnih usluga ovom društvu — ako oceni da osnivanjem tog društva više ne bi postojao taj razlog za odbijanje.

Dopuna dozvole za pružanje platnih usluga

Član 85.

Ako nakon dobijanja dozvole za pružanje platnih usluga namerava da pruža i platne usluge koje nisu utvrđene u toj dozvoli, platna institucija podnosi Narodnoj banci Srbije zahtev za dopunu te dozvole.

Na postupak odlučivanja o zahtevu iz stava 1. ovog člana shodno se primenjuju odredbe čl. 82. i 84. ovog zakona.

Promena okolnosti posle davanja dozvole za pružanje platnih usluga

Član 86.

Platna institucija dužna je da bez odlaganja obavesti Narodnu banku Srbije o svim promenama činjenica ili okolnosti na osnovu kojih je izdata dozvola za pružanje platnih usluga, kao i da joj istovremeno dostavi izmenjenu dokumentaciju i podatke utvrđene članom 82. ovog zakona.

U obaveštenju iz stava 1. ovog člana platna institucija dužna je da bliže opiše prirodu i obim nastalih promena.

Prestanak važenja dozvole za pružanje platnih usluga

Član 87.

Dozvola za pružanje platnih usluga prestaje da važi u sledećim slučajevima:

- 1) na dan donošenja rešenja Narodne banke Srbije o oduzimanju te dozvole;
- 2) na dan brisanja platne institucije iz registra privrednih subjekata usled statusne promene;
- 3) na dan otvaranja stečajnog postupka ili postupka prinudne likvidacije nad platnom institucijom;

4) narednog dana od dana prijema rešenja o davanju dozvole Narodne banke Srbije za izdavanje elektronskog novca.

Nakon prestanka važenja dozvole za pružanje platnih usluga u slučajevima iz stava 1. tač. 1) do 3) ovog člana, platna institucija, odnosno privredno društvo ne može da zaključuje nove pravne poslove koji se odnose na platne usluge za koje je dozvola prestala da važi.

3. Poslovanje platne institucije

Poslovanje u skladu s propisanim zahtevima

Član 88.

Platna institucija dužna je da u svakom trenutku posluje u skladu sa organizacionim, kadrovskim, tehničkim i drugim zahtevima utvrđenim ovim zakonom i drugim propisima.

Sistem upravljanja i sistem unutrašnjih kontrola

Član 89.

Platna institucija dužna je da uspostavi, održava i unapređuje pouzdane, efikasne i sveobuhvatne sisteme upravljanja i unutrašnjih kontrola koji obezbeđuju odgovorno i pouzdano upravljanje platnom institucijom.

Sistemi iz stava 1. ovog člana moraju biti srazmerni prirodi, obimu i složenosti platnih usluga koje platna institucija pruža.

Sistem upravljanja i sistem unutrašnjih kontrola iz stava 1. ovog člana naročito obuhvataju:

1) organizacionu strukturu s precizno i jasno utvrđenim, transparentnim i doslednim podelama i razgraničenjima poslova, kao i dužnostima i odgovornostima koje se odnose na pružanje platnih usluga;

2) efektivne i efikasne procedure za identifikovanje, merenje i praćenje rizika kojima je platna institucija izložena ili bi mogla da bude izložena, kao i za upravljanje ovim rizicima, odnosno izveštavanje o tim rizicima;

3) odgovarajuće računovodstvene procedure i procedure za ocenu usklađenosti s propisima kojima se uređuju sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma, kao i druge procedure.

Narodna banka Srbije može bliže propisati način i uslove uspostavljanja, održavanja i unapređenja sistema iz stava 1. ovog člana.

Minimalni kapital

Član 90.

Platna institucija dužna je da, radi stabilnog i sigurnog poslovanja i ispunjenja obaveza prema poveriocima, tokom svog poslovanja održava kapital koji ni u jednom trenutku ne može da bude niži od iznosa početnog kapitala propisanog u članu 83. ovog zakona ili od iznosa kapitalnog zahteva izračunatog prema metodu propisanom u stavu 2. ovog člana, u zavisnosti od toga koji je iznos veći.

Iznos kapitalnog zahteva platne institucije izračunava se primenom jednog od sledećih metoda koji utvrdi Narodna banka Srbije:

1) metoda fiksnih troškova;

- 2) metoda ukupnog iznosa platnih transakcija;
- 3) metoda operativnog prihoda.

Iznos kapitalnog zahteva kod hibridne platne institucije izračunava se samo za deo poslovnih aktivnosti koji se odnosi na pružanje platnih usluga.

Metod iz stava 2. ovog člana koji se jedinstveno primenjuje na sve platne institucije, način izračunavanja kapitala i kapitalnog zahteva te institucije u skladu sa ovim metodom, kao i način i rokovi izveštavanja o kapitalu i kapitalnom zahtevu, bliže se uređuju propisom Narodne banke Srbije.

Promena visine minimalnog kapitala

Član 91.

Narodna banka Srbije može rešenjem naložiti platnoj instituciji povećanje iznosa kapitala iz člana 90. ovog zakona do 20% u odnosu na iznos kapitalnog zahteva izračunatog u skladu s tim članom.

Na zahtev platne institucije, Narodna banka Srbije može doneti rešenje o davanju saglasnosti za smanjenje iznosa kapitala iz člana 90. ovog zakona do 20% u odnosu na iznos kapitalnog zahteva izračunatog u skladu s tim članom, pri čemu kapital platne institucije ne može biti niži od iznosa početnog kapitala iz člana 83. ovog zakona.

Narodna banka Srbije donosi rešenje iz st. 1. i 2. ovog člana uzimajući u obzir funkcionisanje sistema upravljanja i sistema unutrašnjih kontrola, a naročito upravljanje rizicima u platnoj instituciji, kao i podatke o gubicima u poslovanju te institucije.

Prijem novčanih sredstava korisnika platnih usluga

Član 92.

Platna institucija može primati novčana sredstva korisnika platnih usluga isključivo radi izvršenja platne transakcije u skladu sa ugovorom o platnim uslugama.

Primljena novčana sredstva iz stava 1. ovog člana ne smatraju se depozitom u smislu zakona kojim se uređuju banke niti elektronskim novcem.

Platna institucija ne može se baviti primanjem depozita niti izdavanjem elektronskog novca.

Zaštita novčanih sredstava korisnika platnih usluga

Član 93.

Platna institucija dužna je da zaštiti novčana sredstva koja je primila od korisnika platnih usluga ili od drugih pružalaca platnih usluga u vezi sa izvršenjem platne transakcije, u skladu sa odredbama ovog člana.

Platna institucija dužna je da novčana sredstva iz stava 1. ovog člana drži odvojeno od sopstvenih sredstava i sredstava koja je primila od fizičkih i pravnih lica po drugim osnovima.

Ako drži novčana sredstva iz stava 1. ovog člana koja nije prenela primaocu plaćanja ili drugom pružaocu platnih usluga najkasnije narednog poslovnog dana od dana prijema tih sredstava, platna institucija dužna je da ta sredstva zaštiti na jedan od sledećih načina:

- 1) deponovanjem na poseban račun kod banke;

2) ulaganjem u likvidne i niskorizične oblike imovine.

Novčana sredstva iz stava 1. ovog člana ne ulaze u imovinu, stečajnu ili likvidacionu masu platne institucije niti mogu biti predmet izvršenja ili prinudne naplate koji se sprovode nad platnom institucijom.

Odredbe st. 2. do 4. ovog člana ne primenjuju se ako platna institucija obezbedi ispunjenje svojih novčanih obaveza prema korisnicima platnih usluga zaključenjem ugovora o osiguranju s društvom za osiguranje koje, u skladu sa zakonom kojim se uređuje osiguranje, posluje u Republici Srbiji ili pribavljanjem odgovarajuće garancije banke, pod uslovom da to društvo za osiguranje, odnosno banka ne pripadaju istoj grupi društava kao i platna institucija.

Ugovorom o osiguranju ili odgovarajućom garancijom iz stava 5. ovog člana obezbeđuje se da će iznos novčanih sredstava iz stava 1. ovog člana biti naplativ za korisnike platnih usluga u slučaju nastupanja nesposobnosti platne institucije da izmiruje svoje obaveze.

Platna institucija je dužna da Narodnu banku Srbije prethodno obavesti o svakoj nameravanoj promeni načina zaštite novčanih sredstava korisnika platnih usluga i da joj dostavi opis planiranih mera zaštite sa odgovarajućim dokazima i dokumentacijom.

Narodna banka Srbije bliže propisuje oblike imovine iz stava 3. tačka 2) ovog člana, kao i uslove i način ulaganja platne institucije u te oblike imovine radi zaštite novčanih sredstava korisnika platnih usluga.

Zaštita novčanih sredstava koja su delom namenjena izvršenju platne transakcije

Član 94.

Ako primi novčana sredstva čiji je deo namenjen izvršenju buduće platne transakcije, a ostatak pružanju drugih usluga koje nisu platne usluge – hibridna platna institucija dužna je da obezbedi zaštitu sredstava korisnika platnih usluga koja su namenjena izvršenju platne transakcije, u skladu s članom 93. st. 3. i 5. ovog zakona.

Ako deo sredstava iz stava 1. ovog člana koji je namenjen izvršenju buduće platne transakcije nije unapred određen ili je promenljiv, hibridna platna institucija odrediće deo sredstava namenjen izvršenju buduće platne transakcije u skladu sa odgovarajućom metodologijom koju je sama donela. Ovom metodologijom utvrđuje se način davanja objektivne procene dela novčanih sredstava koja su namenjena izvršenju budućih platnih transakcija na osnovu istorijskih ili drugih podataka u vezi s takvim transakcijama.

Hibridna platna institucija dužna je da Narodnoj banci Srbije dostavi metodologiju iz stava 2. ovog člana, uključujući i sve izmene i dopune te metodologije, najkasnije 15 dana pre početka njene primene.

Davanje kredita povezanih s platnim uslugama

Član 95.

Platna institucija može korisniku platne usluge odobriti kredit u vezi s pružanjem platnih usluga iz člana 4. stav 1. tač. 4), 5) i 7) ovog zakona, ako su ispunjeni sledeći uslovi:

1) da se kredit odobrava isključivo za izvršenje platne transakcije;

- 2) da period otplate kredita nije duži od 12 meseci;
- 3) da kredit nije odobren iz novčanih sredstava korisnika platnih usluga koje je platna institucija primila radi izvršenja platnih transakcija tih korisnika;
- 4) da je visina kapitala platne institucije u svakom trenutku adekvatna u odnosu na ukupan iznos odobrenih kredita.

Kredit iz stava 1. ovog člana odnosi se i na dozvoljeno prekoračenje računa i izdavanje kreditnih kartica.

Narodna banka Srbije propisuje adekvatnost kapitala platne institucije u odnosu na ukupan iznos odobrenih kredita.

Postupanje u skladu sa zakonom kojim se uređuju sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma

Član 96.

Platna institucija je dužna da postupa u skladu sa odredbama zakona kojim se uređuju sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma.

Čuvanje podataka i dokumentacije

Član 97.

Platna institucija dužna je da podatke i dokumentaciju nastale u vezi s pružanjem platnih usluga čuva najmanje pet godina od dana njihovog nastanka, osim ako zakonom nije utvrđen duži rok čuvanja.

Poslovne knjige i finansijski izveštaji platne institucije

Član 98.

Platna institucija dužna je da vođenje poslovnih knjiga, priznavanje i vrednovanje imovine i obaveza, prihoda i rashoda, sastavljanje, prikazivanje, dostavljanje i obelodanjivanje informacija iz finansijskih izveštaja, kao i internu reviziju, vrši u skladu sa zakonima kojima se uređuju računovodstvo i revizija i drugom zakonskom, profesionalnom i internom regulativom, ako ovim zakonom nije drukčije propisano.

Platna institucija smatra se velikim pravnim licem, u smislu zakona kojim se uređuje računovodstvo.

Hibridna platna institucija dužna je da u svojim poslovnim knjigama odvojeno evidentira poslovne promene koje nastaju na osnovu platnih usluga koje pruža.

Revizija finansijskih izveštaja platne institucije

Član 99.

Platna institucija dužna je da obezbedi reviziju svojih finansijskih izveštaja u skladu sa zakonom kojim se uređuje revizija.

Spoljni revizor koji obavlja reviziju finansijskih izveštaja platne institucije dužan je da Narodnu banku Srbije bez odlaganja obavesti o:

- 1) svakoj činjenici koja bi mogla da predstavlja povredu zakona ili propisa koju je učinila ili čini platna institucija;

2) materijalno značajnoj promeni finansijskog rezultata iskazanog u nerevidiranim godišnjim finansijskim izveštajima platne institucije;

3) okolnostima koje bi mogle dovesti do znatnog materijalnog gubitka za platnu instituciju ili ugroziti kontinuitet njenog poslovanja;

4) rezervama datim u mišljenju spoljnog revizora na finansijske izveštaje platne institucije.

Spoljni revizor je dužan da Narodnu banku Srbije obavesti o činjenicama i okolnostima iz stava 2. ovog člana i ako do saznanja o njima dođe tokom vršenja revizije finansijskih izveštaja pravnog lica koje je blisko povezano s platnom institucijom.

Obaveštavanje iz st. 2. i 3. ovog člana ne smatra se povredom tajnosti podataka i spoljni revizor ne može zbog toga snositi odgovornost.

Dostavljanje finansijskih izveštaja Narodnoj banci Srbije

Član 100.

Platna institucija dužna je da pojedinačne finansijske izveštaje za prethodnu godinu, sa izveštajem spoljnog revizora, dostavi Narodnoj banci Srbije najkasnije u roku od 30 dana od dana dostavljanja finansijskih izveštaja u skladu sa zakonom kojim se uređuje računovodstvo.

Hibridna platna institucija dužna je da u roku iz stava 1. ovog člana dostavi Narodnoj banci Srbije i odvojene računovodstvene podatke koji se odnose na platne usluge koje pruža, sa izveštajem spoljnog revizora.

Ako je dužna da sastavlja konsolidovane finansijske izveštaje, platna institucija dostavlja Narodnoj banci Srbije i konsolidovane finansijske izveštaje za prethodnu godinu, sa izveštajem spoljnog revizora, najkasnije u roku od 30 dana od dana dostavljanja konsolidovanih finansijskih izveštaja u skladu sa zakonom kojim se uređuje računovodstvo.

4. Pružanje platnih usluga platne institucije preko ogranka, zastupnika i poveravanjem poslova drugom licu

Odgovornost platne institucije

Član 101.

Platna institucija može pružati platne usluge i preko ogranka, zastupnika i/ili poveravanjem pojedinih operativnih poslova drugom licu.

Platna institucija koja pruža platne usluge na način iz stava 1. ovog člana odgovara za zakonito poslovanje ogranka i zastupnika u vezi s pružanjem tih usluga, kao i za zakonito obavljanje operativnih poslova koje je poverila drugom licu.

Ogranak platne institucije jeste njen izdvojeni organizacioni deo koji nema svojstvo pravnog lica, a preko koga ova institucija pruža jednu ili više platnih usluga, u skladu sa ovim zakonom.

Zastupnik platne institucije je pravno lice ili preduzetnik koji na osnovu pismenog ovlašćenja ove institucije pruža jednu ili više platnih usluga, u skladu sa ovim zakonom.

Pružanje platnih usluga platne institucije preko zastupnika u Republici Srbiji

Član 102.

Platna institucija može pružati platne usluge u Republici Srbiji preko jednog ili više zastupnika.

Platna institucija koja namerava da pruža platne usluge preko zastupnika u Republici Srbiji dužna je da Narodnoj banci Srbije podnese zahtev za upis zastupnika u registar platnih institucija koji Narodna banka Srbije vodi u skladu sa ovim zakonom (u daljem tekstu: registar platnih institucija).

Uz zahtev iz stava 2. ovog člana, platna institucija je dužna da Narodnoj banci Srbije dostavi:

- 1) opis platnih usluga koje namerava da pruža preko zastupnika, sa ovlašćenjem iz člana 101. stav 4. ovog zakona;
- 2) podatke o poslovnom imenu i adresi sedišta zastupnika;
- 3) opis mera unutrašnje kontrole koje će zastupnik uspostaviti radi ispunjavanja obaveza utvrđenih propisima kojima se uređuju sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma;
- 4) podatke o licima koja su članovi organa upravljanja i licima koja će neposredno rukovoditi poslovima pružanja platnih usluga kod zastupnika – pravnog lica;
- 5) podatke i dokaze da lica iz tačke 4) ovog stava, odnosno zastupnik – preduzetnik imaju dobru poslovnu reputaciju, kao i odgovarajuće stručne kvalifikacije i iskustvo u skladu s članom 80. ovog zakona;
- 6) podatke o licima s kvalifikovanim učešćem u zastupniku – pravnom licu.

Zastupnik platne institucije može početi s radom na dan donošenja rešenja Narodne banke Srbije o upisu ovog zastupnika u registar platnih institucija.

Narodna banka Srbije odbiće upis zastupnika platne institucije u registar platnih institucija, ako utvrdi:

- 1) da mere iz stava 3. tačka 3) ovog člana nisu odgovarajuće;
- 2) da lica iz stava 3. tačke 5) ovog člana nemaju dobru poslovnu reputaciju ili odgovarajuće stručne kvalifikacije i iskustvo u skladu s članom 80. ovog zakona;
- 3) da dostavljeni podaci iz stava 3. ovog člana nisu tačni.

Narodna banka Srbije doneće rešenje o brisanju zastupnika platne institucije iz registra platnih institucija u sledećim slučajevima:

- 1) ako platna institucija podnese zahtev za brisanje svog zastupnika iz tog registra;
- 2) ako je nad tim zastupnikom otvoren stečajni postupak ili postupak likvidacije;
- 3) ako je zastupnik – pravno lice brisan iz registra privrednih subjekata u slučaju statusnih promena;
- 4) ako je zastupnik – preduzetnik brisan iz registra privrednih subjekata u skladu sa zakonom.

Narodna banka Srbije može doneti rešenje o brisanju zastupnika platne institucije iz registra platnih institucija ako utvrdi da postoje razlozi iz stava 5. ovog člana.

Platna institucija dužna je da bez odlaganja obavesti Narodnu banku Srbije o svakoj promeni podataka iz stava 3. ovog člana, odnosno nastupanju okolnosti iz stava 6. ovog člana.

Platna institucija dužna je da obezbedi da njen zastupnik korisnicima platnih usluga pruža informacije o tome da nastupa u njeno ime i za njen račun.

Poveravanje operativnih poslova platne institucije drugom licu

Član 103.

Platna institucija koja namerava da obavljanje pojedinih operativnih poslova u vezi s pružanjem platnih usluga poveri drugom licu – dužna je da o tome prethodno obavesti Narodnu banku Srbije.

Platna institucija može obavljanje pojedinih materijalno značajnih operativnih poslova poveriti drugom licu, ako su ispunjeni sledeći uslovi:

1) da lice kome se ti poslovi poveravaju primenjuje odgovarajući nivo unutrašnjih kontrola, koji je jednak nivou sistema unutrašnjih kontrola platne institucije koja te poslove poverava;

2) da vršenje nadzora nad platnom institucijom u skladu sa ovim zakonom neće biti otežano;

3) da obaveze i odgovornost članova organa upravljanja i rukovodilaca platne institucije neće biti preneti na druga lica;

4) da se obaveze i odgovornost platne institucije prema korisnicima platnih usluga ne umanjuju;

5) da platna institucija i nakon poveravanja ovih poslova ispunjava uslove iz člana 82. ovog zakona i posluje u skladu s drugim odredbama ovog zakona.

Materijalno značajnim operativnim poslovima platne institucije smatraju se oni poslovi čije bi nepravilno ili neodgovarajuće obavljanje ili neobavljanje moglo znatno da ugrozi zakonitost poslovanja te institucije, njeno finansijsko stanje ili stabilnost i sigurnost pružanja platnih usluga te institucije, odnosno njihov kontinuitet.

Platna institucija je dužna da Narodnoj banci Srbije obezbedi vršenje nadzora nad licem kome je poverila obavljanje operativnih poslova u delu poslovanja tog lica koji se odnosi na te poslove, kao i da joj obezbedi uvid u poslovne knjige i drugu dokumentaciju i podatke nastale u vezi sa obavljanjem ovih poslova, a kojima to lice raspolaže.

Pružanje platnih usluga na teritoriji treće države

Član 104.

Platna institucija može pružati platne usluge u trećoj državi samo preko ogranka.

Radi osnivanja ogranka u trećoj državi, platna institucija podnosi Narodnoj banci Srbije zahtev za davanje saglasnosti.

Uz zahtev iz stava 2. ovog člana, platna institucija dostavlja i sledeće podatke i dokumentaciju:

- 1) naziv i adresu ogranka;
- 2) opis organizacione strukture ogranka;
- 3) poslovni plan ogranka za prve tri poslovne godine sa opisom platnih usluga koje namerava da pruža preko ogranka;
- 4) podatke o licima koja će rukovoditi poslovima ogranka i licima koja će neposredno rukovoditi poslovima pružanja platnih usluga u ogranku, s podacima i dokazima da ta lica imaju dobru poslovnu reputaciju, kao i odgovarajuće stručne kvalifikacije i iskustvo u skladu s članom 80. ovog zakona.

O zahtevu iz stava 2. ovog člana Narodna banka Srbije odlučuje u roku od tri meseca od dana prijema urednog zahteva.

Narodna banka Srbije propisuje bliže uslove i način davanja i oduzimanja saglasnosti iz stava 2. ovog člana.

5. Registar platnih institucija

Sadržina i način vođenja registra platnih institucija

Član 105.

Narodna banka Srbije vodi registar platnih institucija.

U registar platnih institucija upisuju se podaci o:

- 1) platnim institucijama koje imaju dozvolu za pružanje platnih usluga;
- 2) zastupnicima platnih institucija u Republici Srbiji;
- 3) ograncima platnih institucija u trećim državama.

Narodna banka Srbije u registar platnih institucija redovno unosi sve promene nastale u vezi sa subjektima unosa.

Registar platnih institucija je javna knjiga i vodi se u elektronskom obliku, a podaci iz ovog registra dostupni su na Internet prezentaciji Narodne banke Srbije.

Narodna banka Srbije propisuje bliže uslove, sadržinu i način vođenja registra platnih institucija, kao i način brisanja podataka iz tog registra.

Deo treći

ELEKTRONSKI NOVAC

Glava I

IZDAVANJE, PRIHVATANJE I OTKUP ELEKTRONSKOG NOVCA

Izdavaoci elektronskog novca

Član 106.

Elektronski novac u Republici Srbiji mogu izdavati:

- 1) banka;
- 2) institucija elektronskog novca;
- 3) javni poštanski operator;
- 4) Narodna banka Srbije;

5) Uprava za trezor ili drugi organi javne vlasti u Republici Srbiji, u skladu sa svojim nadležnostima utvrđenim zakonom.

Niko osim izdavalaca elektronskog novca iz stava 1. ovog člana ne može izdavati elektronski novac u Republici Srbiji.

Ako Narodna banka Srbije elektronski novac izdaje u okviru nadležnosti utvrđenih zakonom, ne primenjuju se odredbe ovog zakona kojima se uređuje elektronski novac, osim ako je tako utvrđeno posebnim propisom ili ugovorom kojim se uređuje izdavanje tog novca.

Narodna banka Srbije može propisati posebne uslove i način zaštite novčanih sredstava koja su banke primile radi zamene za izdati elektronski novac.

Javni poštanski operator kao izdavalac elektronskog novca

Član 107.

Javni poštanski operator dužan je da Narodnu banku Srbije obavesti o nameri početka ili prestanka izdavanja elektronskog novca, kao i o planiranom danu početka, odnosno prestanka izdavanja ovog novca – najkasnije mesec dana pre tog početka, odnosno prestanka.

Na poslovanje javnog poštanskog operatora kao izdavaoca elektronskog novca shodno se primenjuju odredbe člana 129. stav 2, čl. 132. i 133, člana 135. st. 1. i 2, kao i čl. 136, 137. i 138. ovog zakona.

Javni poštanski operator može obavljati izdavanje, distribuciju i otkup elektronskog novca i u ime i za račun banaka, a može pružati i usluge posredovanja između banaka i imalaca elektronskog novca u vezi sa izdavanjem elektronskog novca, u skladu sa zakonom kojim se uređuju banke.

Ugovor između izdavaoca i imaooca elektronskog novca kome se izdaje elektronski novac

Član 108.

Međusobni odnosi izdavaoca i imaooca elektronskog novca kome se izdaje elektronski novac uređuju se ugovorom, i to naročito u vezi sa izdavanjem i otkupom elektronskog novca, kao i svim naknadama koje izdavalac elektronskog novca naplaćuje imaoocu elektronskog novca pri izdavanju i otkupu tog novca.

Na ugovor iz stava 1. ovog člana i informisanje imaooca elektronskog novca shodno se primenjuju odredbe čl. 13, 17, 18, 20, 21, 24, 25. i 65. ovog zakona.

Izdavanje elektronskog novca

Član 109.

Izdavalac elektronskog novca dužan je da odmah nakon prijema novčanih sredstava izda elektronski novac u visini primljenih novčanih sredstava.

Zabrana plaćanja kamate imaoocu elektronskog novca

Član 110.

Izdavaoci elektronskog novca ne mogu plaćati kamatu niti davati bilo koju drugu imovinsku korist imaoocu elektronskog novca zbog držanja ovog novca u određenom vremenskom periodu.

Prihvatanje elektronskog novca

Član 111.

Elektronski novac može prihvatati svako fizičko ili pravno lice koje sa izdavaocem elektronskog novca, odnosno pružaocem platnih usluga zaključi ugovor o prihvatanju tog novca.

Izdavalac elektronskog novca može prihvatati elektronski novac koji je izdao, a može, u skladu sa stavom 1. ovog člana, prihvatati i elektronski novac koji je izdao drugi izdavalac tog novca.

Otkup elektronskog novca

Član 112.

Izdavaoci elektronskog novca dužni su da, na zahtev imaoaca elektronskog novca, bez odlaganja izvrše isplatu ili prenos novčanih sredstava u visini nominalne vrednosti elektronskog novca koje taj imalac poseduje (otkup elektronskog novca).

Imalac elektronskog novca može zahtevati celokupni ili delimični otkup elektronskog novca, ako se taj otkup zahteva pre prestanka važenja ugovora zaključenog sa izdavaocem elektronskog novca.

Ako imalac elektronskog novca zahteva otkup elektronskog novca na dan prestanka važenja ugovora iz stava 2. ovog člana ili u roku od godinu dana nakon prestanka važenja tog ugovora – izdavalac elektronskog novca dužan je da izvrši celokupan otkup elektronskog novca.

Ako na dan prestanka važenja ugovora zaključenog sa institucijom elektronskog novca koja obavlja druge poslovne aktivnosti koje nisu povezane sa izdavanjem elektronskog novca ili pružanjem platnih usluga ili u roku od godinu dana nakon prestanka važenja tog ugovora, imalac elektronskog novca zahteva otkup elektronskog novca od ove institucije, a unapred nije poznato koji deo novčanih sredstava bi trebalo da se iskoristi kao elektronski novac – ta institucija je dužna da izvrši otkup elektronskog novca u iznosu koji je imalac tog novca zahtevao.

Pri otkupu elektronskog novca, izdavalac elektronskog novca može od imaoaca elektronskog novca naplatiti naknadu samo u sledećim slučajevima:

- 1) ako je imalac elektronskog novca zahtevao otkup pre prestanka važenja ugovora iz stava 2. ovog člana;
- 2) ako je imalac elektronskog novca raskinuo ugovor iz stava 2. ovog člana pre ugovorenog dana prestanka važenja tog ugovora;
- 3) ako je imalac zahtevao otkup nakon isteka godinu dana od dana prestanka važenja ugovora iz stava 2. ovog člana.

Izdavalac elektronskog novca može naplatiti naknadu iz stava 5. ovog člana samo ako je ta naknada utvrđena ugovorom iz stava 2. ovog člana i ako je imalac elektronskog novca o njoj bio informisan u primerenom roku pre zaključenja tog ugovora.

Visina naknade iz stava 5. ovog člana mora biti odgovarajuća i u skladu sa stvarnim troškovima izdavaoca elektronskog novca.

Izdavalac elektronskog novca i lice koje nije potrošač, a prihvata elektronski novac mogu ugovoriti drukčije uslove prava na otkup od onih koji su utvrđeni ovim članom.

Tajnost i zaštita podataka o elektronskom novcu

Član 113.

Na tajnost i zaštitu podataka o elektronskom novcu shodno se primenjuju odredbe čl. 74. i 75. ovog zakona.

Glava II

INSTITUCIJE ELEKTRONSKOG NOVCA

1. Statusne odredbe

Pravna forma

Član 114.

Institucija elektronskog novca može biti isključivo privredno društvo, u skladu sa zakonom kojim se uređuju privredna društva.

Primena zakona kojim se uređuju privredna društva

Član 115.

Odredbe zakona kojim se uređuju privredna društva primenjuju se na institucije elektronskog novca ako nisu u suprotnosti sa ovim zakonom.

Poslovi institucije elektronskog novca

Član 116.

Institucija elektronskog novca ovlašćena je da izdaje elektronski novac po dobijanju dozvole Narodne banke Srbije za izdavanje elektronskog novca (u daljem tekstu: dozvola za izdavanje elektronskog novca).

Pored izdavanja elektronskog novca, institucija elektronskog novca može obavljati i sledeće poslove:

- 1) pružanje platnih usluga iz člana 4. ovog zakona;
- 2) davanje kredita povezanih s platnim uslugama, u skladu s članom 95. ovog zakona;
- 3) operativne i pomoćne poslove neposredno povezane sa izdavanjem elektronskog novca ili pružanjem platnih usluga iz tačke 1) ovog stava, u skladu sa zakonom;
- 4) upravljanje platnim sistemom, u skladu sa ovim zakonom;
- 5) druge poslovne aktivnosti koje nisu povezane sa izdavanjem elektronskog novca ili pružanjem platnih usluga, u skladu sa zakonom.

Ako institucija elektronskog novca pruža platne usluge iz stava 2. tačka 1) ovog člana, na njeno poslovanje shodno se primenjuju odredbe člana 78. stav 2. i člana 92. ovog zakona.

Kredit iz stava 2. tačka 2) ovog člana ne može se odobriti iz sredstava koja je institucija elektronskog novca primila radi izdavanja elektronskog novca.

Ako pruža platne usluge koje nisu neposredno povezane sa izdavanjem elektronskog novca i/ili obavlja poslove iz stava 2. tač. 4) i/ili 5) ovog člana – institucija elektronskog novca dužna je da te usluge pruža, odnosno te poslove

obavlja na način koji ne ugrožava stabilnost i sigurnost dela njenog poslovanja koji se odnosi na izdavanje elektronskog novca, niti otežava vršenje nadzora nad njenim poslovanjem u skladu sa ovim zakonom.

Članovi organa upravljanja i lica koja će neposredno rukovoditi poslovima izdavanja elektronskog novca u instituciji elektronskog novca

Član 117.

Na članove organa upravljanja i lica koja će neposredno rukovoditi poslovima izdavanja elektronskog novca u instituciji elektronskog novca (u daljem tekstu: rukovodilac institucije elektronskog novca) shodno se primenjuju odredbe člana 80. ovog zakona.

2. Kvalifikovano učešće u instituciji elektronskog novca

Prethodna saglasnost za sticanje, odnosno uvećanje kvalifikovanog učešća

Član 118.

Lice koje namerava da stekne kvalifikovano učešće u instituciji elektronskog novca ili da ga uveća tako da stekne od 20% do 30%, više od 30% do 50% ili više od 50% glasačkih prava ili kapitala u toj instituciji, odnosno tako da postane njeno matično društvo – dužno je da pribavi prethodnu saglasnost Narodne banke Srbije za ovo sticanje, odnosno uvećanje.

Narodna banka Srbije o zahtevu za davanje saglasnosti iz stava 1. ovog člana odlučuje u roku od dva meseca od dana prijema urednog zahteva.

Rešenjem kojim daje saglasnost iz stava 1. ovog člana, Narodna banka Srbije utvrđuje da je lice iz tog stava dužno da stekne, odnosno uveća kvalifikovano učešće u instituciji elektronskog novca najkasnije u roku od godinu dana od dana dostavljanja ovog rešenja.

Saglasnost iz stava 1. ovog člana prestaje da važi ako lice iz tog stava ne stekne, odnosno ne uveća kvalifikovano učešće u instituciji elektronskog novca u roku iz stava 3. ovog člana, a ako u tom roku stekne, odnosno uveća ovo učešće, ali ne u nivou za koji je data ova saglasnost, ta saglasnost dalje važi samo za nivo stečenog, odnosno uvećanog kvalifikovanog učešća u instituciji elektronskog novca.

Lice koje je dobilo saglasnost iz stava 1. ovog člana dužno je da obavesti Narodnu banku Srbije o svakom sticanju, odnosno uvećanju kvalifikovanog učešća u instituciji elektronskog novca, najkasnije u roku od osam dana od dana tog sticanja, odnosno uvećanja.

Uslovi za sticanje, odnosno uvećanje kvalifikovanog učešća

Član 119.

Lice koje podnosi zahtev iz člana 118. stav 2. ovog zakona mora da ispuni sledeće uslove podobnosti radi obezbeđivanja stabilnog i sigurnog upravljanja institucijom elektronskog novca:

- 1) da ima dobru poslovnu reputaciju;
- 2) da članovi organa upravljanja podnosioca zahteva – pravnog lica i lica koja su s tim pravnim licem blisko povezana imaju dobru poslovnu reputaciju;

3) da je finansijsko stanje podnosioca zahteva odgovarajuće, posebno u odnosu na poslove koje institucija elektronskog novca obavlja;

4) da vršenje nadzora nad institucijom elektronskog novca u skladu sa ovim zakonom neće biti onemogućeno ili znatno otežano zbog bliske povezanosti podnosioca zahteva s drugim licima, niti će biti onemogućena ili znatno otežana razmena podataka između nadležnih organa;

5) da je grupa društava kojoj podnosilac zahteva – pravno lice pripada transparentna i da se u potpunosti može utvrditi vlasništvo svih lica koja imaju direktno ili indirektno vlasništvo u tom pravnom licu, kao i svako direktno ili indirektno vlasništvo tog pravnog lica u drugim pravnim licima;

6) da poslovne i druge aktivnosti podnosioca zahteva nisu povezane s pranjem novca ili finansiranjem terorizma, niti mogu ugroziti stabilnost i sigurnost poslovanja institucije elektronskog novca, odnosno onemogućiti ili znatno otežati vršenje nadzora nad tom institucijom ili razmenu podataka između nadležnih organa;

7) da je moguće utvrditi izvor sredstava za sticanje, odnosno uvećanje kvalifikovanog učešća;

8) da ispunjava druge uslove koje propiše Narodna banka Srbije.

Narodne banka Srbije propisuje bliže uslove za sticanje, odnosno uvećanje kvalifikovanog učešća u instituciji elektronskog novca, kao i dokaze, dokumentaciju i podatke koje je lice iz stava 1. ovog člana dužno da dostavi uz zahtev iz tog stava.

Zajedničko nastupanje kod sticanja, odnosno uvećanja kvalifikovanog učešća

Član 120.

Smatra se da, radi sticanja, odnosno uvećanja kvalifikovanog učešća u instituciji elektronskog novca, sledeća lica nastupaju kao jedan sticalac:

1) pravno lice i lica koja učestvuju u upravljanju ili rukovođenju tim pravnim licem ili drugim pravnim licem s kojim je to pravno lice blisko povezano;

2) pravno lice i lica koja neposredno imenuje i razrešava organ upravljanja tog pravnog lica ili drugog pravnog lica s kojim je to pravno lice blisko povezano;

3) pravno lice i zastupnici i likvidacioni upravnici tog pravnog lica ili drugog pravnog lica s kojim je to pravno lice blisko povezano;

4) fizička lica koja se smatraju povezanim licima u smislu zakona kojim se uređuju privredna društva;

5) pravna lica u kojima lica iz tačke 4) ovog stava učestvuju u upravljanju ili rukovođenju ili u njima imaju kontrolno učešće;

6) pravna lica – članovi iste grupe društava;

7) lica koja učestvuju u upravljanju ili rukovođenju istim pravnim licem;

8) lica koja imaju kontrolno učešće u istom pravnom licu;

9) lice koje drugom licu omogućava da obezbedi sredstva za sticanje, odnosno uvećanje kvalifikovanog učešća u instituciji elektronskog novca i to drugo lice;

10) vlastodavac i punomoćnik;

11) dva ili više pravnih ili fizičkih lica među kojima ne postoji odnos iz tač. 1) do 10) ovog stava, a povezana su tako da postoji mogućnost da se usled pogoršanja

ili poboljšanja finansijskog položaja jednog lica pogorša ili poboljša finansijski položaj drugog lica ili više njih, a Narodna banka Srbije, na osnovu dokumentacije i podataka kojima raspolaže, proceni da postoji mogućnost prenosa gubitka, dobiti ili kreditne sposobnosti.

Radi sticanja, odnosno uvećanja kvalifikovanog učešća u instituciji elektronskog novca, lice nastupa kao jedan sticalac s drugim licem i kada između njih ne postoji veza iz stava 1. ovog člana ali svako to lice nastupa kao jedan sticalac sa istim trećim licem, i to na neki od načina utvrđenih u tom stavu.

Otuđenje, odnosno umanjenje kvalifikovanog učešća

Član 121.

Ako lice koje je dobilo saglasnost iz člana 118. ovog zakona namerava da u potpunosti otuđi stečeno kvalifikovano učešće, odnosno da ga umanja ispod visine za koju je dobilo tu saglasnost, dužno je da o tome prethodno obavesti Narodnu banku Srbije, uz navođenje visine preostalog učešća u instituciji elektronskog novca.

Ako je lice iz stava 1. ovog člana u potpunosti otuđilo učešće u instituciji elektronskog novca ili ga je umanjilo ispod nivoa kvalifikovanog učešća – saglasnost iz tog stava prestaje da važi, a ako je umanjilo kvalifikovano učešće u instituciji elektronskog novca ispod nivoa za koji je data ta saglasnost, ali ne i ispod nivoa kvalifikovanog učešća – saglasnost dalje važi samo za preostali nivo kvalifikovanog učešća.

Pravne posledice nedozvoljenog sticanja, odnosno uvećanja kvalifikovanog učešća

Član 122.

Ako lice bez saglasnosti iz člana 118. ovog zakona stekne kvalifikovano učešće u instituciji elektronskog novca ili ga uveća tako da stekne od 20% do 30%, više od 30% do 50% ili više od 50% glasačkih prava ili kapitala u toj instituciji, odnosno tako da postane njeno matično društvo – Narodna banka Srbije rešenjem će naložiti tom licu da otuđi stečeno, odnosno uvećano kvalifikovano učešće u toj instituciji, u roku koji ne može biti duži od tri meseca od dana dostavljanja ovog rešenja.

Nakon dostavljanja rešenja iz stava 1. ovog člana instituciji elektronskog novca, lice iz tog stava više ne može neposredno ili posredno da ostvaruje glasačka prava u toj instituciji, kao ni pravo na dividendu i druga prava koja proističu iz stečenog ili uvećanog kvalifikovanog učešća, niti može da utiče na upravljanje tom institucijom ili njenu poslovnu politiku.

Institucija elektronskog novca dužna je da obezbedi potpunu primenu odredbe stava 2. ovog člana.

Ako lice iz stava 1. ovog člana ne otuđi stečeno, odnosno uvećano kvalifikovano učešće na način i u roku utvrđenim u rešenju iz tog stava, pravni posao na osnovu koga je stečeno, odnosno uvećano kvalifikovano učešće ništav je.

Narodna banka Srbije dostavlja rešenje iz stava 1. ovog člana Komisiji za hartije od vrednosti i Centralnom registru, depou i kliringu hartija od vrednosti.

Ukidanje saglasnosti za sticanje, odnosno uvećanje kvalifikovanog učešća

Član 123.

Narodna banka Srbije može ukinuti rešenje o davanju saglasnosti iz čl. 118. i 124. ovog zakona ako utvrdi da više nisu ispunjeni uslovi iz člana 119. ovog zakona za davanje te saglasnosti ili da lice s kvalifikovanim učešćem može ugroziti stabilno i sigurno poslovanje institucije elektronskog novca ili da je to lice bez prethodne saglasnosti Narodne banke Srbije uvećalo kvalifikovano učešće preko nivoa za koji je dobilo saglasnost u tom rešenju.

Ako ukine rešenje iz stava 1. ovog člana, Narodna banka Srbije će licu kome je ukinuta saglasnost rešenjem naložiti da otuđi kvalifikovano učešće u instituciji elektronskog novca u roku koji ne može biti duži od tri meseca od dana dostavljanja ovog rešenja.

Na prava i obaveze lica iz stava 2. ovog člana, obaveze institucije elektronskog novca i dostavljanje rešenja iz tog stava shodno se primenjuju odredbe člana 122. st. 2, 3. i 5. ovog zakona.

Sticanje, odnosno uvećanje kvalifikovanog učešća uz naknadnu saglasnost

Član 124.

Izuzetno od člana 118. ovog zakona, lice može i bez prethodne saglasnosti Narodne banke Srbije steći, odnosno uvećati kvalifikovano učešće u instituciji elektronskog novca, i to nasleđivanjem, pravnim sledbeništvom ili drugim sticanjem nezavisnim od volje sticaoca.

Lice koje je kvalifikovano učešće steklo, odnosno uvećalo na način iz stava 1. ovog člana dužno je da u roku od mesec dana od dana tog sticanja, odnosno uvećanja podnese zahtev za davanje saglasnosti Narodne banke Srbije na to sticanje, odnosno uvećanje ili da obavesti Narodnu banku Srbije da je tako stečeno, odnosno uvećano kvalifikovano učešće otuđilo.

Do donošenja rešenja Narodne banke Srbije o davanju saglasnosti na sticanje, odnosno uvećanje kvalifikovanog učešća, lice koje je to učešće steklo na način iz stava 1. ovog člana ne može neposredno ili posredno da ostvaruje glasačka prava u instituciji elektronskog novca, kao ni pravo na dividendu i druga prava koja proističu iz stečenog, odnosno uvećanog kvalifikovanog učešća, niti može da utiče na upravljanje tom institucijom ili njenu poslovnu politiku.

Institucija elektronskog novca dužna je da obezbedi potpunu primenu odredbe stava 3. ovog člana.

Na odlučivanje Narodne banke Srbije o zahtevu iz stava 2. ovog člana shodno se primenjuju odredbe člana 118. stav 2. i člana 119. ovog zakona.

Ako Narodna banka Srbije rešenjem odbije da da saglasnost iz stava 2. ovog člana, shodno se primenjuju odredbe člana 122. st. 1, 2, 3. i 5. ovog zakona.

Dostavljanje informacija u vezi s kvalifikovanim učešćem

Član 125.

Ako postoji sumnja da je neko lice bez saglasnosti iz člana 118. ovog zakona steklo, odnosno uvećalo kvalifikovano učešće iz tog člana ili da u roku iz člana 124. stav 2. ovog zakona nije dostavilo zahtev ili obaveštenje iz tog stava – Narodna

banka Srbije može od tog lica ili matičnog društva tog lica, kao i od članova organa tog lica, odnosno tog društva, zahtevati da joj dostave informacije i relevantnu dokumentaciju koji se odnose na proveru i utvrđivanje tih okolnosti.

Narodna banka Srbije može zahtevati da joj informacije i dokumentaciju iz stava 1. ovog člana dostave i lica s kvalifikovanim učešćem koja imaju saglasnost iz čl. 118. i 124. ovog zakona.

Lica iz stava 2. ovog člana dužna su da Narodnoj banci Srbije dostave podatke i informacije o novoimenovanim članovima organa upravljanja tih lica, o licima koja u njima steknu kvalifikovano učešće ili s njima postanu blisko povezana, kao i o svakoj statusnoj promeni, najkasnije u roku od 15 dana od dana imenovanja, odnosno od dana sticanja tog svojstva, odnosno od dana saznanja o budućoj statusnoj promeni.

Institucija elektronskog novca dužna je da najmanje jednom godišnje, kao i na zahtev Narodne banke Srbije, obavesti Narodnu banku Srbije o identitetu svih lica koja imaju kvalifikovano učešće u toj instituciji, uz navođenje visine tog učešća.

Narodna banka Srbije može propisati bliže uslove i način dostavljanja podataka i informacija iz ovog člana.

Izuzeci kod institucija elektronskog novca koje obavljaju druge poslovne aktivnosti

Član 126.

Narodna banka Srbije može propisati da se sve ili pojedine odredbe čl. 118. do 125. ovog zakona ne primenjuju na institucije elektronskog novca koje u skladu sa zakonom obavljaju druge poslovne aktivnosti koje nisu povezane sa izdavanjem elektronskog novca ili pružanjem platnih usluga, naročito ako su aktivnosti i/ili vlasnička struktura tih institucija predmet nadzora nadležnog organa u skladu sa odredbama posebnog zakona.

3. Dozvola za izdavanje elektronskog novca

Davanje dozvole za izdavanje elektronskog novca

Član 127.

Privredno društvo koje namerava da izdaje elektronski novac podnosi Narodnoj banci Srbije zahtev za davanje dozvole za izdavanje elektronskog novca, uz koji dostavlja:

- 1) rešenje o upisu u registar privrednih subjekata;
- 2) osnivački akt, odnosno statut;
- 3) spisak platnih usluga i drugih poslova iz člana 116. stav 2. ovog zakona koje institucija elektronskog novca namerava da pruža, odnosno obavlja;
- 4) procenu rizika kojima će biti izložena kao institucija elektronskog novca;
- 5) program aktivnosti institucije elektronskog novca kojim se bliže uređuju način i uslovi izdavanja elektronskog novca i pružanja platnih usluga iz tačke 3) ovog stava;
- 6) poslovni plan institucije elektronskog novca s projekcijom prihoda i rashoda za period od prve tri godine poslovanja na osnovu kojeg se može zaključiti da će ova institucija biti u stanju da obezbedi ispunjenost odgovarajućih organizacionih, kadrovskih, tehničkih i drugih uslova za stabilno i sigurno poslovanje;

7) dokaz da raspolaže propisanim iznosom početnog kapitala iz člana 128. ovog zakona;

8) projekciju iznosa kapitalnih zahteva u prvoj godini poslovanja izračunatih u skladu s članom 130. ovog zakona;

9) opis planiranih mera za zaštitu novčanih sredstava imalaca elektronskog novca i korisnika platnih usluga u skladu s članom 133. ovog zakona;

10) opis sistema upravljanja i sistema unutrašnjih kontrola;

11) opis mera unutrašnje kontrole koje se uspostavljaju radi ispunjavanja obaveza utvrđenih propisima kojima se uređuju sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma;

12) opis organizacione strukture, uključujući podatke o planiranom izdavanju elektronskog novca preko ogranaka, odnosno pružanju platnih usluga preko ogranaka i/ili zastupnika, kao i podatke o poveravanju pojedinih operativnih poslova u vezi sa izdavanjem elektronskog novca i/ili pružanjem platnih usluga;

13) opis uspostavljenih procedura i mehanizama unutrašnjih kontrola i interne revizije radi zaštite interesa imalaca elektronskog novca i, ako pruža platne usluge iz tačke 3) ovog stava, korisnika platnih usluga radi obezbeđenja kontinuiranog, stabilnog i sigurnog izdavanja elektronskog novca, odnosno pružanja platnih usluga, a u vezi s tač. 9) do 12) ovog stava;

14) opis učešća u platnim sistemima, ako institucija elektronskog novca namerava da učestvuje u tim sistemima;

15) podatke o licima koja su članovi organa upravljanja podnosioca zahteva iz ovog stava i budućim rukovodiocima institucije elektronskog novca, s podacima i dokazima o tome da ova lica imaju dobru poslovnu reputaciju, odgovarajuće stručne kvalifikacije i iskustvo, shodnom primenom člana 80. ovog zakona;

16) podatke o licima s kvalifikovanim učešćem u podnosiocu zahteva iz ovog stava, visini njihovog učešća, kao i dokaze o podobnosti tih lica da obezbede stabilno i sigurno upravljanje institucijom elektronskog novca u skladu s članom 119. ovog zakona;

17) podatke o spoljnom revizoru koji obavlja reviziju finansijskih izveštaja podnosioca zahteva iz ovog stava u godini u kojoj se podnosi zahtev, ako je za tog podnosioca obavezna revizija finansijskih izveštaja u skladu sa zakonom;

18) podatke o licima blisko povezanim s podnosiocem zahteva iz ovog stava i opis te povezanosti;

19) adresu sedišta podnosioca zahteva iz ovog stava.

O zahtevu iz stava 1. ovog člana Narodna banka Srbije odlučuje u roku od tri meseca od dana prijema urednog zahteva.

Rešenje o davanju dozvole za izdavanje elektronskog novca objavljuje se u „Službenom glasniku Republike Srbije” i na Internet prezentaciji Narodne banke Srbije.

U rešenju iz stava 3. ovog člana Narodna banka Srbije utvrđuje platne usluge koje će pružati institucija elektronskog novca.

Na odbijanje zahteva za davanje dozvole za izdavanje elektronskog novca, dopunu ove dozvole, promenu okolnosti posle davanja te dozvole i prestanak njenog važenja shodno se primenjuju odredbe čl. 84. do 87. ovog zakona.

Ako je platna institucija dobila dozvolu za izdavanje elektronskog novca, dozvola za pružanje platnih usluga prestaje da važi narednog radnog dana od dana

dostavljanja platnoj instituciji rešenja o davanju dozvole za izdavanje elektronskog novca.

Narodna banka Srbije propisuje bliže uslove i način davanja dozvole za izdavanje elektronskog novca.

Početni kapital institucije elektronskog novca

Član 128.

Privredno društvo koje podnosi zahtev za davanje dozvole za izdavanje elektronskog novca dužno je da, u toku postupka davanja ove dozvole, kao i na dan prijema rešenja Narodne banke Srbije o davanju te dozvole, ima početni kapital koji ne može biti manji od 350.000 evra u dinarskoj protivvrednosti prema zvaničnom srednjem kursu.

Narodna banka Srbije bliže uređuje elemente i način izračunavanja početnog kapitala institucije elektronskog novca.

4. Poslovanje institucije elektronskog novca

Stabilno i sigurno poslovanje institucije elektronskog novca

Član 129.

Institucija elektronskog novca dužna je da u svakom trenutku posluje u skladu sa organizacionim, kadrovskim, tehničkim i drugim zahtevima utvrđenim ovim zakonom i drugim propisima.

Na sistem upravljanja i sistem unutrašnjih kontrola institucije elektronskog novca shodno se primenjuju odredbe člana 89. ovog zakona.

Minimalni kapital institucije elektronskog novca

Član 130.

Institucija elektronskog novca dužna je da, radi stabilnog i sigurnog poslovanja i ispunjenja obaveza prema poveriocima, tokom svog poslovanja održava kapital koji ni u jednom trenutku ne može biti niži od iznosa početnog kapitala propisanog u članu 128. ovog zakona ili od iznosa zbira kapitalnih zahteva iz st. 2. i 3. ovog člana, u zavisnosti od toga koji je iznos veći.

Ako pruža platne usluge koje nisu neposredno povezane sa izdavanjem elektronskog novca, institucija elektronskog novca dužna je da kapitalni zahtev za te usluge izračunava primenom metoda za izračunavanje kapitalnog zahteva platne institucije, u skladu s članom 90. st. 2. do 4. ovog zakona.

Kapitalni zahtev institucije elektronskog novca za izdavanje tog novca iznosi najmanje 2% proseka neiskorišćenog elektronskog novca.

Prosek neiskorišćenog elektronskog novca jeste prosečan ukupan iznos finansijskih obaveza koje se odnose na izdati elektronski novac na kraju svakog kalendarskog dana u prethodnih šest meseci. Ovaj prosek utvrđuje se prvog dana u mesecu za prethodnih šest meseci, a koristi se za izračunavanje kapitalnog zahteva za izdavanje elektronskog novca za taj mesec.

Ako institucija elektronskog novca pruža platne usluge koje nisu neposredno povezane sa izdavanjem elektronskog novca ili obavlja druge poslove iz člana 116. stav 2. tač. 2) do 5) ovog zakona, a iznos proseka neiskorišćenog elektronskog novca nije unapred poznat, Narodna banka Srbije može toj instituciji rešenjem dati

saglasnost da umesto ovog proseka kao osnov za izračunavanje kapitalnog zahteva za izdavanje elektronskog novca koristi iznos dela novčanih sredstava za koji se pretpostavlja da će se upotrebiti za izdavanje elektronskog novca.

Uz zahtev za davanje saglasnosti iz stava 5. ovog člana, institucija elektronskog novca dužna je da Narodnoj banci Srbije dostavi dokaze o tome da nije moguće unapred utvrditi iznos proseka neiskorišćenog elektronskog novca, kao i dokaze da se deo novčanih sredstava iz tog stava može objektivno proceniti na osnovu istorijskih podataka.

Ako period u kom posluje nije dovoljno dug za izračunavanje proseka neiskorišćenog elektronskog novca, institucija elektronskog novca može umesto ovog proseka kao osnov za izračunavanje kapitalnog zahteva za izdavanje elektronskog novca koristiti projektovani iznos neiskorišćenog elektronskog novca utvrđen u njenom poslovnom planu, uz prethodno obaveštenje Narodne banke Srbije, koja može zahtevati ispravku nerealno projektovanog iznosa.

Način izračunavanja kapitala i kapitalnih zahteva institucije elektronskog novca, kao i način i rokovi izveštavanja o načinu izračunavanja tog kapitala i kapitalnih zahteva, bliže se uređuju propisom Narodne banke Srbije.

Promena visine minimalnog kapitala

Član 131.

Narodna banka Srbije može instituciji elektronskog novca rešenjem naložiti povećanje kapitala iz člana 130. ovog zakona do 20% u odnosu na zbir iznosa kapitalnih zahteva izračunatih u skladu sa st. 2. i 3. tog člana.

Na zahtev institucije elektronskog novca, Narodna banka Srbije može doneti rešenje o davanju saglasnosti za smanjenje kapitala iz člana 130. ovog zakona do 20% u odnosu na zbir iznosa kapitalnih zahteva izračunatih u skladu sa st. 2. i 3. tog člana, pri čemu taj kapital ne može biti niži od iznosa početnog kapitala iz člana 128. ovog zakona.

Narodna banka Srbije rešenja iz st. 1. i 2. ovog člana donosi uzimajući u obzir funkcionisanje sistema upravljanja i sistema unutrašnjih kontrola, a naročito upravljanje rizicima u instituciji elektronskog novca, kao i podatke o gubicima u poslovanju te institucije.

Prijem novčanih sredstava imalaca elektronskog novca

Član 132.

Institucija elektronskog novca dužna je da novčana sredstva primljena od imaoaca elektronskog novca bez odlaganja zameni za elektronski novac.

Novčana sredstva iz stava 1. ovog člana ne smatraju se depozitom u smislu zakona kojim se uređuju banke.

Institucija elektronskog novca ne može se baviti primanjem depozita.

Zaštita novčanih sredstava imalaca elektronskog novca i korisnika platnih usluga

Član 133.

Institucija elektronskog novca dužna je da zaštiti novčana sredstva primljena radi zamene za izdati elektronski novac, u skladu s čl. 93. i 94. ovog zakona.

Ako se instituciji elektronskog novca novčana sredstva iz stava 1. ovog člana prenose plaćanjem posredstvom platnog instrumenta, ta institucija nije dužna da zaštiti ova sredstva pre njihovog odobravanja na njen platni račun ili stavljanja na raspolaganje ovih sredstava instituciji elektronskog novca na drugi način, u skladu sa ovim zakonom. U svakom slučaju, institucija elektronskog novca dužna je da zaštiti ova novčana sredstva u roku od pet poslovnih dana od dana izdavanja elektronskog novca.

Ako pruža platne usluge koje nisu neposredno povezane sa izdavanjem elektronskog novca, institucija elektronskog novca dužna je da zaštiti novčana sredstva koja je primila od korisnika platnih usluga ili od drugih pružalaca platnih usluga u vezi sa izvršenjem platne transakcije, u skladu s čl. 93. i 94. ovog zakona.

Shodna primena odredaba o poslovanju i finansijskom izveštavanju platnih institucija na institucije elektronskog novca

Član 134.

Odredbe čl. 96. do 100. shodno se primenjuju na institucije elektronskog novca.

Izuzetno od člana 98. stav 3. ovog zakona, institucija elektronskog novca dužna je da u svojim poslovnim knjigama odvojeno evidentira poslovne promene koje nastaju na osnovu izdavanja elektronskog novca i poslovne promene koje nastaju na osnovu platnih usluga koje nisu neposredno povezane sa izdavanjem elektronskog novca.

Izuzetno od člana 100. st. 1. i 2. ovog zakona, institucija elektronskog novca dužna je da Narodnoj banci Srbije, pored pojedinačnih finansijskih izveštaja za prethodnu godinu, sa izveštajem spoljnog revizora, dostavi i odvojene računovodstvene podatke koji se odnose na izdavanje elektronskog novca, kao i odvojene računovodstvene podatke koji se odnose na platne usluge koje nisu neposredno povezane sa izdavanjem elektronskog novca, sa izveštajem spoljnog revizora o tim podacima, najkasnije u roku od 30 dana od dana dostavljanja finansijskih izveštaja u skladu sa zakonom kojim se uređuje računovodstvo.

Institucija elektronskog novca smatra se velikim pravnim licem, u smislu zakona kojim se uređuje računovodstvo.

Izdavanje elektronskog novca i pružanje platnih usluga preko ogranka

Član 135.

Institucija elektronskog novca može izdavati elektronski novac i pružati platne usluge preko ogranka.

Ogranak institucije elektronskog novca jeste njen izdvojeni organizacioni deo koji nema svojstvo pravnog lica, a preko koga ova institucija izdaje elektronski novac ili pruža jednu ili više platnih usluga, u skladu sa ovim zakonom.

Institucija elektronskog novca može u trećoj državi izdavati elektronski novac i pružati platne usluge samo preko ogranka.

Radi osnivanja ogranka u trećoj državi, institucija elektronskog novca podnosi Narodnoj banci Srbije zahtev za davanje saglasnosti, uz koji dostavlja sledeće podatke i dokumentaciju:

- 1) naziv i adresu ogranka;

- 2) opis organizacione strukture ogranka;
- 3) poslovni plan ogranka za prve tri poslovne godine sa opisom poslova koje namerava da pruža preko ogranka;
- 4) podatke o licima koja će rukovoditi poslovima ogranka i licima koja će neposredno rukovoditi poslovima izdavanja elektronskog novca i pružanja platnih usluga u ogranku, s podacima i dokazima da ta lica imaju dobru poslovnu reputaciju, kao i odgovarajuće stručne kvalifikacije i iskustvo, shodnom primenom člana 80. ovog zakona.

O zahtevu iz stava 4. ovog člana Narodna banka Srbije odlučuje u roku od tri meseca od dana prijema urednog zahteva.

Narodna banka Srbije propisuje bliže uslove i način davanja i oduzimanja saglasnosti iz stava 4. ovog člana.

Izdavanje elektronskog novca i pružanje platnih usluga preko zastupnika i poveravanjem pojedinih operativnih poslova drugom licu

Član 136.

Institucija elektronskog novca ne može izdavati elektronski novac preko zastupnika.

Institucija elektronskog novca može pružati platne usluge preko jednog ili više zastupnika.

Na instituciju elektronskog novca koja namerava da pruža platne usluge preko zastupnika u Republici Srbiji shodno se primenjuju odredbe člana 101. stav 4. i člana 102. ovog zakona.

Na instituciju elektronskog novca koja namerava da pojedine operativne poslove u vezi sa izdavanjem elektronskog novca i pružanjem platnih usluga poveri drugom licu – shodno se primenjuju odredbe člana 103. ovog zakona.

Distribucija i otkup elektronskog novca preko trećeg lica

Član 137.

Institucija elektronskog novca može obavljati distribuciju i otkup elektronskog novca preko trećeg fizičkog ili pravnog lica s kojim je zaključila ugovor o obavljanju tih poslova, nakon što o tome obavesti Narodnu banku Srbije i dostavi joj podatke o tom licu (ime i prezime, jedinstveni matični broj i adresu prebivališta za fizička lica, odnosno poslovno ime ili naziv, matični broj, poreski identifikacioni broj i adresu sedišta za pravna lica i preduzetnike).

Ako prestane da obavlja distribuciju i otkup elektronskog novca preko lica iz stava 1. ovog člana, institucija elektronskog novca dužna je da bez odlaganja o tome obavesti Narodnu banku Srbije.

Institucija elektronskog novca dužna je da na svojoj Internet prezentaciji objavi i dnevno ažurira spisak s podacima iz stava 1. ovog člana o svim trećim fizičkim i pravnim licima preko kojih vrši distribuciju i otkup elektronskog novca.

Odgovornost institucije elektronskog novca

Član 138.

Institucija elektronskog novca koja izdaje elektronski novac, pruža platne usluge i/ili obavlja distribuciju i otkup elektronskog novca u skladu s čl. 135. do 137. ovog zakona odgovara za zakonito poslovanje ogranka, zastupnika i trećih lica, kao i za zakonito obavljanje operativnih poslova koje je poverila drugom licu.

5. Registar institucija elektronskog novca

Sadržina i način vođenja registra institucija elektronskog novca

Član 139.

Narodna banka Srbije vodi registar institucija elektronskog novca.

U registar institucija elektronskog novca upisuju se podaci o:

- 1) institucijama elektronskog novca koje imaju dozvolu za izdavanje elektronskog novca;
- 2) zastupnicima institucija elektronskog novca u Republici Srbiji preko kojih ove institucije pružaju platne usluge;
- 3) ograncima institucija elektronskog novca u trećim državama.

Narodna banka Srbije u registar institucija elektronskog novca redovno unosi sve promene nastale u vezi sa subjektima unosa.

Registar institucija elektronskog novca je javna knjiga i vodi se u elektronskom obliku, a podaci iz ovog registra dostupni su na Internet prezentaciji Narodne banke Srbije.

Narodna banka Srbije propisuje bliže uslove, sadržinu i način vođenja registra institucija elektronskog novca, kao i način brisanja podataka iz tog registra.

Deo četvrti

PLATNI SISTEMI

Glava I

OSNOVNE KARAKTERISTIKE PLATNOG SISTEMA

Platni sistem u Republici Srbiji

Član 140.

Odredbe ovog zakona primenjuju se na platni sistem koji posluje u Republici Srbiji, a čiji operator može biti samo lice iz člana 144. ovog zakona.

Povezani platni sistemi

Član 141.

Povezani platni sistemi jesu dva ili više platnih sistema čiji su operatori zaključili sporazum o prenosu novčanih sredstava učesnika u jednom platnom sistemu učesniku u drugom platnom sistemu.

Zaključenjem sporazuma iz stava 1. ovog člana ne uspostavlja se novi platni sistem.

Poslovi u platnom sistemu

Član 142.

U okviru platnog sistema obavljaju se poslovi obrade naloga za prenos, netiranja i/ili poravnanja na osnovu naloga za prenos.

Obrada naloga za prenos je proces njihovog dostavljanja, prijema i provere, a može uključivati i njihovo razvrstavanje.

Netiranje je postupak pretvaranja potraživanja i obaveza na osnovu naloga za prenos koje jedan ili više učesnika u platnom sistemu dostavljaju ili primaju od jednog ili više učesnika u tom sistemu – u jednu neto obavezu ili jedno neto potraživanje pojedinačnog učesnika u platnom sistemu:

1) prema svim ostalim učesnicima u tom sistemu – multilateralna neto pozicija za poravnanje, ili

2) prema svakom drugom pojedinačnom učesniku u tom sistemu – bilateralna neto pozicija za poravnanje.

Poravnanje je izmirenje novčane obaveze, odnosno namirenje potraživanja između učesnika u platnom sistemu na osnovu naloga za prenos koje se obavlja prenosom novčanih sredstava.

Nalog za prenos u platnom sistemu je instrukcija učesnika u tom sistemu da se primaocu stavi na raspolaganje novčani iznos ili instrukcija koja dovodi do preuzimanja ili izvršenja obaveza plaćanja između učesnika u platnom sistemu.

Učesnici u platnom sistemu

Član 143.

Učesnici u platnom sistemu mogu biti:

- 1) Narodna banka Srbije;
- 2) banka;
- 3) institucija elektronskog novca;
- 4) platna institucija;
- 5) javni poštanski operator;
- 6) investiciono društvo sa sedištem u Republici Srbiji koje posluje u skladu sa zakonom kojim se uređuje tržište kapitala;
- 7) Republika Srbija, autonomna pokrajina ili jedinica lokalne samouprave, organ javne vlasti, kao i privredno društvo i drugo pravno lice čiji je osnivač i za čije obaveze jemči Republika Srbija;
- 8) operator drugog platnog sistema;
- 9) Centralni registar, depo i kliring hartija od vrednosti ili drugi operator sistema za poravnanje finansijskih instrumenata.

Pored učesnika iz stava 1. ovog člana, učesnikom u platnom sistemu smatra se i operator tog sistema.

Učesnici u platnom sistemu odgovorni su za izvršavanje finansijskih obaveza po osnovu naloga za prenos u tom sistemu.

Učesnik iz stava 1. ovog člana može učestvovati u platnom sistemu i indirektno preko drugog učesnika s kojim je u ugovornom odnosu i koji mu omogućava izvršavanje naloga za prenos u tom sistemu, pod uslovom da je kao indirektni učesnik poznat operatoru tog platnog sistema.

Operator platnog sistema

Član 144.

Operator platnog sistema (u daljem tekstu: operator) jeste pravno lice koje upravlja radom platnog sistema u skladu s pravilima rada tog sistema.

Operator može biti:

- 1) Narodna banka Srbije;
- 2) banka;
- 3) javni poštanski operator;
- 4) institucija elektronskog novca;
- 5) platna institucija.

Pored lica iz stava 2. ovog člana, operator može biti i:

1) privredno društvo sa sedištem u Republici Srbiji osnovano kao akcionarsko društvo ili društvo sa ograničenom odgovornošću, u skladu sa zakonom kojim se uređuju privredna društva;

2) udruženje banaka ili drugih pružalaca platnih usluga sa sedištem u Republici Srbiji, osnovano u skladu sa zakonom kojim se uređuju banke, odnosno drugim zakonom.

Narodna banka Srbije kao operator

Član 145.

Narodna banka Srbije može uspostavljati platne sisteme čiji je operator, upravljati ovim sistemima i unapređivati njihov rad, učestvovati u njima i donositi pravila rada tih sistema.

Izuzetno od člana 143. ovog zakona, Narodna banka Srbije može pravilima rada sistema iz stava 1. ovog člana utvrditi da učesnik u tom sistemu može biti i centralna banka iz treće države, odnosno pravno lice sa sedištem u trećoj državi koje obavlja poslove koji odgovaraju poslovima banke u smislu zakona kojim se uređuju banke.

Narodna banka Srbije uspostavlja, održava i administrira informatičku infrastrukturu za platne sisteme čiji je operator.

Narodna banka Srbije može uspostaviti sistem nacionalne platne kartice, upravljati ovim sistemom, unapređivati njegov rad i donositi njegova operativna pravila.

Sistem iz stava 4. ovog člana ne predstavlja platni sistem.

Članovi organa upravljanja operatora, lica koja neposredno rukovode radom platnog sistema i lica s kvalifikovanim učešćem u operatoru

Član 146.

Član organa upravljanja operatora iz člana 144. stav 3. ovog zakona mora imati dobru poslovnu reputaciju za upravljanje radom platnog sistema.

Lice koje neposredno rukovodi radom platnog sistema kod operatora koji ima dozvolu za rad Narodne banke Srbije (u daljem tekstu: rukovodilac platnog sistema) mora imati dobru poslovnu reputaciju za upravljanje radom platnog sistema, kao i odgovarajuće stručne kvalifikacije i iskustvo za rukovođenje tim poslovima.

Na člana organa upravljanja operatora iz stava 1. ovog člana i rukovodioca platnog sistema shodno se primenjuje član 80. ovog zakona.

Na lice s kvalifikovanim učešćem u operatoru iz stava 1. ovog člana shodno se primenjuju odredbe člana 81. ovog zakona.

Agent za poravnanje

Član 147.

Agent za poravnanje učesnicima u platnom sistemu otvara, vodi i gasi račune za poravnanje, a može im, ako je za to zakonom ovlašćen, odobravati i kredite radi poravnanja.

Račun za poravnanje je račun na kome se drže novčana sredstva i koji se koristi za poravnanje.

Agent za poravnanje može biti Narodna banka Srbije ili banka.

Izuzetno od stava 3. ovog člana, Narodna banka Srbije može pravilima rada sistema čiji je operator utvrditi da agent za poravnanje za taj sistem može biti i drugo pravno lice.

Pravila rada platnog sistema

Član 148.

Pravilima rada platnog sistema utvrđuju se naročito:

- 1) mogući učesnici u platnom sistemu prema njihovoj vrsti, u skladu s članom 143. ovog zakona;
- 2) uslovi za učestvovanje u platnom sistemu;
- 3) način obavljanja poslova u platnom sistemu;
- 4) prava i obaveze operatora i učesnika u platnom sistemu u vezi sa upravljanjem rizicima u tom sistemu;
- 5) radni dani i dnevni terminski plan rada platnog sistema;
- 6) uslovi i način prestanka učestvovanja u platnom sistemu (isključenje učesnika iz platnog sistema, odnosno dobrovoljno napuštanje tog sistema).

Uslovi za učestvovanje u platnom sistemu

Član 149.

Pravilima rada platnog sistema utvrđuju se objektivni, nediskriminatorni i srazmerni uslovi za učestvovanje u platnom sistemu.

Učestvovanje u platnom sistemu može se ograničiti samo u meri u kojoj je to potrebno radi zaštite od finansijskog, operativnog, poslovnog i drugih rizika, kao i radi očuvanja finansijske i operativne stabilnosti tog sistema.

Pravilima rada platnog sistema ne mogu se utvrditi:

- 1) ograničenja u vezi sa učestvovanjem u drugim platnim sistemima;
- 2) pravila koja dovode do diskriminatornog položaja u vezi s pravima i obavezama koji se odnose na učestvovanje u platnom sistemu;
- 3) ograničenja po osnovu vrste pružalaca platnih usluga.

Odredbe st. 1. do 3. ovog člana ne primenjuju se na:

- 1) platni sistem koji je utvrđen kao bitan u skladu sa ovim zakonom;
- 2) platni sistem čiji su učesnici isključivo pružaoci platnih usluga koji čine grupu društava povezanih udelom u kapitalu, pri čemu jedno od tih društava ima kontrolno učešće u drugim društvima u grupi;

- 3) platni sistem u kojem samo jedan pružalac platnih usluga:

(1) deluje ili može delovati kao pružalac platnih usluga za platioca i primaoca plaćanja i isključivo je odgovoran za upravljanje tim sistemom, i

(2) daje odobrenje drugim pružaocima platnih usluga za učestvovanje u tom sistemu, a ti pružaoci platnih usluga nemaju pravo da između sebe ugovaraju međusobne naknade u vezi s tim sistemom, ali imaju pravo da utvrđuju sopstvene naknade u vezi s pružanjem platnih usluga platiocu i primaocu plaćanja.

Glava II

DOZVOLA ZA RAD PLATNOG SISTEMA

Dozvola kao uslov za rad platnog sistema

Član 150.

Za rad pojedinačnog platnog sistema operatoru je potrebna dozvola Narodne banke Srbije (u daljem tekstu: dozvola za rad platnog sistema), osim za rad platnog sistema čiji je operator Narodna banka Srbije.

Platni sistem čiji je operator Narodna banka Srbije uspostavlja se utvrđivanjem pravila rada tog sistema.

Operator koji je dobio dozvolu za rad platnog sistema dužan je da Narodnu banku Srbije obavesti o početku rada tog sistema najkasnije osam dana pre utvrđenog dana početka rada tog sistema.

Zahtev za davanje dozvole za rad platnog sistema

Član 151.

Pravno lice iz člana 144. stav 3. ovog zakona koje namerava da upravlja radom platnog sistema podnosi Narodnoj banci Srbije zahtev za davanje dozvole za rad platnog sistema, uz koji dostavlja:

- 1) rešenje o upisu u registar privrednih subjekata, odnosno akt o registraciji kod nadležnog organa;
- 2) osnivački akt, odnosno statut;
- 3) poslovni plan za period od prve tri godine rada platnog sistema, na osnovu kojeg se može zaključiti da će podnosilac zahteva biti u stanju da obezbedi ispunjenost odgovarajućih organizacionih, kadrovskih, tehničkih i drugih uslova za stabilan i siguran rad platnog sistema;
- 4) dokaz da raspolaže propisanim iznosom početnog kapitala iz člana 152. ovog zakona;
- 5) predlog pravila rada platnog sistema, u skladu s članom 148. ovog zakona;
- 6) ugovor po pristupu zaključen između podnosioca zahteva i učesnika u platnom sistemu kojim ovi učesnici prihvataju pravila rada tog sistema, a koji proizvodi pravno dejstvo kad podnosilac zahteva dobije dozvolu za rad platnog sistema, odnosno predlog ovog ugovora sa izjavama budućih učesnika u platnom sistemu da će zaključiti taj ugovor odmah po dobijanju dozvole za rad platnog sistema;
- 7) opis sistema upravljanja i sistema unutrašnjih kontrola, kao i opis upravljanja rizicima, u skladu s članom 156. ovog zakona;
- 8) podatke o licima koja su članovi organa upravljanja podnosioca zahteva, s podacima i dokazima o tome da ova lica imaju dobru poslovnu reputaciju, kao i odgovarajuće stručne kvalifikacije i iskustvo, shodnom primenom člana 80. ovog zakona;
- 9) podatke o rukovodiocima platnog sistema, s podacima i dokazima o tome da ova lica imaju dobru poslovnu reputaciju, odgovarajuće stručne kvalifikacije i iskustvo, shodnom primenom člana 80. ovog zakona;
- 10) podatke o licima s kvalifikovanim učešćem u podnosiocu zahteva, visini njihovog učešća, kao i dokaze o podobnosti tih lica da obezbede stabilno i sigurno upravljanje radom platnog sistema, shodnom primenom člana 81. ovog zakona;
- 11) podatke o spoljnom revizoru koji obavlja reviziju finansijskih izveštaja podnosioca zahteva u godini u kojoj se podnosi zahtev, ako je za podnosioca zahteva obavezna revizija finansijskih izveštaja u skladu sa zakonom.

Pravno lice iz člana 144. stav 2. tač. 2) i 3) ovog zakona koje namerava da upravlja radom platnog sistema, podnosi Narodnoj banci Srbije zahtev za davanje dozvole za rad platnog sistema, uz koji dostavlja dokumentaciju iz stava 1. tač. 3), 5), 6), 7) i 9) ovog člana.

Pravno lice iz člana 144. stav 2. tač. 4) i 5) ovog zakona koje namerava da upravlja radom platnog sistema, podnosi Narodnoj banci Srbije zahtev za davanje dozvole za rad platnog sistema, uz koji dostavlja dokumentaciju iz stava 1. tač. 3), 4), 5), 6), 7) i 9) ovog člana.

Narodna banka Srbije može propisati da je pravno lice koje namerava da upravlja radom platnog sistema dužno da uz zahtev za davanje dozvole za rad platnog sistema, dostavi i drugu dokumentaciju, odnosno podatke.

O zahtevu za davanje dozvole za rad platnog sistema, Narodna banka Srbije odlučuje u roku od četiri meseca od dana prijema urednog zahteva.

Rešenje o davanju dozvole za rad platnog sistema objavljuje se u „Službenom glasniku Republike Srbije” i na Internet prezentaciji Narodne banke Srbije.

Narodna banka Srbije propisuje bliže uslove i način davanja dozvole za rad platnog sistema.

Početni kapital operatora

Član 152.

Pravno lice iz člana 144. stav 2. tač. 4) i 5) i stav 3. ovog zakona koje podnosi zahtev za davanje dozvole za rad platnog sistema dužno je da, u toku postupka davanja ove dozvole, kao i na dan prijema rešenja Narodne banke Srbije o davanju te dozvole, ima početni kapital koji ne može biti manji od 100.000 evra u dinarskoj protivvrednosti prema zvaničnom srednjem kursu.

Pravno lice iz stava 1. ovog člana dužno je da obezbedi početni kapital pored minimalnog kapitala koje je dužno da održava u skladu sa odredbama ovog ili drugog zakona.

Izuzetno od stava 2. ovog člana, operator koji ima dozvolu za rad platnog sistema i podnosi zahtev za davanje dozvole za rad novog platnog sistema nije dužan da obezbedi početni kapital za novi platni sistem pored minimalnog kapitala koji već održava u skladu s članom 157. ovog zakona.

Narodna banka Srbije bliže uređuje elemente i način izračunavanja početnog kapitala operatora.

Odbijanje zahteva za davanje dozvole za rad platnog sistema

Član 153.

Narodna banka Srbije odbiće zahtev za davanje dozvole za rad platnog sistema ako utvrdi da podnosilac tog zahteva ne ispunjava uslove iz člana 151. ovog zakona.

Narodna banka Srbije odbiće zahtev za davanje dozvole za rad platnog sistema i ako oceni da bi zbog poslovnih aktivnosti podnosioca tog zahteva koje nisu povezane s poslovima platnog sistema bio ugrožen stabilan i siguran rad platnog sistema, ili da bi zbog tih aktivnosti vršenje nadzora nad poslovanjem platnog sistema u skladu sa ovim zakonom bilo znatno otežano.

Promena okolnosti posle davanja dozvole za rad platnog sistema

Član 154.

Operator je dužan da bez odlaganja obavesti Narodnu banku Srbije o svim promenama činjenica ili okolnosti na osnovu kojih je izdata dozvola za rad platnog sistema, kao i da joj istovremeno dostavi izmenjenu dokumentaciju i podatke utvrđene u članu 151. ovog zakona.

U obaveštenju iz stava 1. ovog člana operator je dužan da bliže opiše prirodu i obim nastalih promena.

Prestanak važenja dozvole za rad platnog sistema

Član 155.

Dozvola za rad platnog sistema prestaje da važi u sledećim slučajevima:

- 1) na dan koji je u rešenju Narodne banke Srbije o oduzimanju dozvole za rad platnog sistema određen kao dan prestanka važenja te dozvole;
- 2) na dan brisanja operatora iz registra privrednih subjekata, odnosno drugog registra nadležnog organa usled statusne promene;
- 3) na dan otvaranja stečajnog postupka ili postupka prinudne likvidacije nad operatorom.

Glava III

POSLOVANJE PLATNOG SISTEMA

Obezbeđivanje stabilnog i sigurnog rada platnog sistema

Član 156.

Operator je dužan da stalno održava i unapređuje stabilan i siguran rad platnog sistema, a naročito da obezbedi:

- 1) ispunjenost organizacionih, kadrovskih, tehničkih i drugih uslova utvrđenih ovim zakonom i drugim propisima;
- 2) odgovarajući sistem upravljanja i sistem unutrašnjih kontrola;
- 3) upravljanje rizicima u platnom sistemu.

Upravljanje rizicima u platnom sistemu obuhvata upravljanje svim vrstama rizika u ovom sistemu, a naročito finansijskim i operativnim rizikom.

Finansijski rizik u platnom sistemu jeste mogućnost nastanka negativnih efekata na rad platnog sistema usled nesposobnosti učesnika ili drugog lica u ovom sistemu da izmiri svoje dospele obaveze (rizik likvidnosti), odnosno da trajno ispunjava sve svoje obaveze (rizik solventnosti).

Operativni rizik u platnom sistemu jeste mogućnost nastanka negativnih efekata na rad platnog sistema usled propusta u radu zaposlenih, nedostataka u radu informacionih i drugih sistema, neodgovarajućih unutrašnjih procedura i procesa, kao i usled nastupanja nepredvidljivih spoljnih događaja.

Narodna banka Srbije bliže propisuje način održavanja i unapređivanja stabilnog i sigurnog rada platnog sistema.

Minimalni kapital operatora

Član 157.

Operator iz člana 144. stav 2. tač. 4) i 5) i stav 3. ovog zakona dužan je da tokom svog poslovanja održava kapital koji ni u jednom trenutku ne može biti niži od iznosa 100.000 evra u dinarskoj protivvrednosti prema zvaničnom srednjem kursu ili od iznosa propisanog kapitalnog zahteva – u zavisnosti od toga koji je iznos veći.

Iznos kapitalnog zahteva iz stava 1. ovog člana operatora koji obavlja i druge poslovne aktivnosti izračunava se samo za deo njegovog poslovanja koji se odnosi na upravljanje radom platnog sistema.

Operator je dužan da održava minimalni kapital pored drugog minimalnog kapitala koji je dužan da održava u skladu sa odredbama ovog ili drugog zakona.

Način izračunavanja kapitala i kapitalnog zahteva operatora, kao i način i rokovi izveštavanja o kapitalu i kapitalnom zahtevu, bliže se uređuju propisom Narodne banke Srbije.

Izmene i dopune pravila rada platnog sistema

Član 158.

Operator je dužan da Narodnoj banci Srbije podnese zahtev za davanje saglasnosti na izmene i dopune elemenata pravila rada platnog sistema iz člana 148. ovog zakona.

Uz zahtev iz stava 1. ovog člana, operator je dužan da dostavi predlog izmena i dopuna pravila rada platnog sistema, kao i drugu dokumentaciju koju propiše Narodna banka Srbije.

O zahtevu iz stava 1. ovog člana Narodna banka Srbije odlučuje u roku od dva meseca od dana prijema urednog zahteva.

Izmene i dopune pravila rada platnog sistema ne mogu stupiti na snagu pre dostavljanja operatoru rešenja o davanju saglasnosti na ove izmene i dopune.

Operator je dužan da Narodnu banku Srbije obavesti o svim izmenama i dopunama pravila rada platnog sistema koje nisu obuhvaćene stavom 1. ovog člana, najkasnije narednog radnog dana od dana njihovog usvajanja. Operator je dužan da uz ovo obaveštenje dostavi usvojene izmene i dopune pravila rada platnog sistema.

Narodna banka Srbije može propisati bliže uslove i način davanja saglasnosti iz stava 1. ovog člana.

Poveravanje operativnih poslova operatora drugom licu

Član 159.

Operator koji namerava da obavljanje pojedinih operativnih poslova u vezi s radom platnog sistema poveri drugom licu dužan je da o tome prethodno obavesti Narodnu banku Srbije.

Operator može obavljanje pojedinih poslova iz stava 1. ovog člana poveriti drugom licu, ako su ispunjeni sledeći uslovi:

- 1) da se obaveze i odgovornosti operatora prema učesnicima ne umanjuju;
- 2) da operator i nakon poveravanja ovih poslova ispunjava uslove iz člana 151. ovog zakona i posluje u skladu s drugim odredbama ovog zakona;
- 3) da vršenje nadzora nad poslovanjem platnog sistema neće biti otežano.

Operator koji je drugom licu poverio obavljanje poslova iz stava 1. ovog člana odgovara za zakonito obavljanje ovih poslova, kao i za štetu koju ovo lice prouzrokuje u vezi sa obavljanjem tih poslova.

Operator je dužan da Narodnoj banci Srbije obezbedi vršenje nadzora nad licem kome je poverio obavljanje pojedinih operativnih poslova u delu poslovanja tog lica koji se odnosi na ove poslove, kao i da joj obezbedi uvid u poslovne knjige i

drugu dokumentaciju i podatke nastale u vezi sa obavljanjem tih poslova, a kojima to lice raspolaže.

Čuvanje podataka i dokumentacije nastale u platnom sistemu

Član 160.

Operator je dužan da podatke o izvršenim nalogima za prenos i drugu dokumentaciju nastalu u radu platnog sistema čuva najmanje pet godina od dana njihovog izvršenja, odnosno nastanka, osim ako zakonom nije utvrđen duži rok čuvanja.

Poslovne knjige, finansijski izveštaji i revizija finansijskih izveštaja operatora

Član 161.

Operator iz člana 144. stav 3. ovog zakona dužan je da vođenje poslovnih knjiga, priznavanje i vrednovanje imovine i obaveza, prihoda i rashoda, sastavljanje, prikazivanje, dostavljanje i obelodanjivanje informacija iz finansijskih izveštaja, kao i internu reviziju vrši u skladu sa zakonima kojima se uređuju računovodstvo i revizija i drugom zakonskom, profesionalnom i internom regulativom, ako ovim zakonom nije drukčije propisano.

Operator iz člana 144. stav 2. tač. 4) i 5) i stav 3. ovog zakona dužan je da u svojim poslovnim knjigama odvojeno evidentira poslovne promene koje se odnose na upravljanje radom platnog sistema.

Na reviziju finansijskih izveštaja operatora iz stava 1. ovog člana, shodno se primenjuju odredbe člana 99. ovog zakona.

Operator se smatra velikim pravnim licem, u smislu zakona kojim se uređuje računovodstvo.

Dostavljanje finansijskih izveštaja operatora Narodnoj banci Srbije

Član 162.

Operatori iz člana 144. stav 2. tač. 4) i 5) ovog zakona koji dostavljaju finansijske izveštaje u skladu s čl. 100. i 134. ovog zakona dužni su da Narodnoj banci Srbije dostave i odvojene računovodstvene podatke koji se odnose na upravljanje radom platnog sistema, kao i da obezbede da izveštaj spoljnog revizora sadrži mišljenje o tim podacima.

Operator iz člana 144. stav 3. ovog zakona dužan je da pojedinačne finansijske izveštaje za prethodnu godinu, sa odvojenim računovodstvenim podacima koji se odnose na upravljanje radom platnog sistema i izveštajem spoljnog revizora koji obavezno uključuje i mišljenje o tim podacima, dostavi Narodnoj banci Srbije najkasnije u roku od 30 dana od dana dostavljanja finansijskih izveštaja u skladu sa zakonom kojim se uređuje računovodstvo.

Ako je dužan da sastavlja i konsolidovane finansijske izveštaje, operator iz stava 2. ovog člana dostavlja Narodnoj banci Srbije konsolidovane finansijske izveštaje za prethodnu godinu, sa izveštajem spoljnog revizora, najkasnije u roku od 30 dana od dana dostavljanja konsolidovanih finansijskih izveštaja u skladu sa zakonom kojim se uređuje računovodstvo.

Dostupnost informacija i podataka o platnom sistemu

Član 163.

Operator je dužan da na svojoj Internet prezentaciji objavljuje i redovno ažurira osnovne informacije i podatke o platnom sistemu čiji je operator, a naročito: naziv platnog sistema i njegova osnovna obeležja, poslovno ime i sedište operatora i svakog učesnika u tom sistemu, kao i naknade koje se naplaćuju u vezi sa učestvovanjem u platnom sistemu.

Operator je dužan da učesnicima u platnom sistemu i mogućim učesnicima u tom sistemu obezbedi dostupnost dokumentacije, informacija i podataka koji se odnose na prava i obaveze učesnika u platnom sistemu i upravljanje rizicima u tom sistemu.

Primena pojedinih odredaba ove glave na platne sisteme čiji je operator Narodna banka Srbije

Član 164.

Odredbe čl. 156, 160. i 163. ovog zakona primenjuju se i na platne sisteme čiji je operator Narodna banka Srbije.

Evidencija platnih sistema

Član 165.

Narodna banka Srbije vodi evidenciju platnih sistema u Republici Srbiji.

Evidencija iz stava 1. ovog člana je javna knjiga i vodi se u elektronskom obliku, a podaci iz ove evidencije dostupni su na Internet prezentaciji Narodne banke Srbije.

Narodna banka Srbije bliže uređuje sadržaj i način vođenja evidencije iz stava 1. ovog člana.

Glava IV

KONAČNOST PORAVNANJA U BITNOM PLATNOM SISTEMU

Bitan platni sistem

Član 166.

Narodna banka Srbije može utvrditi da je platni sistem bitan ako taj sistem, pored uslova propisanih ovim zakonom, ispunjava i sledeće uslove:

- 1) ima najmanje tri učesnika, ne uključujući operatora tog sistema, agenta za poravnanje i indirektnog učesnika;
- 2) najmanje jedan učesnik u ovom sistemu ima sedište u Republici Srbiji;
- 3) značajan je za stabilnost finansijskog sistema.

Učesnik platnog sistema iz stava 1. ovog člana (u daljem tekstu: bitan platni sistem) ne može biti platna institucija, institucija elektronskog novca ni javni poštanski operator.

Agent za poravnanje za bitan platni sistem može biti isključivo Narodna banka Srbije.

Bitni platni sistemi vode se posebno u okviru evidencije iz člana 165. ovog zakona, a ta evidencija naročito sadrži podatke o nazivu takvog sistema, poslovnom imenu i sedištu njegovog operatora, kao i spisak učesnika tog sistema.

Narodna banka Srbije propisuje način i kriterijume za utvrđivanje bitnih platnih sistema.

Trenutak prihvatanja i neopozivosti naloga za prenos

Član 167.

Pravilima rada bitnog platnog sistema obavezno se utvrđuju trenutak prihvatanja naloga za prenos u tom sistemu i trenutak od kada učesnik i treće lice ne mogu opozvati taj nalog (trenutak neopozivosti naloga za prenos).

U pravilima rada povezanih bitnih platnih sistema, trenutak prihvatanja naloga za prenos u sistemu i trenutak neopozivosti tog naloga utvrđuju se tako da ta pravila budu u što većoj meri međusobno usklađena.

Na pravila rada jednog sistema iz stava 2. ovog člana o trenutku prihvatanja naloga za prenos u sistemu i trenutku neopozivosti tog naloga ne mogu uticati pravila rada drugog sistema sa kojim je povezan, osim ako drukčije nije utvrđeno pravilima rada svih sistema unutar povezanih sistema.

Neopozivost netiranja i naloga za prenos u slučaju nastupanja nesposobnosti izmirivanja obaveza učesnika

Član 168.

U slučaju nastupanja nesposobnosti izmirivanja obaveza učesnika u bitnom platnom sistemu, učesnika u povezanom bitnom platnom sistemu ili operatora povezanog bitnog platnog sistema koji nije učesnik – netiranje i nalozi za prenos punovažni su i proizvode pravno dejstvo prema trećim licima, pod uslovom da su ti nalozi prihvaćeni u sistemu pre trenutka nastupanja te nesposobnosti.

Nalozi za prenos koji su prihvaćeni u bitnom platnom sistemu nakon trenutka nastupanja nesposobnosti lica iz stava 1. ovog člana, a izvršeni su u toku istog poslovnog dana – punovažni su i proizvode pravno dejstvo prema trećim licima samo ako operator tog sistema nije znao niti je mogao znati za nastupanje ove nesposobnosti.

Netiranje se ne može osporiti, niti se može izvršiti ponovno netiranje na osnovu utvrđene ništavosti transakcija i ugovora zaključenih pre trenutka nastupanja nesposobnosti izmirivanja obaveza lica iz stava 1. ovog člana.

U slučaju nastupanja nesposobnosti izmirivanja obaveza učesnika u bitnom platnom sistemu ili operatora povezanog bitnog platnog sistema, sredstva obezbeđenja raspoloživa na računu za poravnanje tog učesnika mogu se koristiti za izvršavanje obaveza učesnika u bitnom platnom sistemu ili povezanom bitnom platnom sistemu u okviru poslovnog dana u kome je ta nesposobnost nastupila.

Poslovni dan iz st. 2. i 4. ovog člana jeste dan koji, u skladu s pravilima rada bitnog platnog sistema, pokriva dnevna i noćna poravnanja i obuhvata sve događaje u toku poslovnog ciklusa sistema i ne mora se nužno odnositi na kalendarski dan.

Nastupanje nesposobnosti izmirivanja obaveza učesnika

Član 169.

Nesposobnost izmirivanja obaveza lica iz člana 168. ovog zakona nastupa donošenjem rešenja o oduzimanju dozvole, odnosno akta nadležnog organa kojim se pokreće stečajni postupak ili preduzimaju druge mere u skladu sa zakonom koje su usmerene ka prestanku ili reorganizaciji tog lica i dovode do zabrane raspolaganja sredstvima s računa.

Nesposobnost izmirivanja obaveza učesnika u bitnom platnom sistemu ne utiče na ostvarivanje prava i obaveza učesnika u tom sistemu, učesnika u povezanom bitnom platnom sistemu ili operatora povezanog bitnog platnog sistema koji nije učesnik, a koji su u vezi s njegovim učešćem u tom sistemu pre trenutka nastupanja ove nesposobnosti.

U slučaju nastupanja nesposobnosti izmirivanja obaveza učesnika u bitnom platnom sistemu, na prava i obaveze učesnika koji su u vezi sa učešćem u tom sistemu primenjuju se propisi Republike Srbije, osim ako nije drukčije uređeno ovim zakonom.

Trenutak nastupanja nesposobnosti izmirivanja obaveza je trenutak donošenja rešenja ili akta iz stava 1. ovog člana.

Organ koji je doneo rešenje, odnosno akt iz stava 1. ovog člana bez odlaganja dostavlja to rešenje, odnosno akt Narodnoj banci Srbije, uz obaveštenje o datumu, satu i minutu njihovog donošenja.

Narodna banka Srbije obaveštenje i rešenje, odnosno akt iz stava 1. ovog člana bez odlaganja prosleđuje operatoru platnog sistema na čijeg se učesnika to obaveštenje odnosi.

Obaveza obaveštavanja

Član 170.

Operator bitnog platnog sistema dužan je da bez odlaganja obavesti Narodnu banku Srbije o svakoj promeni u vezi s pristupom ili isključenjem učesnika u tom sistemu, kao i o odgovarajućim promenama koje se odnose na indirektno učesnike.

Učesnik u bitnom platnom sistemu dužan je da svako lice sa opravdanim interesom, na njegov zahtev, obavesti o svakom sistemu u kojem učestvuje i da mu pruži informacije o osnovnim pravilima kojima se taj sistem uređuje.

Prava primaoca sredstava obezbeđenja u slučaju nastupanja nesposobnosti izmirivanja obaveza davaoca sredstava obezbeđenja

Član 171.

Na ostvarivanje prava učesnika ili operatora bitnog platnog sistema da se namiri iz sredstava obezbeđenja koja su data u vezi sa učešćem u tom sistemu ili povezanom bitnom platnom sistemu, kao i na prava Narodne banke Srbije da se namiri iz sredstava obezbeđenja – ne utiče nastupanje nesposobnosti izmirivanja obaveza sledećih lica:

- 1) učesnika u tom sistemu ili povezanom bitnom platnom sistemu;
- 2) operatora povezanog bitnog platnog sistema koji nije učesnik u tom sistemu;

- 3) druge ugovorne strane Narodne banke Srbije;
- 4) trećeg lica koje je dalo sredstvo obezbeđenja.

Na ostvarivanje prava iz stava 1. ovog člana primenjuju se odredbe zakona kojim se uređuje finansijsko obezbeđenje.

Nastupanje nesposobnosti izmirivanja obaveza operatora bitnog platnog sistema koji je primio sredstvo obezbeđenja u vezi s povezanim bitnim platnim sistemom ne utiče na ostvarivanje prava u vezi s tim sredstvom operatora bitnog platnog sistema koji je to sredstvo dao.

Sredstva obezbeđenja su novčana sredstva, finansijski instrumenti i kreditna potraživanja u smislu zakona kojim se uređuje finansijsko obezbeđenje.

Kada su finansijski instrumenti ili prava na finansijske instrumente dati kao sredstvo obezbeđenja učesniku bitnog platnog sistema, njegovom operatoru ili Narodnoj banci Srbije, a njihova prava na finansijske instrumente zakonito upisana na računu finansijskih instrumenata u registru – na prava primaoca tog sredstva obezbeđenja primenjuje se pravo države u kojoj se nalazi sedište tog registra.

Dostupnost informacija i podataka o bitnom platnom sistemu

Član 172.

Operator bitnog platnog sistema dužan je da na svojoj Internet prezentaciji, pored informacija i podataka iz člana 163. stav 1. ovog zakona, objavljuje i redovno ažurira i podatke o broju i vrednosti izvršenih platnih transakcija u tom sistemu.

Deo peti

NADZOR

Glava I

PREDMET I NAČIN VRŠENJA NADZORA

Propisi koji se primenjuju na nadzor

Član 173.

Kontrola, odnosno nadzor nad primenom odredaba ovog zakona kod banaka vrši se u skladu sa zakonom kojim se uređuju banke, osim nadzora nad delom njihovog poslovanja koji se odnosi na upravljanje radom platnog sistema.

Nadzor nad primenom odredaba ovog zakona kod platnih institucija, institucija elektronskog novca i javnog poštanskog operatora vrši se u skladu sa odredbama ovog dela zakona.

Nadzor nad poslovanjem platnih sistema vrši se u skladu sa odredbama ovog dela zakona.

Narodna banka Srbije može doneti propise o uređivanju, kontroli i unapređivanju nesmetanog funkcionisanja platnog prometa u zemlji i sa inostranstvom.

Predmet nadzora

Član 174.

Narodna banka Srbije vrši nadzor nad poslovanjem platnih institucija, institucija elektronskog novca, javnog poštanskog operatora i platnih sistema (u daljem tekstu: nadzor).

Predmet nadzora je provera usklađenosti poslovanja platne institucije, institucije elektronskog novca, javnog poštanskog operatora i operatora (u daljem tekstu: subjekti nadzora) sa ovim zakonom i propisima donetim na osnovu njega.

Kod hibridne platne institucije nadzor je ograničen na deo poslovanja te institucije koji se odnosi na pružanje platnih usluga i obavljanje poslova iz člana 78. stav 3. tač. 1) i 2) ovog zakona.

Kod institucije elektronskog novca nadzor je ograničen na deo poslovanja te institucije koji se odnosi na izdavanje elektronskog novca i obavljanje poslova iz člana 116. stav 2. tač. 1) do 4) ovog zakona.

Kod javnog poštanskog operatora nadzor je ograničen na deo poslovanja tog operatora koji se odnosi na pružanje platnih usluga i izdavanje elektronskog novca, kao i obavljanje drugih poslova utvrđenih ovim zakonom.

Kod operatora nadzor je ograničen na deo poslovanja koji se odnosi na upravljanje radom platnog sistema, uključujući i obavljanje poslova u tom sistemu.

Način vršenja nadzora

Član 175.

Narodna banka Srbije nadzor vrši:

1) posredno – prikupljanjem i analizom izveštaja i druge dokumentacije i podataka koje subjekt nadzora dostavlja Narodnoj banci Srbije u skladu sa ovim zakonom, kao i druge dokumentacije, odnosno drugih podataka o poslovanju subjekta nadzora kojima Narodna banka Srbije raspolaže;

2) neposredno – uvidom u poslovne knjige i drugu dokumentaciju i podatke subjekta nadzora.

Narodna banka Srbije može u toku vršenja nadzora, na način utvrđen u stavu 1. ovog člana, izvršiti nadzor kod zastupnika subjekta nadzora i lica kome je subjekt nadzora poverio obavljanje pojedinih operativnih poslova u skladu sa ovim zakonom, kao i kod drugih lica koja su sa subjektom nadzora povezana imovinskim, upravljačkim i poslovnim odnosima.

Lica kod kojih se vrši nadzor iz ovog člana dužna su da ovlašćenim licima Narodne banke Srbije omogućе nesmetano vršenje nadzora i da sarađuju s njima.

Dostavljanjem subjektu nadzora rešenja, zapisnika i drugih akata, kao i obaveštenja, zahteva i drugih pismena Narodne banke Srbije koji su u vezi s nadzorom – smatra se da su oni dostavljeni i članovima organa upravljanja subjekta nadzora, rukovodiocima platne institucije, institucije elektronskog novca, odnosno platnog sistema i odgovornim licima kod javnog poštanskog operatora i ne može se dokazivati suprotno.

Narodna banka Srbije bliže propisuje uslove i način vršenja nadzora, a može propisati i obavezu subjekata nadzora da obezbede uslove za prijem rešenja, zapisnika i drugih akata, obaveštenja, zahteva i pismena Narodne banke Srbije u obliku elektronskih dokumenata.

Podaci i dokumentacija koji se dostavljaju Narodnoj banci Srbije

Član 176.

Radi vršenja nadzora nad njegovim poslovanjem, subjekt nadzora i lica iz člana 175. stav 2. ovog zakona dužni su da, na zahtev Narodne banke Srbije, dostave sve tražene podatke i dokumentaciju u roku koji je utvrđen u tom zahtevu.

Ako su podaci i dokumentacija iz stava 1. ovog člana sačinjeni na jeziku koji nije srpski, Narodna banka Srbije može zahtevati od subjekta nadzora, odnosno lica iz tog stava da o njihovom trošku obezbede prevod tih podataka i dokumentacije na srpski jezik.

Narodna banka Srbije prikuplja, obrađuje i analizira podatke u vezi s pružanjem platnih usluga, izdavanjem elektronskog novca i radom platnih sistema koje joj u statističke svrhe i radi obavljanja nadzora dostavljaju pružaoci platnih usluga, izdavaoci elektronskog novca i operatori.

Narodna banka Srbije bliže propisuje sadržinu, rokove i način dostavljanja podataka iz stava 3. ovog člana.

Tajnost podataka u vršenju nadzora

Član 177.

Podaci koje zaposleni u Narodnoj banci Srbije i ovlašćena i druga angažovana lica iz člana 179. ovog zakona na bilo koji način saznaju, a odnose se na nadzor nad poslovanjem, odnosno obavljanjem poslova subjekta nadzora, kao i dokumenti koji sadrže takve podatke, uključujući i mere iz člana 183. stav 1. tač. 1) do 3) ovog zakona – određuju se i štite kao tajni podaci sa oznakom stepena tajnosti „POVERLJIVO” ili „INTERNO”, u skladu sa zakonom kojim se uređuje tajnost podataka.

Lica iz stava 1. ovog člana dužna su da čuvaju podatke i dokumente iz tog stava kao tajne podatke, odnosno ne mogu ih učiniti dostupnim trećim licima, osim u slučajevima propisanim zakonom.

Obaveza čuvanja tajnosti podataka za lica iz stava 1. ovog člana ne prestaje ni nakon prestanka radnog odnosa, odnosno angažovanja u Narodnoj banci Srbije, kao ni nakon prestanka drugog svojstva na osnovu kog su ta lica ostvarila pristup podacima iz tog stava.

Izuzetno od stava 2. ovog člana, Narodna banka Srbije može podatke i dokumente iz stava 1. ovog člana učiniti dostupnim domaćim i stranim nadzornim organima, pod uslovom da ih ti organi koriste isključivo u svrhe za koje su pribavljeni.

Objavljivanje podataka iz stava 1. ovog člana izraženih u zbirnom obliku, tako da se na osnovu njih ne može utvrditi identitet subjekta nadzora, odnosno fizičkih i pravnih lica – ne smatra se povredom obaveze čuvanja tajnosti podataka.

Saradnja Narodne banke Srbije s drugim nadležnim organima

Član 178.

Narodna banka Srbije i nadležni organi u Republici Srbiji saraduju i razmenjuju podatke radi vršenja i unapređenja nadzora, odlučivanja u upravnim postupcima i obavljanja drugih poslova utvrđenih ovim zakonom.

Narodna banka Srbije saraduje s nadležnim organima trećih država i može s njima razmenjivati podatke koji se odnose na nadzor nad subjektima nadzora u svrhe iz stava 1. ovog člana, u skladu sa odredbama ovog zakona i sporazuma zaključenih s tim organima.

Neposredni nadzor

Član 179.

Subjekt nadzora je dužan da Narodnoj banci Srbije omogući obavljanje neposrednog nadzora nad poslovanjem, odnosno obavljanjem pojedinih poslova u njegovom sedištu, ograncima i drugim organizacionim delovima.

Nadzor iz stava 1. ovog člana vrše zaposleni u Narodnoj banci Srbije u skladu s posebnim rešenjem koje donosi Narodna banka Srbije.

U rešenju iz stava 2. ovog člana navode se subjekt nadzora kod koga se vrši nadzor i predmet nadzora.

Subjekt nadzora dužan je da zaposlenima u Narodnoj banci Srbije iz stava 2. ovog člana (u daljem tekstu: ovlašćena lica) stavi na uvid poslovne knjige, dokumentaciju i podatke koje ta lica budu zahtevala u pismenoj, odnosno u elektronskoj formi, kao i da im omogući pristup opremi, bazama podataka i računarskim programima koje koristi.

Ovlašćena lica vrše neposredan nadzor radnim danom u toku redovnog radnog vremena subjekta nadzora, a kada je to neophodno zbog obima ili prirode ovog nadzora – subjekt nadzora dužan je da ovlašćenim licima omogući obavljanje tog nadzora i neradnim danima, odnosno izvan radnog vremena.

Ovlašćena lica u toku vršenja neposrednog nadzora mogu da:

- 1) pristupaju svim prostorijama subjekta nadzora;
- 2) zahtevaju da im se stavi na raspolaganje zasebna prostorija za obavljanje poslova neposrednog nadzora;
- 3) zahtevaju da im se dostave podaci, odnosno obezbede kopije dokumenata koji su u vezi s predmetom neposrednog nadzora;
- 4) neposredno komuniciraju s članovima organa upravljanja, rukovodiocima i odgovornim zaposlenima subjekta nadzora radi dobijanja neophodnih pojašnjenja.

Ako podatke obrađuje ili poslovne knjige i drugu dokumentaciju vodi u elektronskom obliku, subjekt nadzora dužan je da ovlašćenim licima pruži neophodnu tehničku podršku tokom uvida u te podatke, odnosno poslovne knjige i dokumentaciju.

Subjekt nadzora dužan je da imenuje svog predstavnika koji će ovlašćenim licima pružiti svu neophodnu pomoć za nesmetano vršenje neposrednog nadzora.

Narodna banka Srbije može angažovati druga lica koja će prisustvovati neposrednom nadzoru radi pružanja odgovarajuće stručne podrške ovlašćenim licima pri vršenju ovog nadzora.

Odredbe ovog člana shodno se primenjuju i u slučaju kada Narodna banka Srbije vrši neposredni nadzor kod zastupnika subjekta nadzora, lica kome je subjekt nadzora poverio obavljanje pojedinih operativnih poslova i drugih lica koja su sa subjektom nadzora povezana imovinskim, upravljačkim i poslovnim odnosima.

Zapisnik o nadzoru

Član 180.

Ovlašćena lica dužna su da o izvršenom nadzoru sačine zapisnik (u daljem tekstu: zapisnik o nadzoru).

Narodna banka Srbije subjektu nadzora dostavlja zapisnik o nadzoru, na koji on može staviti primedbe u roku od 15 radnih dana od dana kada mu je taj zapisnik dostavljen.

Narodna banka Srbije neće razmatrati primedbe iz stava 2. ovog člana koje se odnose na promenu činjeničnog stanja nastalu nakon perioda u kome je izvršen nadzor.

Kada se proverom navoda iznetih u primedbama iz stava 2. ovog člana utvrdi činjenično stanje bitno različito od stanja navedenog u zapisniku o nadzoru, sačinjava se dopuna tog zapisnika.

Dopuna zapisnika o nadzoru dostavlja se subjektu nadzora u roku od 15 radnih dana od dana dostavljanja primedaba na taj zapisnik.

Ako utvrdi da primedbe subjekta nadzora na zapisnik o nadzoru nisu osnovane, odnosno da ne utiču bitno na utvrđeno činjenično stanje – Narodna banka Srbije o tome sačinjava službenu belešku i dostavlja je subjektu nadzora.

Zaključak o obustavi postupka

Član 181.

Narodna banka Srbije doneće zaključak o obustavi postupka nadzora izvršenog kod subjekta nadzora, ako zapisnikom o nadzoru nisu utvrđene nepravilnosti ili nedostaci u poslovanju subjekta nadzora ili ako subjekt nadzora primedbama dostavljenim u roku propisanom ovim zakonom osnovano ospori sve nalaze iz zapisnika o nadzoru.

Zaključak iz stava 1. ovog člana dostavlja se subjektu nadzora.

Provera i zabrana neovlašćenog pružanja platnih usluga, izdavanja elektronskog novca i upravljanja radom platnog sistema

Član 182.

Ako postoji sumnja da se pružanjem platnih usluga bavi pravno ili fizičko lice koje, u smislu ovog zakona, nije pružalac platnih usluga ili da se izdavanjem elektronskog novca bavi pravno ili fizičko lice koje, u smislu ovog zakona, nije izdavalac elektronskog novca ili da radom platnog sistema za koji je, u skladu sa ovim zakonom, potrebna dozvola Narodne banke Srbije upravlja pravno ili fizičko lice bez ove dozvole – Narodna banka Srbije može izvršiti neposrednu i posrednu proveru da li ova lica pružaju platne usluge, izdaju elektronski novac, odnosno upravljaju radom platnog sistema suprotno odredbama ovog zakona.

Na proveru iz stava 1. ovog člana shodno se primenjuju odredbe čl. 174. do 181. ovog zakona.

Ako pravno ili fizičko lice iz stava 1. ovog člana na zahtev Narodne banke Srbije ne dostavi sve tražene podatke i dokumentaciju u roku koji je utvrđen u tom zahtevu ili ako ne omogući Narodnoj banci Srbije obavljanje neposrednog nadzora ili

ne sarađuje sa ovlašćenim licima – Narodna banka Srbije može tom licu izreći novčanu kaznu u rasponu:

- 1) od 100.000 do 500.000 dinara za pravna lica i od 30.000 do 100.000 dinara za odgovorna lica u pravnom licu;
- 2) od 30.000 do 100.000 dinara za fizička lica.

Ako proverom iz stava 1. ovog člana utvrdi da se lice iz tog stava neovlašćeno bavi pružanjem platnih usluga, izdavanjem elektronskog novca ili upravljanjem radom platnog sistema, Narodna banka Srbije donosi rešenje o zabrani obavljanja ovih poslova i dostavlja ga nadležnim organima.

Rešenjem iz stava 4. ovog člana Narodna banka Srbije istovremeno izriče i novčanu kaznu licu iz tog stava, i to u rasponu:

- 1) od 100.000 do 5.000.000 dinara za pravna lica i od 30.000 do 1.000.000 dinara za odgovorna lica u pravnom licu;
- 2) od 30.000 do 1.000.000 dinara za fizička lica.

Ako naknadnom proverom utvrdi da privredno društvo, odnosno preduzetnik kojima je izrečena zabrana iz stava 4. ovog člana nisu prestali s neovlašćenim obavljanjem poslova iz tog stava – Narodna banka Srbije donosi rešenje kojim utvrđuje da su ispunjeni uslovi za pokretanje postupka prinudne likvidacije nad privrednim društvom, odnosno rešenje kojim se izriče mera zabrane obavljanja delatnosti preduzetnika, i dostavlja ga organizaciji nadležnoj za vođenje registra privrednih subjekata radi sprovođenja postupka prinudne likvidacije, odnosno brisanja privrednog subjekta iz tog registra.

Na izricanje novčanih kazni iz st. 3. i 5. ovog člana shodno se primenjuju odredbe člana 187. ovog zakona.

Glava II

MERE U POSTUPKU NADZORA

Preduzimanje mera

Član 183.

Ako se u postupku nadzora utvrde nedostaci ili nepravilnosti u poslovanju subjekta nadzora, odnosno ako se utvrdi da je taj subjekt postupio suprotno ovom zakonu ili propisima donetim na osnovu ovog zakona, Narodna banka Srbije preduzeće prema tom subjektu jednu od sledećih mera:

- 1) uputiti preporuku;
- 2) uputiti pismenu opomenu;
- 3) izreći naloge i mere za otklanjanje utvrđenih nepravilnosti;
- 4) oduzeti mu dozvolu datu u skladu sa odredbama ovog zakona.

Mere iz stava 1. ovog člana Narodna banka Srbije preduzima na osnovu činjeničnog stanja utvrđenog u zapisniku o nadzoru, u skladu s članom 180. ovog zakona.

O preduzimanju mera iz stava 1. tač. 3) i 4) ovog člana, Narodna banka Srbije donosi rešenje.

Kad utvrdi da li je subjekt nadzora postupio u skladu s merama iz stava 1. ovog člana i u kojoj meri, Narodna banka Srbije će ili obustaviti postupak nadzora ili preduzeti novu meru prema tom subjektu.

Izuzetno od odredbe stava 2. ovog člana, a pre isteka rokova iz člana 180. ovog zakona, ako u toku vršenja nadzora utvrdi da je subjekt nadzora učinio teže nepravilnosti ili da je ugroženo njegovo stabilno ili sigurno poslovanje ili da su ugroženi interesi korisnika platnih usluga, imalaca elektronskog novca ili učesnika u platnom sistemu – Narodna banka Srbije može doneti rešenje o privremenoj meri kojom će subjektu nadzora naložiti da sprovede jednu ili više aktivnosti iz člana 186. stav 2. ovog zakona.

Preporuka

Član 184.

Ako se u postupku nadzora utvrde manje značajne nepravilnosti ili nedostaci u poslovanju subjekta nadzora koji ne predstavljaju značajan rizik u njegovom poslovanju, Narodna banka Srbije uputiće tom subjektu odgovarajuću preporuku.

Preporuka sadrži rok za otklanjanje nepravilnosti, odnosno nedostataka iz stava 1. ovog člana, kao i rok u kome je subjekt nadzora dužan da Narodnoj banci Srbije dostavi izveštaj o otklonjenim nepravilnostima, odnosno nedostacima, sa odgovarajućim dokazima.

Pismena opomena

Član 185.

Ako se u postupku nadzora utvrde nepravilnosti koje ne utiču bitno i neposredno na poslovanje subjekta nadzora, ali bi mogle predstavljati značajan rizik u poslovanju ako se ne otklone, ili ako subjekt nadzora nije postupio u skladu s preporukom – Narodna banka Srbije upućuje mu pismenu opomenu.

Pismena opomena sadrži rok za otklanjanje nepravilnosti iz stava 1. ovog člana, kao i rok u kome je subjekt nadzora dužan da Narodnoj banci Srbije dostavi izveštaj o otklonjenim nepravilnostima, sa odgovarajućim dokazima.

Nalozi i mere za otklanjanje utvrđenih nepravilnosti

Član 186.

Ako se u postupku nadzora utvrdi da subjekt nadzora nije postupio u skladu sa ovim zakonom ili propisima donetim na osnovu ovog zakona, odnosno u skladu s pismenom opomenom – Narodna banka Srbije donosi rešenje kojim tom subjektu izriče naloge i mere za otklanjanje utvrđenih nepravilnosti.

Rešenjem iz stava 1. ovog člana subjektu nadzora nalaže se da sprovede jednu ili više sledećih aktivnosti:

- 1) da svoje poslovanje uskladi sa ovim zakonom i propisima donetim na osnovu ovog zakona;
- 2) da poveća iznos kapitala, u skladu sa odredbama ovog zakona;
- 3) da privremeno obustavi pružanje pojedinih platnih usluga ili izdavanje elektronskog novca;

4) da preduzme odgovarajuće mere za zaštitu korisnika platnih usluga, imalaca elektronskog novca ili učesnika u platnom sistemu, u skladu sa ovim zakonom;

5) da razreši članove organa upravljanja i/ili rukovodioce platne institucije, institucije elektronskog novca ili platnog sistema, odnosno odgovorno lice kod javnog poštanskog operatora, ako više ne ispunjavaju uslove propisane ovim zakonom, odnosno ako postupaju suprotno odredbama ovog zakona;

6) da privremeno obustavi ili ograniči davanje kredita iz člana 95, odnosno člana 116. stav 2. tačka 2) ovog zakona;

7) da naloži raskid ugovora s licem kome je poverio obavljanje pojedinih operativnih poslova ako nisu ispunjeni uslovi za obavljanje tih poslova utvrđeni ovim zakonom;

8) da preduzme, odnosno obustavi druge aktivnosti.

Rešenje iz stava 1. ovog člana sadrži rok u kome je subjekt nadzora dužan da Narodnoj banci Srbije dostavi izveštaj o otklonjenim nepravilnostima, sa odgovarajućim dokazima.

Izricanje novčane kazne

Član 187.

Ako u postupku nadzora utvrdi da subjekt nadzora nije postupio u skladu sa ovim zakonom ili propisima donetim na osnovu ovog zakona, a naročito ako su istovrsne povrede činjene u određenom periodu korišćenjem iste situacije ili trajnog odnosa s korisnicima platnih usluga ili imalocima elektronskog novca – Narodna banka Srbije rešenjem iz člana 186. ovog zakona može izreći novčanu kaznu tom subjektu, kao i članu organa upravljanja, rukovodiocu platne institucije, institucije elektronskog novca ili platnog sistema (u daljem tekstu: rukovodilac subjekta nadzora), odnosno odgovornom licu kod javnog poštanskog operatora.

Novčana kazna iz stava 1. ovog člana koja se izriče subjektu nadzora ne može biti manja od 100.000 dinara ni veća od 5.000.000 dinara, a novčana kazna iz tog stava koja se izriče članu organa upravljanja, rukovodiocu subjekta nadzora i odgovornom licu kod javnog poštanskog operatora ne može biti manja od 30.000 dinara ni veća od 1.000.000 dinara.

Ako u roku iz člana 186. stav 3. ovog zakona subjekt nadzora ne dostavi Narodnoj banci Srbije dokaz iz tog stava – bez obzira na to da li je već izrečena novčana kazna u skladu sa st. 1. i 2. ovog člana, Narodna banka Srbije donosi rešenje kojim izriče novčanu kaznu, odnosno novu novčanu kaznu tom subjektu i/ili drugim licima iz stava 2. ovog člana za učinjenu povredu, u rasponu iz tog stava.

Pri izricanju novčanih kazni iz st. 2. i 3. ovog člana, Narodna banka Srbije postupa uzimajući u obzir kriterijume iz člana 191. ovog zakona.

Novčane kazne iz ovog člana mogu se izreći i fizičkom licu koje u vreme izricanja novčane kazne više nema svojstvo člana organa upravljanja subjekta nadzora, rukovodioca subjekta nadzora ili odgovornog lica kod javnog poštanskog operatora – za nepostupanja, odnosno povrede iz stava 1. ovog člana koji su učinjeni dok su ta lica obavljala ove dužnosti u subjektu nadzora.

Rešenje kojim se izriče novčana kazna iz ovog člana, nakon dostavljanja subjektu nadzora, predstavlja izvršnu ispravu.

Novčane kazne iz ovog člana uplaćuju se na račun Narodne banke Srbije.

Oduzimanje dozvole za pružanje platnih usluga

Član 188.

Narodna banka Srbije donosi rešenje o oduzimanju dozvole za pružanje platnih usluga u sledećim slučajevima:

1) ako utvrdi da platna institucija nije otpočela s pružanjem platnih usluga u roku od 12 meseci od dana davanja ove dozvole ili da ne pruža te usluge u periodu dužem od šest meseci;

2) ako platna institucija pismeno obavesti Narodnu banku Srbije da više ne namerava da pruža platne usluge.

Narodna banka Srbije može doneti rešenje o oduzimanju dozvole za pružanje platnih usluga:

1) ako utvrdi da platna institucija više ne ispunjava uslove iz člana 82. ovog zakona;

2) ako utvrdi da je ta dozvola data na osnovu neistinitih podataka;

3) ako utvrdi da bi nastavak pružanja platnih usluga platne institucije ugrozio stabilnost platnog sistema;

4) ako utvrdi da su aktivnosti platne institucije povezane s pranjem novca ili finansiranjem terorizma;

5) ako utvrdi da platna institucija nije u roku izvršila naloge i mere iz člana 186. ovog zakona;

6) ako utvrdi da platna institucija ne održava minimalni kapital u skladu sa odredbama ovog zakona;

7) ako utvrdi da je platna institucija teže povredila odredbe ovog zakona ili propisa donetih na osnovu ovog zakona;

8) ako joj platna institucija ne omogući da vrši nadzor nad njenim poslovanjem.

Ako utvrdi da postoje razlozi iz stava 1. ovog člana koji se ne odnose na sve platne usluge za koje je platna institucija dobila dozvolu za pružanje platnih usluga, Narodna banka Srbije oduzima dozvolu samo za pružanje onih platnih usluga na koje se ti razlozi odnose.

Rešenje o oduzimanju dozvole za pružanje platnih usluga objavljuje se u „Službenom glasniku Republike Srbije” i na Internet prezentaciji Narodne banke Srbije.

Oduzimanje dozvole za izdavanje elektronskog novca

Član 189.

Narodna banka Srbije donosi rešenje o oduzimanju dozvole za izdavanje elektronskog novca u sledećim slučajevima:

1) ako utvrdi da institucija elektronskog novca nije otpočela sa izdavanjem elektronskog novca u roku od 12 meseci od dana davanja ove dozvole ili da ne izdaje elektronski novac u periodu dužem od šest meseci;

2) ako institucija elektronskog novca pismeno obavesti Narodnu banku Srbije da više ne namerava da izdaje elektronski novac.

Narodna banka Srbije može doneti rešenje o oduzimanju dozvole za izdavanje elektronskog novca:

- 1) ako utvrdi da institucija elektronskog novca više ne ispunjava uslove iz člana 127. ovog zakona;
- 2) ako utvrdi da je dozvola za izdavanje elektronskog novca data na osnovu neistinitih podataka;
- 3) ako utvrdi da bi nastavak izdavanja elektronskog novca institucije elektronskog novca ugrozio stabilnost platnog sistema;
- 4) ako utvrdi da su aktivnosti institucije elektronskog novca povezane s pranjem novca ili finansiranjem terorizma;
- 5) ako utvrdi da institucija elektronskog novca nije u roku izvršila naloge i mere iz člana 186. ovog zakona;
- 6) ako utvrdi da institucija elektronskog novca ne održava minimalni kapital u skladu sa odredbama ovog zakona;
- 7) ako utvrdi da je institucija elektronskog novca teže povredila odredbe ovog zakona ili propisa donetih na osnovu ovog zakona;
- 8) ako joj institucija elektronskog novca ne omogući da vrši nadzor nad njenim poslovanjem.

Rešenje o oduzimanju dozvole za izdavanje elektronskog novca objavljuje se u „Službenom glasniku Republike Srbije” i na Internet prezentaciji Narodne banke Srbije.

Oduzimanje dozvole za rad platnog sistema

Član 190.

Narodna banka Srbije donosi rešenje o oduzimanju dozvole za rad platnog sistema u sledećim slučajevima:

- 1) ako platni sistem ne započne s radom u roku od 12 meseci od dana dobijanja dozvole za rad ili prestane s radom u periodu dužem od šest meseci neprekidno;
- 2) ako utvrdi da bi nastavak rada platnog sistema mogao ugroziti stabilnost celokupnog platnog prometa ili stabilnost i sigurnost pružanja platnih usluga u Republici Srbiji;
- 3) ako operator pismeno obavesti Narodnu banku Srbije da više ne namerava da upravlja radom platnog sistema.

Narodna banka Srbije može doneti rešenje o oduzimanju dozvole za rad platnog sistema:

- 1) ako utvrdi da više nisu ispunjeni uslovi iz člana 151. ovog zakona;
- 2) ako utvrdi da je dozvola za rad platnog sistema data na osnovu neistinitih podataka;
- 3) ako utvrdi da su aktivnosti operatora povezane s pranjem novca ili finansiranjem terorizma;
- 4) ako utvrdi da operator nije u roku izvršio naloge i mere iz člana 186. ovog zakona;
- 5) ako utvrdi da operator ne održava minimalni kapital u skladu sa ovim zakonom;

6) ako operator ne omogući Narodnoj banci Srbije da vrši nadzor nad poslovanjem platnog sistema.

Rešenje o oduzimanju dozvole za rad platnog sistema objavljuje se u „Službenom glasniku Republike Srbije” i na Internet prezentaciji Narodne banke Srbije.

Diskreciono pravo Narodne banke Srbije

Član 191.

Narodna banka Srbije odlučuje o meri koju preduzima prema subjektu nadzora na osnovu diskrecione ocene:

- 1) težine utvrđenih nepravilnosti;
- 2) pokazane spremnosti i sposobnosti članova organa upravljanja i rukovodilaca da otklone utvrđene nepravilnosti;
- 3) drugih bitnih okolnosti pod kojima je učinjena nepravilnost.

Kod ocene težine utvrđenih nepravilnosti procenjuju se naročito:

- 1) stepen izloženosti subjekta nadzora pojedinim vrstama rizika;
- 2) uticaj učinjene nepravilnosti na buduće poslovanje, odnosno obavljanje poslova subjekta nadzora;
- 3) broj utvrđenih nepravilnosti i njihova međusobna zavisnost;
- 4) trajanje i učestalost učinjenih nepravilnosti;
- 5) zakonitost poslovanja, odnosno obavljanja poslova subjekta nadzora.

Kod ocene pokazane spremnosti i sposobnosti članova organa upravljanja i rukovodilaca da otklone utvrđene nepravilnosti procenjuju se naročito:

- 1) sposobnost ovih lica da identifikuju, mere, prate, procenjuju i upravljaju rizicima u subjektu nadzora;
- 2) efikasnost u otklanjanju ranije utvrđenih nepravilnosti, a naročito u sprovođenju mera iz člana 186. ovog zakona;
- 3) informisanost lica s kvalifikovanim učešćem i organa upravljanja subjekta nadzora o teškoćama u poslovanju, odnosno obavljanju poslova tog subjekta;
- 4) stepen saradnje sa ovlašćenim licima tokom nadzora.

Deo šesti

ODREDBE KOJE SE PRIMENJUJU NAKON PRISTUPANJA REPUBLIKE SRBIJE EVROPSKOJ UNIJI

Pružalac platnih usluga iz države članice, odnosno treće države

Član 192.

Izuzetno od člana 10. stav 2. ovog zakona, platne usluge u Republici Srbiji mogu pružati i:

- 1) kreditna institucija sa sedištem u državi članici koja je na osnovu dozvole nadležnog tela matične države članice ovlašćena za pružanje platnih usluga i koja, u

skladu sa zakonom kojim se uređuju banke, pruža te usluge u Republici Srbiji (u daljem tekstu: kreditna institucija iz države članice);

2) kreditna institucija sa sedištem u trećoj državi koja je na osnovu dozvole nadležnog tela matične države ovlašćena za pružanje platnih usluga i koja, u skladu sa zakonom kojim se uređuju banke, pruža te usluge u Republici Srbiji (u daljem tekstu: kreditna institucija iz treće države);

3) institucija elektronskog novca sa sedištem u državi članici koja ima dozvolu nadležnog tela matične države članice za izdavanje elektronskog novca i koja, u skladu sa ovim zakonom, izdaje taj novac u Republici Srbiji (u daljem tekstu: institucija elektronskog novca iz države članice);

4) institucija elektronskog novca sa sedištem u trećoj državi koja je, na osnovu propisa te države, ovlašćena za izdavanje elektronskog novca i koja, u skladu sa ovim zakonom, izdaje taj novac u Republici Srbiji (u daljem tekstu: institucija elektronskog novca iz treće države);

5) platna institucija sa sedištem u državi članici koja ima dozvolu nadležnog tela matične države članice za pružanje platnih usluga kao platna institucija i koja, u skladu sa ovim zakonom, pruža platne usluge u Republici Srbiji (u daljem tekstu: platna institucija iz države članice).

Pružaoци platnih usluga iz stava 1. tač. 1) i 2) ovog člana mogu voditi tekuće račune iz člana 70. ovog zakona i u tom slučaju na njih se primenjuju odredbe čl. 72. i 73. ovog zakona koje se odnose na banke.

Javni poštanski operator može pružati platne usluge iz člana 4. ovog zakona u ime i za račun pružalaca platnih usluga iz stava 1. tač. 1) i 2) ovog člana, a može pružati i usluge posredovanja između tih pružalaca i korisnika platnih usluga u vezi s tim uslugama, u skladu sa zakonom kojim se uređuju banke.

Prekogranična platna transakcija i platna transakcija u evrima ili drugoj valuti države članice

Član 193.

Odredbe ovog zakona primenjuju se i na domaće i prekogranične platne transakcije koje se izvršavaju u evrima ili drugoj valuti države članice i na prekogranične platne transakcije u dinarima, a u skladu s čl. 30. i 64. ovog zakona – i na prekogranične platne transakcije u valuti trećih država.

Prekogranična platna transakcija, u smislu ovog zakona, označava platnu transakciju kod koje jedan pružalac platnih usluga pruža ovu uslugu na teritoriji Republike Srbije, a drugi pružalac platnih usluga na teritoriji druge države članice, kao i platnu transakciju kod koje isti pružalac platnih usluga tu uslugu za jednog korisnika platnih usluga pruža na teritoriji Republike Srbije, a za istog ili drugog korisnika platnih usluga na teritoriji druge države članice.

Država članica, u smislu ovog zakona, označava državu članicu Evropske unije ili državu potpisnicu Ugovora o Evropskom ekonomskom prostoru.

Informacija u vezi s promenom valute plaćanja

Član 194.

Ako primalac plaćanja pre iniciranja platne transakcije nudi platiocu uslugu promene valute plaćanja ili ako je pre iniciranja platne transakcije ova promena ponuđena platiocu na prodajnom mestu – lice koje nudi promenu valute plaćanja

dužno je da platioaca upozna sa informacijama o kursu koji bi se koristio za ovu promenu i o naknadama koje bi se od njega naplatile u vezi s tom promenom.

Promena valute iz stava 1. ovog člana ne može se izvršiti bez saglasnosti platioaca.

Rok za izvršenje prekogranične platne transakcije i platne transakcije u evrima ili drugoj valuti države članice

Član 195.

Kod domaće platne transakcije koja se izvršava u evrima, platiočev pružalac platnih usluga dužan je da obezbedi da iznos platne transakcije bude odobren na računu pružaoca platnih usluga primaoca plaćanja do kraja narednog poslovnog dana nakon poslovnog dana kada je platiočev pružalac platnih usluga primio platni nalog. Ovaj rok primenjuje se i na izvršenje domaće i prekogranične platne transakcije koje uključuju jednu zamenu valute između dinara i evra, pod uslovom da se ta zamena obavlja u Republici Srbiji, a u slučaju prekogranične platne transakcije i da se ta transakcija obavlja u evrima. Za prekogranične platne transakcije u dinarima primenjuje se rok izvršenja iz stava 3. ovog člana.

Kod prekogranične platne transakcije koja se izvršava u evrima, platiočev pružalac platnih usluga dužan je da obezbedi da iznos platne transakcije bude odobren na računu pružaoca platnih usluga primaoca plaćanja do kraja narednog poslovnog dana nakon poslovnog dana kada je platiočev pružalac platnih usluga primio platni nalog. Ovaj rok za izvršenje platne transakcije koju korisnik platnih usluga inicira platnim nalogom na papiru može biti produžen za jedan poslovni dan.

Kod domaće i prekogranične platne transakcije koja se izvršava u valuti druge države članice koja nije evro, platiočev pružalac platnih usluga dužan je da obezbedi da iznos platne transakcije bude odobren na računu pružaoca platnih usluga primaoca plaćanja do kraja narednog poslovnog dana nakon poslovnog dana kada je platiočev pružalac platnih usluga primio platni nalog, osim ako pružalac platnih usluga i korisnik platnih usluga ne ugovore rok koji ne može biti duži od četiri poslovna dana nakon prijema platnog naloga.

U slučaju prekogranične platne transakcije, ako korisnik platnih usluga uplati gotov novac na platni račun kod pružaoca platnih usluga koji vodi taj račun, i to u valuti tog računa – pružalac platnih usluga dužan je da obezbedi da datum valute odobrenja platnog računa primaoca plaćanja koji je potrošač bude datum kada je pružalac platnih usluga primio gotov novac. Pružalac platnih usluga dužan je da obezbedi da ovaj primalac može raspolagati novčanim sredstvima odmah po prijemu gotovog novca.

U slučaju iz stava 4. ovog člana kada primalac plaćanja nije potrošač, pružalac platnih usluga dužan je da obezbedi da datum valute odobrenja platnog računa tog primaoca bude najkasnije narednog poslovnog dana po prijemu gotovog novca. Pružalac platnih usluga dužan je i da u tom slučaju obezbedi da taj primalac može raspolagati novčanim sredstvima najkasnije narednog poslovnog dana po prijemu gotovog novca.

Izuzetno od st. 4. i 5. ovog člana, ako korisnik platnih usluga uplati gotov novac u valuti države članice koja nije evro na platni račun kod pružaoca platnih usluga koji vodi taj račun u toj valuti, korisnik platnih usluga i pružalac platnih usluga mogu ugovoriti drukčiji rok od onog koji je utvrđen u tim stavovima, s tim što taj rok ne može biti duži od četiri poslovna dana po prijemu gotovog novca.

Na vreme prijema gotovog novca iz st. 4. do 6. ovog člana shodno se primenjuju odredbe člana 35. ovog zakona.

Zaštita novčanih sredstava korisnika platnih usluga u državi članici

Član 196.

Platna institucija može zaštititi novčana sredstva, u skladu s članom 93. stav 3. ovog zakona, i deponovanjem tih sredstava na poseban račun kod kreditne institucije sa sedištem u državi članici koja ima dozvolu nadležnog tela matične države članice.

Ugovor o osiguranju iz člana 93. stav 5. ovog zakona može se zaključiti i s društvom za osiguranje sa sedištem u državi članici, a garancija iz tog stava može se pribaviti i od kreditne institucije sa sedištem u državi članici koja ima dozvolu nadležnog tela matične države članice, pod uslovom da to društvo za osiguranje, odnosno ta kreditna institucija ne pripadaju istoj grupi društava kao i platna institucija.

Odredbe ovog člana primenjuju se i na zaštitu novčanih sredstava koja su delom namenjena izvršenju platne transakcije u skladu s članom 94. ovog zakona, kao i na zaštitu novčanih sredstava imalaca elektronskog novca i korisnika platnih usluga u skladu s članom 133. ovog zakona.

Pružanje platnih usluga platne institucije na teritoriji druge države članice neposredno ili preko ogranka

Član 197.

Platna institucija koja namerava da pruža platne usluge u drugoj državi članici neposredno ili preko ogranka – dužna je da o tome obavesti Narodnu banku Srbije.

Obaveštenje iz stava 1. ovog člana sadrži opis platnih usluga koje platna institucija namerava da pruža u drugoj državi članici i navođenje te države, a ako platna institucija namerava da pruža platne usluge preko ogranka, dužna je da dostavi i:

- 1) naziv i adresu ogranka;
- 2) opis organizacione strukture ogranka;
- 3) podatke o licima koja će rukovoditi poslovima ogranka i licima koja će neposredno rukovoditi poslovima pružanja platnih usluga u ogranku, s podacima i dokazima da ta lica imaju dobru poslovnu reputaciju, kao i odgovarajuće stručne kvalifikacije i iskustvo u skladu s članom 80. ovog zakona.

Platna institucija je dužna da Narodnoj banci Srbije dostavi obaveštenje iz stava 1. ovog člana samo pri osnivanju prvog ogranka u određenoj državi članici. Svi ogranci platne institucije koji su osnovani u istoj državi članici smatraju se jednim ogrankom.

Narodna banka Srbije dužna je da nadležni organ države članice domaćina obavesti o poslovnom imenu i adresi sedišta platne institucije koja namerava da pruža platne usluge na teritoriji te države, kao i da mu dostavi obaveštenje i podatke iz stava 2. ovog člana – u roku od mesec dana od dana prijema tih podataka.

Platna institucija može da počne s pružanjem platnih usluga u drugoj državi članici neposredno ili preko ogranka nakon što nadležni organ u toj državi primi obaveštenje i podatke iz stava 4. ovog člana, a ako platna institucija pruža te usluge preko ogranka – i nakon upisa ogranka u registar platnih institucija.

Ako nadležni organ države članice domaćina obavesti Narodnu banku Srbije o tome da postoje osnovi sumnje da je pružanje platnih usluga platne institucije preko ogranka u toj državi u vezi sa izvršenjem ili pokušajem pranja novca ili

finansiranja terorizma ili da bi pružanje ovih usluga moglo da uveća rizik pranja novca ili finansiranja terorizma – Narodna banka Srbije može odbiti upis ogranka u registar platnih institucija ili brisati ogranak iz tog registra, ako je ogranak već upisan u taj registar.

Platna institucija je dužna da bez odlaganja obavesti Narodnu banku Srbije o svakoj promeni podataka iz stava 2. ovog člana.

Platna institucija je dužna da obezbedi da njen ogranak u drugoj državi članici pruži informacije korisnicima platnih usluga o tome da nastupa u ime i za račun platne institucije.

Platna institucija koja pruža platne usluge preko ogranka u državi članici odgovara za zakonito poslovanje tog ogranka u vezi s pružanjem tih usluga.

Pružanje platnih usluga platne institucije preko zastupnika na teritoriji druge države članice

Član 198.

Platna institucija može pružati platne usluge u državi članici preko jednog ili više zastupnika.

Platna institucija koja namerava da pruža platne usluge preko zastupnika u državi članici dužna je da o tome prethodno obavesti Narodnu banku Srbije. Ovo obaveštenje smatra se zahtevom za upis zastupnika u registar platnih institucija, u smislu člana 102. stav 2. ovog zakona.

Uz obaveštenje iz stava 2. ovog člana, platna institucija je dužna da shodnom primenom člana 102. stav 3. ovog zakona Narodnoj banci Srbije dostavi i podatke o platnim uslugama, ovlašćenju i zastupniku preko koga namerava da pruža usluge u državi članici, a ako je zastupnik pravno lice – i opis njegove organizacione strukture.

Narodna banka Srbije dužna je da nadležni organ države članice domaćina obavesti o poslovnom imenu i adresi sedišta platne institucije koja namerava da pruža platne usluge preko zastupnika na teritoriji te države i o nameri da tog zastupnika upiše u registar platnih institucija, kao i da mu dostavi obaveštenje i podatke iz stava 3. ovog člana – u roku od mesec dana od dana prijema tih podataka, a pre upisa u taj registar.

Platna institucija može da počne s pružanjem platnih usluga preko zastupnika u državi članici domaćinu nakon što nadležni organ u toj državi primi obaveštenje i podatke iz stava 3. ovog člana, a nakon upisa tog zastupnika u registar platnih institucija.

Izuzetno od stava 4. ovog člana, Narodna banka Srbije neće dostaviti obaveštenje i podatke iz tog stava nadležnom organu države članice domaćina, odbiće upis zastupnika u registar platnih institucija i o tome će obavestiti platnu instituciju bez odlaganja, ako oceni da postoje razlozi za odbijanje upisa iz člana 102. stav 5. ovog zakona.

Ako nadležni organ države članice domaćina obavesti Narodnu banku Srbije o tome da postoje osnovi sumnje da je pružanje platnih usluga platne institucije preko zastupnika u toj državi u vezi sa izvršenjem ili pokušajem pranja novca ili finansiranja terorizma ili da bi pružanje ovih usluga moglo da uveća rizik od pranja novca ili finansiranja terorizma – Narodna banka Srbije može odbiti upis zastupnika u registar platnih institucija ili brisati zastupnika iz tog registra, ako je zastupnik već upisan u taj registar.

Na zastupnika platne institucije iz ovog člana shodno se primenjuju odredbe člana 102. st. 6. do 9. ovog zakona.

Platna institucija koja pruža platne usluge preko zastupnika u državi članici odgovara za zakonito poslovanje tog zastupnika u vezi s pružanjem tih usluga.

Pružanje platnih usluga platne institucije iz države članice na teritoriji Republike Srbije

Član 199.

Platna institucija iz države članice može u Republici Srbiji pružati platne usluge za koje ima dozvolu u matičnoj državi članici, i to preko ogranka ili zastupnika, ili neposredno.

Platna institucija iz države članice može početi s pružanjem platnih usluga u Republici Srbiji nakon što Narodna banka Srbije primi obaveštenje nadležnog organa te države o nameri platne institucije da pruža te usluge u Republici Srbiji, a ako platna institucija iz države članice namerava da pruža platne usluge preko ogranka ili zastupnika – i nakon upisa ogranka ili zastupnika u registar platnih institucija koji vodi nadležni organ matične države članice.

Uz obaveštenje iz stava 2. ovog člana, dostavljaju se i podaci iz člana 197. stav 4. ovog zakona ako platna institucija iz države članice namerava da pruža platne usluge preko ogranka, odnosno podaci iz člana 198. stav 4. ovog zakona ako platna institucija iz države članice namerava da pruža platne usluge preko zastupnika.

Svi ogranci u Republici Srbiji koje osnuje ista platna institucija iz druge države članice smatraju se, u smislu ovog zakona, jednim ogrankom.

Zastupnik platne institucije iz države članice u Republici Srbiji može biti samo pravno lice ili preduzetnik sa sedištem u Republici Srbiji.

Ako oceni da postoje osnovi sumnje da je pružanje platnih usluga platne institucije iz države članice u Republici Srbiji u vezi sa izvršenjem ili pokušajem pranja novca ili finansiranja terorizma ili da bi pružanje ovih usluga moglo da uveća rizik od pranja novca ili finansiranja terorizma – Narodna banka Srbije o tome obaveštava nadležni organ matične države članice platne institucije.

Odredbe člana 70. stav 3. i člana 78. stav 2. ovog zakona primenjuju se i na platnu instituciju iz države članice koja u Republici Srbiji pruža platne usluge.

Izdavaoci elektronskog novca iz države članice, odnosno treće države

Član 200.

Izuzetno od člana 106. stav 2. ovog zakona, elektronski novac u Republici Srbiji mogu izdavati i:

- 1) kreditna institucija iz države članice;
- 2) kreditna institucija iz treće države;
- 3) institucija elektronskog novca iz države članice;
- 4) institucija elektronskog novca iz treće države.

Izdavanje elektronskog novca i pružanje platnih usluga institucije elektronskog novca na teritoriji druge države članice

Član 201.

Institucija elektronskog novca može u drugoj državi članici izdavati elektronski novac i pružati platne usluge neposredno ili preko ogranka i u tom slučaju shodno se primenjuju odredbe člana 197. ovog zakona.

Na instituciju elektronskog novca koja namerava da pruža platne usluge u drugoj državi članici preko zastupnika shodno se primenjuju odredbe člana 136. st. 1. i 2. i člana 198. ovog zakona.

Distribucija i otkup elektronskog novca institucije elektronskog novca u državi članici

Član 202.

Ako institucija elektronskog novca namerava da obavlja distribuciju i otkup elektronskog novca preko trećeg fizičkog ili pravnog lica na teritoriji druge države članice, dužna je da o tome prethodno obavesti Narodnu banku Srbije.

Uz obaveštenje iz stava 1. ovog člana, institucija elektronskog novca dužna je da Narodnoj banci Srbije dostavi:

- 1) opis poslova koji bi se obavljali preko trećeg lica;
- 2) podatke o poslovnom imenu i adresi sedišta, odnosno imenu, prezimenu i adresi prebivališta trećeg lica koje bi obavljalo distribuciju i otkup elektronskog novca;
- 3) podatke o organizacionoj strukturi pravnog lica koje bi obavljalo distribuciju i otkup elektronskog novca, ako bi se distribucija i otkup obavljali preko trećeg pravnog lica;
- 4) podatke o licima koja su članovi organa upravljanja i licima koja će neposredno rukovoditi poslovima distribucije i otkupa elektronskog novca kod pravnog lica koje bi obavljalo te poslove, ako bi se distribucija i otkup obavljali preko trećeg pravnog lica.

Narodna banka Srbije dužna je da nadležni organ države članice domaćina obavesti o poslovnom imenu i adresi sedišta institucije elektronskog novca koja namerava da obavlja distribuciju i otkup elektronskog novca preko trećeg lica na teritoriji te države, kao i da mu dostavi obaveštenje i podatke iz stava 2. ovog člana – u roku od mesec dana od dana prijema tih podataka.

Institucija elektronskog novca može da počne s distribucijom i otkupom elektronskog novca preko trećeg lica u državi članici domaćinu nakon što nadležni organ u toj državi primi obaveštenje i podatke iz st. 2. i 3. ovog člana.

Institucija elektronskog novca dužna je da bez odlaganja obavesti Narodnu banku Srbije o svakoj promeni podataka iz stava 2. ovog člana.

**Izdavanje elektronskog novca i pružanje platnih usluga
institucije elektronskog novca iz države članice u Republici
Srbiji**

Član 203.

Institucija elektronskog novca iz države članice može izdavati elektronski novac i pružati platne usluge u Republici Srbiji preko ogranka ili neposredno.

Institucija elektronskog novca iz države članice može preko zastupnika pružati platne usluge, ali ne može preko zastupnika izdavati elektronski novac u Republici Srbiji.

Na instituciju elektronskog novca koja namerava da izdaje elektronski novac, odnosno pruža platne usluge u skladu sa odredbama ovog člana, shodno se primenjuju odredbe člana 199. ovog zakona.

**Izdavanje elektronskog novca i pružanje platnih usluga
institucije elektronskog novca iz treće države u Republici
Srbiji**

Član 204.

Institucija elektronskog novca iz treće države može izdavati elektronski novac i pružati platne usluge koje su neposredno povezane sa izdavanjem tog novca u Republici Srbiji preko ogranka, po dobijanju saglasnosti Narodne banke Srbije za izdavanje elektronskog novca.

O zahtevu za davanje saglasnosti iz stava 1. ovog člana Narodna banka Srbije odlučuje u roku od šest meseci od dana prijema urednog zahteva.

Narodna banka Srbije propisuje uslove i način davanja i oduzimanja saglasnosti iz stava 1. ovog člana.

Narodna banka Srbije ne može propisom iz stava 3. ovog člana utvrditi da institucija elektronskog novca iz treće države obavlja poslove iz stava 1. ovog člana pod uslovima povoljnijim od onih pod kojima te poslove u Republici Srbiji obavlja institucija elektronskog novca iz druge države članice.

Narodna banka Srbije bez odlaganja obaveštava Evropsku komisiju o svim datim i oduzetim saglasnostima iz stava 1. ovog člana.

**Distribucija i otkup elektronskog novca institucije
elektronskog novca iz države članice preko trećeg lica u
Republici Srbiji**

Član 205.

Institucija elektronskog novca iz države članice može u Republici Srbiji obavljati distribuciju i otkup elektronskog novca preko trećeg lica s kojim je zaključila ugovor o obavljanju tih poslova.

Institucija elektronskog novca iz države članice može početi s distribucijom i otkupom elektronskog novca preko trećeg lica u Republici Srbiji nakon što Narodna banka Srbije primi obaveštenje nadležnog organa te države o nameri te institucije da obavlja te poslove u Republici Srbiji preko trećeg lica.

Uz obaveštenje iz stava 2. ovog člana, dostavljaju se i podaci iz člana 202. st. 2. i 3. ovog zakona.

Podaci o prekograničnom pružanju usluga koji se upisuju u registre

Član 206.

U registar platnih institucija, pored podataka iz člana 105. ovog zakona, upisuju se i podaci o:

- 1) ograncima platnih institucija u državama članicama;
- 2) zastupnicima platnih institucija u državama članicama;
- 3) obaveštenjima nadležnih organa matičnih država članica o platnim institucijama iz tih država koje nameravaju da pružaju platne usluge u Republici Srbiji.

U registar institucija elektronskog novca, pored podataka iz člana 139. ovog zakona, upisuju se i podaci o:

- 1) ograncima institucija elektronskog novca u državama članicama;
- 2) zastupnicima institucija elektronskog novca u državama članicama preko kojih ove institucije pružaju platne usluge;
- 3) obaveštenjima nadležnih organa matičnih država članica o institucijama elektronskog novca iz tih država koje nameravaju da izdaju elektronski novac, pružaju platne usluge i/ili obavljaju distribuciju i otkup elektronskog novca u Republici Srbiji;
- 4) institucijama elektronskog novca iz trećih država.

Učesnici u platnom sistemu, operator i agent za poravnanje iz države članice, odnosno treće države

Član 207.

Pored lica iz člana 143. ovog zakona, učesnici u platnom sistemu mogu biti i:

- 1) kreditna institucija sa sedištem u državi članici koja ima dozvolu za rad nadležnog organa te države;
- 2) institucija sa sedištem u državi članici koja obavlja poslove kreditne institucije, a na koju se ne primenjuju propisi Evropske unije kojima se uređuju kreditne institucije;
- 3) investiciono društvo sa sedištem u državi članici koje posluje u skladu s propisima te države;
- 4) pravno lice sa sedištem u trećoj državi koje obavlja poslove koji odgovaraju poslovima kreditne institucije ili investicionog društva, u smislu propisa Evropske unije;
- 5) države članice, Evropska centralna banka, centralne banke država članica, organ javne vlasti u državi članici, kao i privredno društvo i drugo pravno lice za čije obaveze jemči država članica ili njena jedinica teritorijalne autonomije ili lokalne samouprave;
- 6) pružalac platnih usluga iz člana 192. stav 1. ovog zakona.

Pružalac platnih usluga iz člana 192. stav 1. tač. 3) do 5) ovog zakona ne može biti učesnik u platnom sistemu koji je utvrđen kao bitan u skladu sa ovim zakonom.

Pored lica iz člana 144. ovog zakona, operator može biti i:

1) ogranak pravnog lica sa sedištem u državi članici koji je upisan u registar privrednih subjekata u Republici Srbiji;

2) ogranak pravnog lica sa sedištem u trećoj državi koji je upisan u registar privrednih subjekata u Republici Srbiji.

Pravno lice iz stava 3. ovog člana mora imati pravnu formu koja odgovara pravnoj formi akcionarskog društva ili društva sa ograničenom odgovornošću, u skladu sa zakonom kojim se uređuju privredna društva.

Odredbe ovog zakona koje se odnose na operatora iz člana 144. stav 3. ovog zakona primenjuju se i na operatora iz stava 3. ovog člana.

Pored agenta iz člana 147. ovog zakona, agent za poravnanje može biti i kreditna institucija iz države članice ili treće države.

Nastupanje nesposobnosti izmirivanja obaveza stranog učesnika

Član 208.

Nesposobnost izmirivanja obaveza učesnika, u smislu člana 169. ovog zakona, nastupa i pokretanjem postupka zbog nesolventnosti, odnosno preduzimanjem druge kolektivne mere prema učesniku, u skladu s propisima države članice ili treće države, koja je usmerena ka prestanku ili reorganizaciji učesnika, a dovodi do zabrane ili ograničenja raspolaganja sredstvima s računa.

Trenutak nastupanja nesposobnosti iz stava 1. ovog člana je trenutak donošenja akta kojim se pokreće postupak, odnosno preduzimaju mere iz tog stava.

Narodna banka Srbije obaveštenje iz člana 169. stav 6. ovog zakona bez odlaganja prosleđuje nadležnim telima država članica ili treće države, Evropskom odboru za sistemski rizik (European Systemic Risk Board) i Evropskom telu za hartije od vrednosti i tržišta (European Securities and Markets Authority – ESMA).

Narodna banka Srbije obaveštava Evropsko telo za hartije od vrednosti i tržišta o bitnim platnim sistemima i operatorima tih sistema.

Narodna banka Srbije obaveštenje o nastupanju nesposobnosti izmirivanja obaveza učesnika primljeno od nadležnog tela države članice ili treće države bez odlaganja prosleđuje operatoru platnog sistema na čijeg se učesnika to obaveštenje odnosi.

Prava države članice i centralnih banaka u Evropskoj uniji kao primalaca sredstava obezbeđenja

Član 209.

Na ostvarivanje prava države članice, Evropske centralne banke ili centralne banke države članice da se namiri iz primljenog sredstva obezbeđenja shodno se primenjuju odredbe člana 171. stav 1. ovog zakona.

Kada su finansijski instrumenti ili prava na finansijske instrumente dati kao sredstvo obezbeđenja centralnoj banci države članice ili treće države ili Evropskoj centralnoj banci, a njena prava na finansijske instrumente zakonito upisana na računu finansijskih instrumenata u registru – na prava primaoca tog sredstva obezbeđenja primenjuje se pravo države u kojoj se nalazi sedište tog registra.

Nadzor nad pružaocima platnih usluga, izdavaocima elektronskog novca i operatorom iz države članice, odnosno treće države

Član 210.

Kontrola, odnosno nadzor nad primenom odredaba ovog zakona kod kreditnih institucija iz država članica ili kreditnih institucija iz trećih država vrši se u skladu sa zakonom kojim se uređuju banke.

Nadzor nad primenom odredaba ovog zakona kod platnih institucija iz država članica i institucija elektronskog novca iz država članica i trećih država vrši se u skladu sa ovim zakonom.

Nadzor nad poslovanjem platnih sistema čiji je operator lice iz člana 207. stav 3. ovog zakona vrši se u skladu sa odredbama ovog zakona.

Saradnja s nadležnim organima Evropske unije ili drugih država članica pri vršenju nadzora

Član 211.

Narodna banka Srbije saraduje sa Evropskom centralnom bankom, nacionalnim centralnim bankama država članica, nadležnim organima drugih država članica koji su odgovorni za davanje dozvole i nadzor nad platnim institucijama, institucijama elektronskog novca i platnim sistemima, odnosno čija je nadležnost utvrđena propisima Evropske unije ili države članice koji se odnose na pružaoce platnih usluga, izdavaoce elektronskog novca i platne sisteme, organima čija je nadležnost utvrđena propisima Evropske unije ili druge države članice kojima se uređuju zaštita podataka o ličnosti ili sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma, kao i drugim nadležnim organima Evropske unije ili države članice.

U okviru saradnje iz stava 1. ovog člana, Narodna banka Srbije može razmenjivati podatke sa subjektima saradnje iz tog stava.

Narodna banka Srbije može pribavljati podatke iz stava 2. ovog člana radi vršenja i unapređenja nadzora, odlučivanja u upravnim postupcima iz ovog zakona i obavljanja drugih poslova utvrđenih ovim zakonom.

Narodna banka Srbije dužna je da nadležnom organu države članice domaćina, na njegov zahtev, dostavi sve podatke i informacije kojima raspolaže, a koji su potrebni radi vršenja nadzornih ovlašćenja, a dužna je i da bez posebnog zahteva ovom organu dostavi sve podatke i informacije kojima raspolaže, a koji su bitni za vršenje nadzora, i to naročito u slučaju utvrđenih nepravilnosti ili sumnje da su nepravilnosti učinjene.

Saradnja s nadležnim organima države članice domaćina u vršenju nadzora u toj državi

Član 212.

Pri vršenju nadzora nad ograncima subjekta nadzora sa sedištem u Republici Srbiji, njegovim zastupnicima i drugim licima kojima je taj subjekt poverio obavljanje operativnih i drugih poslova u drugoj državi članici, Narodna banka Srbije saraduje s nadležnim organima države domaćina.

Narodna banka Srbije dužna je da obavesti nadležni organ države domaćina o nameri da vrši neposredni nadzor nad poslovanjem subjekta nadzora iz stava 1. ovog člana na teritoriji te države.

Narodna banka Srbije može nadležnom organu države domaćina, uz njegov pristanak, u celini ili delimično poveriti vršenje neposrednog nadzora nad poslovanjem subjekta nadzora iz stava 1. ovog člana u toj državi, ako bi to bilo u interesu efikasnosti vršenja ovog nadzora.

Saradnja s nadležnim organima matične države članice u vršenju nadzora nad subjektom nadzora iz te države koji posluje u Republici Srbiji

Član 213.

Nadležni organ matične države članice može na teritoriji Republike Srbije vršiti neposredni nadzor nad subjektom nadzora sa sedištem u toj državi koji u Republici Srbiji posluje preko ogranka, zastupnika ili drugog lica kome je poverio obavljanje pojedinih operativnih i drugih poslova.

Nadležni organ matične države članice dužan je da Narodnu banku Srbije prethodno obavesti o nameri da vrši nadzor iz stava 1. ovog člana.

Pri vršenju nadzora iz stava 1. ovog člana, na ovlašćenja nadležnog organa matične države članice shodno se primenjuju odredbe člana 179. ovog zakona.

Na zahtev nadležnog organa matične države članice, Narodna banka Srbije može da izvrši nadzor iz stava 1. ovog člana. Ovlašćena lica nadležnog organa matične države članice mogu prisustvovati vršenju ovog nadzora.

Deo sedmi

KAZNENE ODREDBE

Glava I

NOVČANE KAZNE

Novčana kazna u postupku ostvarivanja zaštite prava i interesa korisnika platnih usluga i imalaca elektronskog novca

Član 214.

Ako u postupku ostvarivanja zaštite prava i interesa korisnika platnih usluga i imalaca elektronskog novca utvrdi da je pružalac platnih usluga ili izdavalac elektronskog novca učinio povredu odredaba čl. 215. do 217. ovog zakona – Narodna banka Srbije donosi rešenje kojim davaocu finansijske usluge nalaže da otkloni utvrđene nepravilnosti i da joj o tome dostavi dokaz u roku utvrđenom tim rešenjem, a istovremeno izriče i novčanu kaznu iz ovih članova.

Ako pružalac platnih usluga ili izdavalac elektronskog novca u slučaju iz stava 1. ovog člana ne dostave Narodnoj banci Srbije dokaz da su otklonili nepravilnosti u roku iz tog stava, Narodna banka Srbije donosi rešenje kojim izriče novu novčanu kaznu tom davaocu, i to u najvišem iznosu te kazne utvrđene u čl. 215. do 217. ovog zakona.

Na izricanje novčane kazne pružaocu platnih usluga i izdavaocu elektronskog novca u postupku ostvarivanja zaštite prava i interesa korisnika platnih usluga i imalaca elektronskog novca – primenjuju se odredbe zakona kojim se uređuje zaštita korisnika finansijskih usluga.

Novčana kazna pružaocu platnih usluga

Član 215.

Novčanom kaznom od 50.000 do 800.000 dinara kazniće se pružalac platnih usluga iz člana 10. stav 1. tač. 1) do 3) i tačka 6) ovog zakona, kao i izdavalac elektronskog novca iz člana 106. stav 1. tač. 1) do 3) ovog zakona:

1) ako korisnicima platnih usluga naplati naknadu za pružanje informacija, odnosno ispunjavanje svojih obaveza pri izvršavanju platnih transakcija, suprotno odredbama člana 12. ovog zakona (član 12);

2) ako platne usluge ne oglašava na jasan i lako razumljiv način, odnosno ako to oglašavanje sadrži netačne informacije ili informacije koje kod korisnika platnih usluga mogu stvoriti pogrešnu predstavu o uslovima korišćenja tih usluga (član 13. stav 1);

3) ako informacije i obaveštenja iz ovog zakona ne pruža korisnicima platnih usluga na jasan i lako razumljiv način, na srpskom ili drugom jeziku koji je predložio korisnik platnih usluga, a o kojem su se strane dogovorile (član 13. stav 2);

4) ako pre angažovanja lica na poslovima pružanja informacija korisnicima platnih usluga nije obezbedio obuku tih lica ili nije obezbedio odgovarajući dokaz o ovoj obuci (član 13. stav 6);

5) ako lica koja je angažovao na poslovima pružanja informacija korisnicima platnih usluga ne poseduju odgovarajuće kvalifikacije, znanje i iskustvo ili ne postupaju u skladu s dobrim poslovnim običajima ili poslovnom etikom ili ne poštuju ličnost i integritet korisnika platnih usluga (član 13. stav 7);

6) ako okvirni ugovor ne sadrži elemente, odnosno informacije iz člana 16. ovog zakona, ako nije zaključio okvirni ugovor u pismenoj formi, ako korisniku platnih usluga nije obezbedio da dobije najmanje jedan primerak okvirnog ugovora, odnosno ako tokom trajanja ugovornog odnosa, na zahtev korisnika platnih usluga, nije dostavio na papiru ili drugom trajnom nosaču podataka kopiju okvirnog ugovora, odnosno informacije iz člana 17. stav 1. ovog zakona (član 16);

7) ako korisniku platnih usluga nije dostavio sve informacije iz člana 16. ovog zakona pre zaključenja okvirnog ugovora ili ih nije dostavio na način utvrđen u članu 17. ovog zakona (član 17);

8) ako jednostrano počne da primenjuje izmene i dopune odredaba okvirnog ugovora, suprotno odredbama člana 18. ovog zakona, odnosno ne dostavi predlog ili obaveštenje na način i u rokovima utvrđenim tim članom (član 18);

9) ako o promenama kamatne stope iz člana 19. st. 1. i 2. ovog zakona odmah ne obavesti korisnika platnih usluga na način i u rokovima utvrđenim tim članom, osim ako okvirnim ugovorom nisu utvrđeni drukčiji rokovi i način ovog obaveštavanja (član 19. stav 3);

10) ako nije obezbedio jednak tretman korisnika platnih usluga kod obračunavanja i primene promena kamatne stope i kursa zamene valuta iz člana 19. st. 1. i 2. ovog zakona (član 19. stav 4);

11) ako je okvirnim ugovorom utvrđen otkazni rok duži od mesec dana u slučaju raskida ovog ugovora koji zahteva korisnik platnih usluga (član 20. stav 1);

12) ako u slučaju raskida okvirnog ugovora na zahtev korisnika platnih usluga ne vrati srazmerni deo unapred plaćene naknade za platne usluge koje nisu izvršene ili ako naplati naknadu za raskid okvirnog ugovora (član 20. st. 3. i 4);

13) ako je okvirnim ugovorom utvrđen otkazni rok kraći od dva meseca u slučaju raskida ovog ugovora koji zahteva pružalac platnih usluga ili ako obaveštenje o raskidu okvirnog ugovora ne dostavi u pismenoj formi (član 21. st. 1. i 3);

14) ako raskine okvirni ugovor, a ne vrati srazmerni deo unapred plaćene naknade za platne usluge koje nisu izvršene ili naplati naknadu za raskid okvirnog ugovora (član 21. stav 4);

15) ako platiocu, pre ili nakon izvršenja pojedinačne platne transakcije, nije dostavio informacije u skladu s članom 22. ovog zakona (član 22);

16) ako primaocu plaćanja, nakon izvršenja pojedinačne platne transakcije, nije dostavio informacije u skladu s članom 23. ovog zakona (član 23);

17) ako, pre zaključenja ugovora o platnom instrumentu za plaćanja male novčane vrednosti, korisniku platnih usluga nije dostavio sve informacije iz člana 24. ovog zakona (član 24);

18) ako korisniku platnih usluga nije pružio informacije u skladu s članom 25. ovog zakona (član 25);

19) ako korisniku platnih usluga nije učinio dostupnim, odnosno dostavio prethodne informacije o jednokratnoj platnoj transakciji u skladu s članom 26. ovog zakona (član 26);

20) ako, odmah nakon prijema platnog naloga za izvršenje jednokratne platne transakcije, platiocu nije dostavio ili učinio dostupnim propisane informacije u skladu s članom 27. ovog zakona (član 27);

21) ako, odmah nakon izvršenja jednokratne platne transakcije, primaocu plaćanja nije dostavio ili učinio dostupnim propisane informacije u skladu s članom 28. ovog zakona (član 28);

22) ako korisniku platnih usluga nije pružio informacije o očekivanom vremenu izvršenja međunarodne platne transakcije ili platne transakcije u valuti trećih država ili informacije o visini naknade drugog pružaoca platnih usluga ili posrednika koji učestvuje u izvršenju te transakcije, u skladu s članom 30. ovog zakona, odnosno ako korisnika platnih usluga, kada ne raspolaže informacijama o tačnoj visini te naknade u trenutku iniciranja platne transakcije, ne obavesti o očekivanoj visini te naknade (član 30. st. 2. do 4);

23) ako korisnika platnih usluga pre iniciranja platne transakcije nije obavestio o plaćanju posebne naknade koju zahteva za upotrebu određenog platnog instrumenta (član 31. stav 2);

24) ako izvrši platnu transakciju za čije izvršenje platilac nije dao saglasnost u skladu s članom 33. ovog zakona (član 33);

25) ako odbije izvršenje platnog naloga kada su ispunjeni svi uslovi utvrđeni u ugovoru o platnim uslugama, osim ako je drukčije utvrđeno propisom, ili ako ne obavesti korisnika platnih usluga o odbijanju izvršenja platnog naloga u skladu s članom 36. st. 2. i 3. ovog zakona, ili ako naplati naknadu za to obaveštenje kada to nije utvrđeno okvirnim ugovorom u skladu sa stavom 4. tog člana (član 36);

26) ako platiocu ne omogući opoziv platnog naloga u skladu s članom 37. ovog zakona pre nastupanja neopozivosti tog naloga (član 37);

27) ako korisniku platnih usluga omogući opoziv platnog naloga suprotno odredbama člana 38. ovog zakona (član 38);

28) ako platnu transakciju izvrši u valuti o kojoj se nije dogovorio s korisnikom platnih usluga (član 39);

29) ako naplati naknadu u vezi sa izvršenjem platne transakcije o kojoj prethodno nije obavestio korisnika platnih usluga u skladu s čl. 17, 22, 24, 26. i 31. ovog zakona (član 40. stav 1);

30) ako od korisnika platnih usluga s kojim nije zaključio ugovor o platnim uslugama naplati naknadu u vezi sa izvršenjem platne transakcije, osim ako na to ima pravo u skladu s članom 40. stav 3. ovog zakona (član 40. st. 2. i 3);

31) ako pri izvršavanju platne transakcije od platioca do primaoca plaćanja ne prenese ukupan iznos platne transakcije utvrđen u platnom nalogu, osim u slučaju iz člana 40. stav 5. ovog zakona (član 40. st. 4. i 5);

32) ako je, pre odobravanja novčanih sredstava na račun primaoca plaćanja ili stavljanja tih sredstava na raspolaganje primaocu plaćanja, naplatio svoje naknade iz iznosa platne transakcije koji se prenosi, a u informacijama iz čl. 23. i 28. ovog zakona nije prikazao odvojeno ukupan iznos platne transakcije i naplaćene naknade (član 40. stav 5);

33) ako spreči ili na drugi način ograniči primaoca plaćanja da platiocu ponudi popust za korišćenje platne kartice ili drugog platnog instrumenta (član 41. stav 1);

34) ako ne obezbedi da iznos platne transakcije bude odobren na računu pružaoca platnih usluga primaoca plaćanja u skladu s članom 42. ovog zakona (član 42);

35) ako platiočevom pružaocu platnih usluga ne dostavi platni nalog koji je izdao primalac plaćanja ili platilac preko primaoca plaćanja u roku utvrđenom između primaoca plaćanja i njegovog pružaoca platnih usluga, odnosno, u slučaju direktnog zaduženja, ako taj platni nalog ne dostavi u roku koji platiočevom pružaocu platnih usluga omogućava da odobri račun pružaoca platnih usluga primaoca plaćanja za iznos platne transakcije na ugovoreni datum dospeća (član 43);

36) ako bez odlaganja primaocu plaćanja ne odobri sredstva na njegovom platnom računu ili, kada primalac plaćanja nema platni račun kod tog pružaoca platnih usluga, ako mu ne stavi ta sredstva na raspolaganje, a ispunjeni su uslovi iz člana 44. stav 1. ovog zakona (član 44. stav 1);

37) ako odmah nakon odobravanja sredstava na platnom računu ne omogući primaocu plaćanja raspolaganje tim sredstvima (član 44. stav 2);

38) ako u slučaju iz člana 44. stav 3. ovog zakona ne isplati gotov novac bez naknade odmah, odnosno najkasnije narednog poslovnog dana (član 44. stav 3);

39) ako ne obezbedi utvrđivanje datuma valute zaduženja i datuma valute odobrenja u skladu sa odredbama člana 45. ovog zakona (član 45);

40) ako ne obezbedi da datum valute odobrenja platnog računa bude datum kada pružalac platnih usluga primi gotov novac, ako korisnik platnih usluga uplati gotov novac na platni račun kod pružaoca platnih usluga koji vodi taj račun, i to u valuti tog računa, i/ili ako ne obezbedi da primalac plaćanja može raspolagati novčanim sredstvima odmah po prijemu gotovog novca u skladu sa ograničenjima iz člana 44. stav 3. ovog zakona (član 46);

41) ako ne ispuni svoje obaveze u vezi s platnim instrumentom utvrđene u članu 48. stav 1. ovog zakona (član 48. stav 1);

42) ako korisniku platnih usluga izda platni instrument koji on nije zahtevao, a nije potrebno zameniti već izdati platni instrument (član 48. stav 2);

43) ako korisniku platnih usluga ne dostavi dokaz o tome da je taj korisnik obavestio pružaoca platnih usluga u skladu s članom 47. stav 3. ovog zakona, ako je

korisnik platnih usluga podneo zahtev za dostavljanje tog dokaza u roku od 18 meseci od dana ovog obaveštavanja (član 48. stav 4);

44) ako blokira platni instrument, a nisu ispunjeni uslovi iz člana 49. stav 2. ovog zakona, ili ako ne obavesti platioca o nameri blokade, odnosno o blokadi platnog instrumenta na način utvrđen u tom članu, odnosno ako ne omogući ponovo korišćenje platnog instrumenta ili ga ne zameni novim kada prestanu da postoje razlozi za njegovu blokadu (član 49);

45) ako ne postupi u skladu sa odredbama člana 50. ovog zakona kod neodobrene platne transakcije (član 50);

46) ako korisniku platnih usluga ne nadoknadi gubitke, u skladu s članom 51. ovog zakona (član 51);

47) ako ne postupi u skladu sa odredbama člana 53. ovog zakona kod neizvršene ili nepravilno izvršene platne transakcije koju je inicirao platilac (član 53);

48) ako ne postupi u skladu sa odredbama člana 54. ovog zakona kod neizvršene ili nepravilno izvršene platne transakcije koju je inicirao primalac plaćanja ili platilac preko primaoca plaćanja (član 54);

49) ako u skladu s članom 55. ovog zakona ne preduzme razumne mere, tj. ne pruži informacije o toku novčanih sredstava platne transakcije ili ako ne izvrši povraćaj iznosa neizvršene platne transakcije (član 55. st. 3. i 5);

50) ako platiočevom pružaocu platnih usluga bez odlaganja ne vrati novčana sredstva u skladu s članom 56. stav 1. tač. 1) i 3) ovog zakona (član 56. stav 1. tač. 1) i 3);

51) ako, u slučaju neizvršene ili nepravilno izvršene platne transakcije, po zahtevu svog korisnika platnih usluga odmah ne preduzme odgovarajuće mere radi utvrđivanja toka novčanih sredstava te transakcije i tom korisniku bez odlaganja ne pruži informacije o ishodu preduzetih mera (član 58);

52) ako neosnovano odbije povraćaj iznosa odobrene i pravilno izvršene transakcije iz člana 63. ovog zakona (član 63).

Novčana kazna izdavaocu elektronskog novca

Član 216.

Novčanom kaznom od 50.000 do 800.000 dinara kazniće se izdavalac elektronskog novca iz člana 106. stav 1. tač. 1) do 3) ovog zakona:

1) ako, shodnom primenom člana 13. stav 1. ovog zakona, izdavanje elektronskog novca ne oglašava na jasan i lako razumljiv način, odnosno ako to oglašavanje sadrži netačne informacije ili informacije koje kod imaoca elektronskog novca mogu stvoriti pogrešnu predstavu o uslovima korišćenja usluga koje se odnose na elektronski novac (član 108. stav 2);

2) ako, shodnom primenom člana 13. stav 2. ovog zakona, informacije i obaveštenja iz ovog zakona imaocima elektronskog novca ne pruža na jasan i lako razumljiv način, na srpskom ili drugom jeziku koji je predložio imalac elektronskog novca, a o kojem su se strane dogovorile (član 108. stav 2);

3) ako, shodnom primenom člana 13. stav 6. ovog zakona, pre angažovanja lica na poslovima pružanja informacija imaocima elektronskog novca nije obezbedio obuku tih lica ili nije obezbedio odgovarajući dokaz o toj obuci (član 108. stav 2);

4) ako, shodnom primenom člana 13. stav 7. ovog zakona, lica koja je angažovao na poslovima pružanja informacija imaocima elektronskog novca ne

poseduju odgovarajuće kvalifikacije, znanje i iskustvo ili ne postupaju u skladu s dobrim poslovnim običajima i poslovnom etikom ili ne poštuju ličnost i integritet imalaca elektronskog novca (član 108. stav 2);

5) ako, shodnom primenom čl. 17, 24. i 25. ovog zakona, imaoocu elektronskog novca nije dostavio sve informacije iz čl. 24. i 25. ovog zakona koje se odnose na elektronski novac, odnosno nije dostavio te informacije na način utvrđen u članu 17. ovog zakona (član 108. stav 2);

6) ako, shodnom primenom člana 18. ovog zakona, jednostrano počne da primenjuje izmene i dopune odredaba ugovora zaključenog sa imaoцем elektronskog novca, suprotno odredbama tog člana (član 108. stav 2);

7) ako je, shodnom primenom člana 20. ovog zakona, ugovorom zaključenim sa imaoćem elektronskog novca utvrđen otkazni rok duži od mesec dana u slučaju raskida ovog ugovora koji zahteva imalac elektronskog novca ili ako naplati naknadu za raskid ugovora (član 108. stav 2);

8) ako je, shodnom primenom člana 21. stav 1. ovog zakona, ugovorom zaključenim sa imaoćem elektronskog novca utvrđen otkazni rok kraći od dva meseca u slučaju raskida ovog ugovora koji zahteva izdavalac elektronskog novca ili ako naplati naknadu za raskid tog ugovora (član 108. stav 2);

9) ako odmah nakon prijema novčanih sredstava ne izda elektronski novac u visini primljenih novčanih sredstava (član 109);

10) ako plaća kamatu ili daje drugu imovinsku korist imaoću elektronskog novca zbog držanja ovog novca u određenom vremenskom periodu (član 110);

11) ako prihvata elektronski novac koji nije izdao, a nije zaključio ugovor o prihvatanju tog novca s drugim izdavaoćem elektronskog novca (član 111. stav 2);

12) ako ne izvrši otkup elektronskog novca u skladu s članom 112. ovog zakona ili naplati naknadu za ovaj otkup suprotno odredbama tog člana (član 112).

Novčane kazne koje se primenjuju nakon pristupanja Republike Srbije Evropskoj uniji

Član 217.

Pored novčanih kazni iz člana 215. ovog zakona, novčanom kaznom od 50.000 do 800.000 dinara kazniće se pružalac platnih usluga iz člana 10. stav 1. tač. 1) do 3) i tačka 6) ovog zakona, kao i izdavalac elektronskog novca iz člana 106. stav 1. tač. 1) do 3) ovog zakona – ako je postupio suprotno odredbama člana 195. ovog zakona (član 195).

Odredbe čl. 215. i 216. primenjuju se na pružaoce platnih usluga, odnosno izdavaoce elektronskog novca iz države članice ili treće države kada, u skladu sa ovim zakonom, preko ogranka ili zastupnika pružaju platne usluge, odnosno izdaju elektronski novac u Republici Srbiji.

Glava II**PREKRŠAJI****Prekršaji pravnih lica, preduzetnika i fizičkih lica****Član 218.**

Novčanom kaznom od 50.000 do 800.000 dinara kazniće se za prekršaj pravno lice:

1) ako, kao treće lice, pre iniciranja platne transakcije ne obavesti korisnika platnih usluga o plaćanju posebne naknade koju zahteva za upotrebu određenog platnog instrumenta (član 31. stav 2);

2) ako, kao posrednik koji za račun pružaoca platnih usluga učestvuje u izvršavanju platne transakcije, ne prenese ukupan iznos platne transakcije utvrđen u platnom nalogu (član 40. stav 4);

3) ako, kao primalac plaćanja, zahteva posebnu naknadu od platioca za korišćenje platne kartice ili drugog platnog instrumenta (član 41. stav 2);

4) ako banku kod koje ima otvoren tekući račun ne obavesti o statusnoj i drugoj promeni koja se registruje kod drugih organa i organizacija ili ne preduzme pravne radnje potrebne za usklađivanje podataka u vezi sa svojim tekućim računom sa ovom promenom – u roku od tri dana od dana prijema rešenja o upisu te promene (član 72. stav 3);

5) ako ne obavesti Narodnu banku Srbije o tome da je steklo kvalifikovano učešće u platnoj instituciji, najkasnije narednog dana od dana tog sticanja (član 81. stav 3);

6) ako bez prethodne saglasnosti Narodne banke Srbije stekne kvalifikovano učešće u instituciji elektronskog novca ili uveća ovo učešće tako da stekne od 20% do 30%, više od 30% do 50% ili više od 50% glasačkih prava ili kapitala u toj instituciji, odnosno tako da postane njeno matično društvo (član 122);

7) ako stekne, odnosno uveća kvalifikovano učešće u instituciji elektronskog novca na način iz člana 124. stav 1. ovog zakona, a u roku od mesec dana od dana tog sticanja, odnosno uvećanja ne podnese zahtev za davanje saglasnosti Narodne banke Srbije na to sticanje, odnosno uvećanje niti obavesti Narodnu banku Srbije da je tako stečeno, odnosno uvećano kvalifikovano učešće otuđilo (član 124. stav 2);

8) ako ne dostavi informacije i relevantnu dokumentaciju u vezi s kvalifikovanim učešćem, u skladu s članom 125. ovog zakona (član 125. st. 1, 2, 3. i 5);

9) ako učestvuje u platnom sistemu, a ne može biti učesnik u tom sistemu u skladu sa odredbama ovog zakona (član 143);

10) ako, shodnom primenom člana 81. stav 3. ovog zakona, ne obavesti Narodnu banku Srbije o tome da je steklo kvalifikovano učešće u operatoru, najkasnije narednog dana od dana tog sticanja (član 146. stav 4);

11) ako, u slučaju iz člana 194. stav 1. ovog zakona, nije upoznalo platioca sa informacijama o kursu koji bi se koristio za promenu valute plaćanja i o naknadama koje bi se od njega naplatile u vezi s tom promenom ili je ovu promenu izvršilo bez saglasnosti platioca (član 194).

Za radnje iz stava 1. ovog člana kazniće se za prekršaj i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od 30.000 do 150.000 dinara.

Za radnje iz stava 1. ovog člana kazniće se za prekršaj preduzetnik novčanom kaznom od 50.000 do 500.000 dinara.

Za radnje iz stava 1. tač. 5) do 10) ovog člana kazniće se za prekršaj i fizičko lice novčanom kaznom od 30.000 do 150.000 dinara.

Prekršaj spoljnog revizora

Član 219.

Novčanom kaznom od 100.000 do 800.000 dinara kazniće se za prekršaj spoljni revizor koji obavlja reviziju finansijskih izveštaja platne institucije, institucije elektronskog novca ili operatora, ako Narodnu banku Srbije bez odlaganja ne obavesti o činjenicama i podacima iz člana 99. stav 2. ovog zakona (član 99. stav 2, član 134. stav 1. i član 161. stav 3).

Za radnju iz stava 1. ovog člana kazniće se za prekršaj i odgovorno lice u spoljnom revizoru novčanom kaznom od 30.000 do 150.000 dinara.

Prekršaji odgovornih lica u Narodnoj banci Srbije

Član 220.

Novčanom kaznom od 50.000 do 150.000 dinara kazniće se za prekršaj odgovorno lice u Narodnoj banci Srbije:

1) ako u roku od tri meseca od dana prijema urednog zahteva ne odluči o zahtevu za davanje dozvole za pružanje platnih usluga ili o zahtevu za dopunu te dozvole (član 82. stav 2. i član 85);

2) ako u roku od tri meseca od dana prijema urednog zahteva ne odluči o zahtevu za davanje saglasnosti platnoj instituciji za osnivanje ogranka u trećoj državi (član 104. stav 4);

3) ako u roku od dva meseca od dana prijema urednog zahteva ne odluči o zahtevu za davanje saglasnosti iz člana 118. stav 1. i 124. stav 2. ovog zakona (član 118. stav 2. i član 124. stav 5);

4) ako u roku od tri meseca od dana prijema urednog zahteva ne odluči o zahtevu za davanje dozvole za izdavanje elektronskog novca ili o zahtevu za dopunu te dozvole (član 127. st. 2. i 5);

5) ako u roku od tri meseca od dana prijema urednog zahteva ne odluči o zahtevu za davanje saglasnosti instituciji elektronskog novca za izdavanje elektronskog novca i pružanje platnih usluga preko ogranka u trećoj državi (član 135. stav 5);

6) ako u roku od četiri meseca od dana prijema urednog zahteva ne odluči o zahtevu za davanje dozvole za rad platnog sistema (član 151. stav 5);

7) ako u roku od dva meseca od dana prijema urednog zahteva ne odluči o zahtevu za davanje saglasnosti na izmene i dopune elemenata pravila rada platnog sistema iz člana 148. ovog zakona (član 158. stav 3).

8) ako u roku od šest meseci od dana prijema urednog zahteva ne odluči o zahtevu za davanje saglasnosti instituciji elektronskog novca iz treće države za izdavanje elektronskog novca i pružanje platnih usluga koje su neposredno povezane sa izdavanjem tog novca u Republici Srbiji (član 204. stav 2).

Deo osmi**PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE****Usklađivanje poslovanja banaka****Član 221.**

Banke su dužne da svoje poslovanje i unutrašnje akte usklade sa odredbama ovog zakona do dana početka njegove primene.

Banke su dužne da, najkasnije mesec dana pre početka primene ovog zakona, korisnicima platnih usluga s kojima imaju zaključen ugovor o otvaranju i vođenju računa, ugovor o izdavanju i korišćenju platne kartice ili drugi ugovor o platnim uslugama s trajnim izvršenjem – dostave predlog okvirnog ugovora iz člana 16. ovog zakona (ponuda) koji će se primenjivati od dana početka primene ovog zakona.

Ako korisnik platnih usluga nije pre početka primene ovog zakona pismeno obavestio banku da odbija predlog iz stava 2. ovog člana, smatraće se da se saglasio s tim predlogom, o čemu je banka dužna da ga obavesti istovremeno s dostavljanjem tog predloga.

Ako je okvirni ugovor zaključen na način iz stava 3. ovog člana, banka ili korisnik platnih usluga mogu, u roku od tri meseca od dana početka primene ovog zakona, jednostrano raskinuti ovaj ugovor i bez protoka otkaznog roka utvrđenog u članu 20, odnosno članu 21. ovog zakona.

Banka može, osim na način utvrđen u st. 2. do 4. ovog člana, izvršiti usklađivanje ugovora o otvaranju i vođenju računa, ugovora o izdavanju i korišćenju platne kartice i drugih ugovora o platnim uslugama s trajnim izvršenjem iz stava 2. ovog člana sa odredbama ovog zakona i usklađivanjem opštih uslova poslovanja koji se primenjuju na ove ugovore.

U slučaju iz stava 5. ovog člana, banke su dužne da obezbede da opšti uslovi poslovanja iz tog stava sadrže sve obavezne elemente, odnosno informacije iz člana 16. ovog zakona koji nisu predmet ugovora iz tog stava ili ih ovi ugovori uređuju suprotno odredbama ovog zakona.

U slučaju iz stava 5. ovog člana, banke su dužne da, najkasnije mesec dana pre početka primene ovog zakona, sve korisnike platnih usluga s kojima imaju zaključene ugovore iz tog stava obaveste o tome da su izvršile usklađivanje opštih uslova poslovanja sa odredbama ovog zakona i ove uslove učine dostupnim tim korisnicima.

Ako su odredbe ugovora iz stava 5. ovog člana suprotne odredbama usklađenih opštih uslova poslovanja, odnosno odredbama ovog zakona, od dana početka primene ovog zakona na ugovorni odnos između banke i korisnika platnih usluga primenjuju se odredbe tih uslova, odnosno ovog zakona.

U slučaju iz stava 5. ovog člana, korisnik platnih usluga ima pravo na raskid ugovora iz tog stava u roku od tri meseca od dana početka primene ovog zakona.

Narodna banka Srbije može propisati bliže uslove i način usklađivanja iz ovog člana.

Ako u periodu od isteka roka za dostavljanje predloga iz stava 2. ovog člana do dana početka primene ovog zakona s korisnicima platnih usluga zaključuje ugovor o otvaranju i vođenju računa, ugovor o izdavanju i korišćenju platne kartice ili drugi ugovor o platnim uslugama s trajnim izvršenjem – banka je dužna da

istovremeno s tim ugovorom zaključi i okvirni ugovor iz člana 16. ovog zakona koji će se primenjivati od dana početka primene ovog zakona.

Narodna banka Srbije preduzeće mere iz svoje nadležnosti prema banci koja ne postupi u skladu sa odredbama ovog člana, u skladu sa zakonom kojim se uređuju banke i ovim zakonom.

Primena ovog zakona na platne transakcije inicirane do dana početka njegove primene

Član 222.

Na izvršavanje platnih transakcija u dinarima iniciranih do dana početka primene ovog zakona primenjuje se Zakon o platnom prometu („Službeni list SRJ”, br. 3/02 i 5/03 i „Službeni glasnik RS”, br. 43/04, 62/06, 111/09 – dr. zakon i 31/11 – u daljem tekstu: Zakon o platnom prometu).

Izuzetno od stava 1. ovog člana, na platne transakcije koje će se inicirati na osnovu ovlašćenja koje dužnik daje svojoj banci i svom poveriocu, a koja su izdata u skladu sa Zakonom o platnom prometu do početka primene ovog zakona, primenjivaće se odredbe Zakona o platnom prometu.

Domaća platna transakcija u dinarima između rezidenata i nerezidenata

Član 223.

Do dana pristupanja Republike Srbije Evropskoj uniji, domaća platna transakcija između rezidenata i nerezidenata ili između nerezidenata, koja se izvršava u dinarima – ne smatra se domaćom platnom transakcijom, već međunarodnom platnom transakcijom, u smislu odredaba ovog zakona.

Značenje pojma treće države

Član 224.

Do dana pristupanja Republike Srbije Evropskoj uniji, treća država označava svaku stranu državu, a nakon tog dana – državu koja nije država članica.

Institucije elektronskog novca iz trećih država koje posluju u skladu sa Zakonom o deviznom poslovanju

Član 225.

Izuzetno od člana 10. stav 2. ovog zakona, na poslovanje institucija elektronskog novca iz trećih država preko kojih rezidenti, u skladu sa odredbama zakona kojim se uređuje devizno poslovanje, obavljaju poslove platnog prometa sa inostranstvom – primenjuju se odredbe zakona kojim se uređuje devizno poslovanje.

Institucija elektronskog novca iz stava 1. ovog člana dužna je da Narodnu banku Srbije obavesti o svom poslovnom imenu i sedištu i odgovarajućem broju pod kojim je registrovana u registru matične države, kao i o nazivu i adresi sedišta nadzornog organa – najkasnije do početka primene ovog zakona, odnosno pre početka pružanja usluga rezidentima ako te usluge nije počela da pruža pre početka primene ovog zakona.

Narodna banka Srbije objavljuje listu institucija elektronskog novca iz trećih država koje su dostavile obaveštenje iz stava 2. ovog člana.

Odredbe st. 1. do 3. ovog člana primenjuju se do dana pristupanja Republike Srbije Evropskoj uniji.

Obaveštenje javnog poštanskog operatora

Član 226.

Javni poštanski operator koji na dan stupanja na snagu ovog zakona pruža usluge u skladu sa Zakonom o platnom prometu – dužan je da Narodnoj banci Srbije dostavi obaveštenje iz člana 11. stav 4. ovog zakona najkasnije mesec dana pre početka primene ovog zakona.

Podnošenje zahteva za davanje dozvola

Član 227.

Zahtev za davanje dozvole iz čl. 82, 127. i 151. ovog zakona može se podneti Narodnoj banci Srbije najranije dva meseca pre početka primene ovog zakona.

Rešenje Narodne banke Srbije kojim se daje dozvola iz stava 1. ovog člana ne može proizvesti pravno dejstvo pre početka primene ovog zakona.

Podnošenje zahteva za davanje dozvola za rad platnog sistema

Član 228.

Pravno lice, osim Narodne banke Srbije, koje je do dana početka primene ovog zakona upravljalo radom platnog sistema u skladu sa odredbama Zakona o platnom prometu i propisa donetih na osnovu tog zakona – dužno je da do tog dana Narodnoj banci Srbije podnese zahtev za davanje dozvole za rad platnog sistema.

Pravno lice koje je do dana početka primene ovog zakona podnelo zahtev iz stava 1. ovog člana – nastavlja da posluje u skladu sa odredbama Zakona o platnom prometu i propisa donetih na osnovu tog zakona do dana dostavljanja rešenja Narodne banke Srbije kojim je odlučeno o tom zahtevu.

Kontinuitet platnih sistema Narodne banke Srbije

Član 229.

Danom početka primene ovog zakona, Narodna banka Srbije nastavlja, u skladu sa odredbama ovog zakona, da upravlja platnim sistemima čiji je operator, a koji su uspostavljeni na osnovu odredaba Zakona o platnom prometu i drugih propisa.

Narodna banka Srbije nastavlja da upravlja sistemom nacionalne platne kartice.

Podzakonski akti Narodne banke Srbije

Član 230.

Narodna banka Srbije doneće propise za sprovođenje ovog zakona koje je dužna da donese – najkasnije u roku od šest meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Prestanak važenja odredaba Zakona o platnom prometu

Član 231.

Danom početka primene ovog zakona prestaju da važe odredbe Zakona o platnom prometu („Službeni list SRJ”, br. 3/02 i 5/03 i „Službeni glasnik RS”, br. 43/04, 62/06, 111/09 – dr. zakon i 31/11), osim odredaba člana 2, čl. 47. do 49, člana 50. stav 1. tačka 6) i st. 2. i 3, člana 51. stav 1. tač. 18) i 19) i stav 2. i člana 57. stav 3. tog zakona.

Odredbe člana 2. Zakona o platnom prometu („Službeni list SRJ”, br. 3/02 i 5/03 i „Službeni glasnik RS”, br. 43/04, 62/06, 111/09 – dr. zakon i 31/11) važe i dalje isključivo radi primene ostalih odredaba iz stava 1. ovog člana koje ne prestaju da važe danom početka primene ovog zakona.

Stupanje na snagu

Član 232.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”, a primenjivaće se od 1. oktobra 2015. godine, osim odredaba čl. 192. do 213, člana 217. i člana 218. stav 1. tačka 11) ovog zakona, koje će se primenjivati od dana pristupanja Republike Srbije Evropskoj uniji.